

వార్త

ఆదివారం

1 నవంబరు 2020

వరద ముంసు

త్రివిక్రమ సినిమాలో సమంత, పూజాపోగ్గ?

‘అల వైకుంరపుర

ములో’ సినిమా బ్లాక్ బస్టర్ హిట్ అవడంతో

చేసేశాడు. లైనలో మహేష్
వచ్చేశాడు. మహేష్, త్రివి
క్రమతో మూలీ ఉంటుంది అని చెప్ప
కనే చెప్పాడు. ఇక అల్లు అర్థున్
కూడా త్రివిక్రమతో మూలీ చెయ్య
లనుకుంటున్నాడట. ప్రస్తుతం
ఎస్టిఆర్ సినిమా స్రీప్ర్ఫ్ వర్క్‌
పూర్తి చేసుకుని ఎస్టిఆర్
కోసం వెయిట్ చేస్తున్న
త్రివిక్రమకి ఎస్టి
ఆర్ సరసన
నటించబోయే
హీరోయిన్స్ సెలక్షన్స్ లో
ఉన్నాడట.
ప్రతిసారి హీరో
యిన్స్ ని రిపీట్ చేసే
అలవాటున్న త్రివిక్రమ
మరోమారు ఈ రిపీట్
కార్బ్రూకమంలో
ఉన్నాడట.
అంటే ‘అరవింద
సమేత’, ‘అల వైకుంర
పురములో’ తర్వాత రెండో
సారి ఎస్టిఆర్ సినిమాలో పూజాపోగ్గేకి,
త్రివిక్రమ అవకాశం ఇవ్వబోతున్నాడని టాక్

ఉండగా, ఇప్పుడు ‘అత్తారింటికి
దారేది’, ‘సన్నాఫ్ సత్యమూర్తి’ సినిమాల్లో
నటించిన సమంతని ఎస్టిఆర్ సినిమా కోసం
పరిశీలనలో ఉంచాడట త్రివిక్రమ. మొదట్లో
బాలీవుడ్ హీరోయిన్ జాహ్నావి కపూర్ పేరు
వినిపించినా ఇప్పుడు త్రివిక్రమ మదిలో పూజా
పోగ్గే ఓ హీరోయిన్గా, సమంత మరో హీరో
యిన్గా ఉన్నారని సమాచారం. పెళ్ళి తర్వాత
స్టోర్ హీరోల సినిమాలకు దూరంగా ఉంటున్న
సమంతతో త్రివిక్రమతో సంప్రదింపులు జరుపు
తున్నారని ఫిలింసగర్ టాక్.

తొలరేషన్

హీరోలంతా త్రివిక్రమతో
సినిమా చేయాలని తప్ప తప్పలాడుతున్నారు.
ఇప్పటికే ఎస్టిఆర్ త్రివిక్రమతో సినిమా అనొన్స్

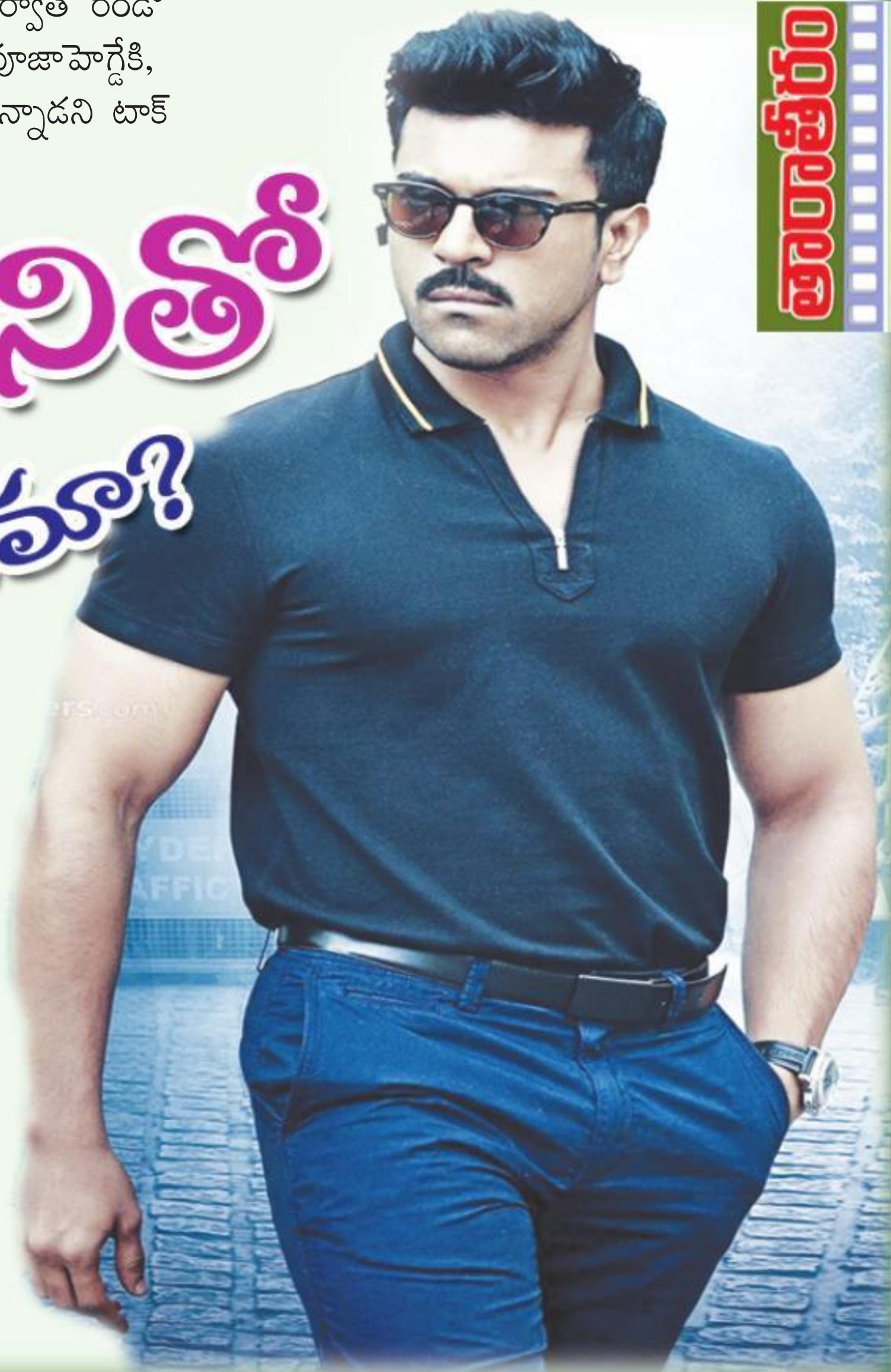
తమిక దర్శకునితో

‘ఆర్ఆర్ఆర్’ సినిమా తర్వాత మెగా
పవర్ స్టోర్ రామ్చరణ్ తమిక డైరెక్టర్తో
సినిమా చేయనున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఆయ
నతో కలిసి ఓ పాన్ ఇండియా సినిమా
చేయనున్నట్లు సమాచారం. ‘ఆర్ఆర్ఆర్’
సినిమా తర్వాత రామ్చరణ్ ఏ సినిమా
చేస్తాడోనని సస్పెన్షన్ గా మారింది. కొరటాల
శివ దర్శకత్వంలో మెగా స్టోర్ చిరంజీవి
నటిస్తున్న ‘ఆచార్య’ సినిమాలో ఆయన గెస్ట్
రోల్ పోషిస్తున్నారు. ‘ఆర్ఆర్ఆర్’ తర్వాత
పాన్ ఇండియా చేయాలని ఉవ్విళ్లారుతున్న
రామ్చరణ్ అందుకు తగ్గ కథ కోసం వెతుకు
తున్నాడట. ఈ నేవధ్యంలోనే తమిక అగ్ర
దర్శకుడు మోహన్రాజా చెప్పిన కథ చెర్కి
తెగ నచ్చేసిందట. చరణ్ నటించిన ‘ధృవ’
సినిమా మాతృక ‘తనీ ఒరువ్వన్’ మోహన్

రాజానే దర్శకుడు.
తమి

చెల్లి జీవితా?

శంలో స్టేలిష్ డైరెక్టర్గా
పేరు తెచ్చుకున్న
మోహన్రాజా,
రామ్చరణ్ కాంబినేషన్లో
పాన్ ఇండియా తెరకెక్క
నుండని టాలీవుడ్లో టాక్
నడుస్తోంది. దీనిపై ఇంత
వరకు ఎలాంటి అధికారిక
సమాచారమైతే ఇంకా
రాలేదు.

మంచి ముత్కులు

మంచి మాటయే గొప్ప అలంకారం. ఆభరణాలన్నీ నశిస్తాయి కాని, వాక్కు అనే ఆభరణం ఎన్నటికీ నశించదు.

- భర్తాహరి

విషయ విశేషం

తెలుగులో 'ప్రేమ' కథా చిత్రాలు

4

5 'సంఘీ'భావం..

అధినేతల సమస్యలు లోపంతోనే సమస్యలు

6 సమాజాన్ని భయపెడుతున్న ఆధునిక ప్రేమలు

8 కవర్సోర్టి..

7 వరద ముంపు

సంపూర్ణ జాతక కథలు.. 14

కర్తృఫలం అనుభవించాల్సిందీ!

18

తెలుగుకి కాలదీపం పట్టడు

20

కథ..

అక్కాబ్లాక్ అండ్ వైట్ ఫాటీస్

23

ఈవారం కవిత్వం

నేటి పోరాటం

24

కరోనా వ్యధి తీర్చేపుడు?

30

చిత్రభారతి..

కెసిఆర్-వన్ మ్యాన్ అర్థు

ఇంకా..కృతి,

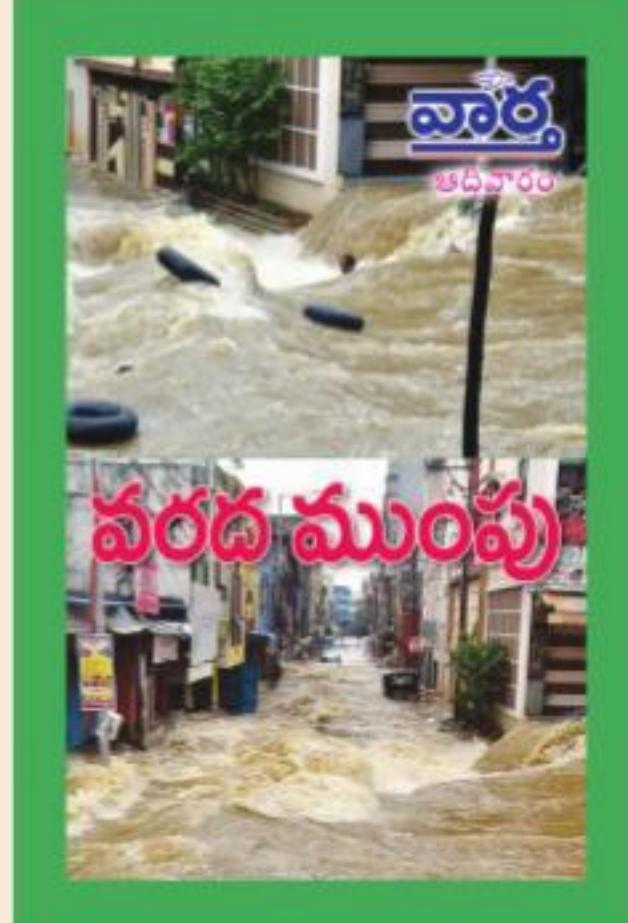
మెగ్గ,

నవ్వల్..రువ్వల్,

వాస్తు వార్త,

వారఫలం..

వగైరా..వగైరా.

స్వాపుల్ మ్యాన్

వ్యార్థాల మంచి బెంచిలు

అమెరికాలో ఇంజినీరింగ్ చదివి వచ్చిన మోనిపో నార్కె ఏడైనా ప్రత్యేకంగా చేయాలన్న తపనతో రీస్నెక్కింగ్ దిగా ఆలోచించింది. ఇంట్లో చెత్తని కంపోస్టుగా వర్షి పెరట్లో కూరగాయలు పండించడంతో మొదలుపెట్టిన ఆమె ఇక వెనుతిరిగి చూడలేద. ఎవరికి వారు ఇంట్లో తడిచెత్తను ఉపయోగించి ఎరువు తయారు చేసుకోవటానికి పనికొచ్చే కంపోస్టు బిన్నని డిజైన్ చేసింది. దానికి మంచి ఆదరణ లభించడంతో ఆర్యమాతర్ పేరుతో సంస్థను ప్రారంభించి వివిధ వ్యార్థాలను రీస్నెక్కింగ్ చేయడమేలా అని పరిశోధన కొనసాగించింది. రకరకాల వస్తువులు కొనేటప్పుడు వచ్చే టెట్రాప్యాకింగ్ కవర్లు చెత్తబుట్టలో చేరడం చూసిన ఆమె వాటిని సేకరించి రీస్నెక్కింగ్ చేసి ఫర్మిచరు రూపొందించడానికి ప్రయత్నించింది. ప్యాకింగ్ కార్బన్ ను సేకరించి వాటితో పార్కుల్లో వాడడానికి బెంచిలు తయారు చేసింది మోనిపో. సూక్షులు పిల్లలకు పనికొచ్చే డెస్కులు తయారు చేసి ప్రభుత్వ పారశాలలకు అందజేసింది. 4500 టెట్రాప్యాక్ కార్బన్ టో ఒక సూక్షులు డెస్కు తయారపుతుంది. అదే పార్కు బెంచీక్కుతే 6500 కార్బన్ కావాలి.

చిరునవ్వు కోసం..

రాజు: హోంవర్కు చేయలేదా? ఏం మీ డాడీ ఊర్లోలేరా?

గోపి: ఉన్నారా నిన్న ఆయన మా మమ్మీ హోంవర్కు చేసారా!

....

ప్రియుడు: అయ్యా! పార్కులో స్థలం లేదే? అన్ని చెట్లకింద ప్రేమికులున్నారు?

ప్రియురాలు: అందుకే ఎల్లీగా రమ్మంది. ఇప్పుడు మనమెక్కుడ కూర్చోని మాటల్లాడుకుండాం?

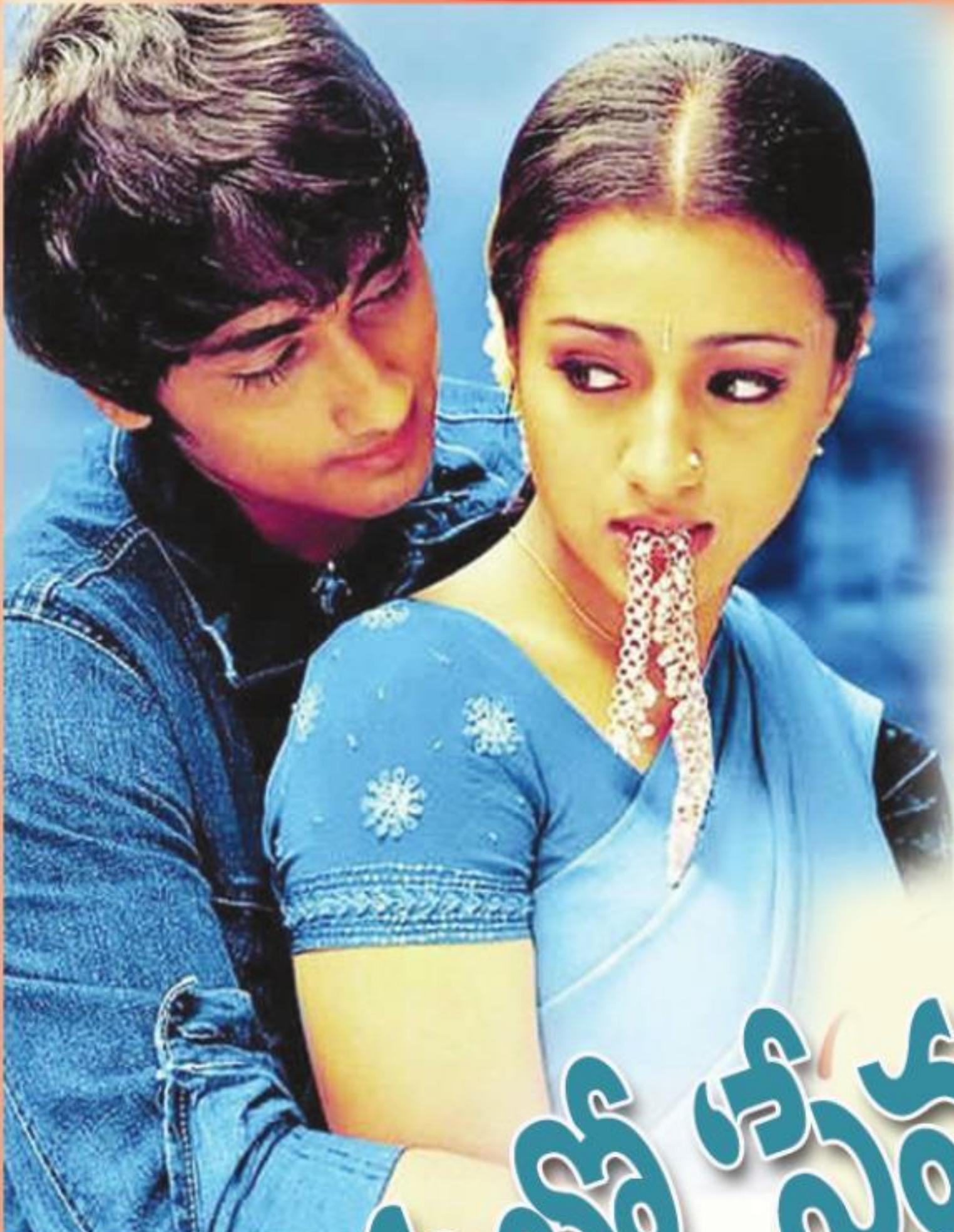
ప్రియుడు: చెట్లపై కూర్చోని మాటల్లాడుకుండాం..

ప్రియురాలు: ఏం వెటకారంగా ఉండా?

....

పూర్వారావు: మా కోడలు డాక్టర్ అందుకే మా వాడిచేత మెడికల్ షాప్ పెట్టించా?

చంద్రారావు: ఏద్దావు! భార్య టైటింగ్ అర్టంకాక మీవాడు రోజు జుట్టుపీకుంటున్నాడు.. రోగమొకటి అయితే మందొకటి ఇస్తున్నాడు.

తెలుగులో 'ప్రేమ' కథా చిత్రాలు

తెలుగులో 'ప్రేమ' కథాచిత్రాలు

చిత్ర పరిశ్రమ 'చిత్ర' పరిశ్రమే! ఒక్కొక్క కాలంలో ఒక్కొక్క రకమైన సినిమాలు వస్తుంటాయి. చిత్రంగా ఒకప్పుడు హారాణికాలు, జానపదాలు సాంఘికాలు తరవాత పగ-ప్రతీకారం సినిమాలు ఇలా..చిత్ర పరిశ్రమ ప్రారంభం నుంచీ ఏ చిత్రమైనా, ఏ కాలమైనా అందులో ప్రేమ ప్రధానంశంగానే వుంటున్నది. తెలుగులో సినిమాలు విదుదలైన తోలిరోజుల్లోనే 'ప్రేమవిజయం' అనే సినిమా వచ్చిందట. అది హారాణికం కానివ్యండి, జానపదం కానివ్యండి, మరొకటి కానివ్యండి. చిత్రాల్లో ప్రేమ తప్పనిసరి. దాని చుట్టూ అల్లబడిన కథనం, పొత్తులు మనకు ప్రతిచిత్రంలో కన్సిస్టాయి మూసపోసినట్లు. 'ప్రేమ'ను చిత్రాల్లో ఇంతకాలం చూపుతున్న ప్రేక్షకులకు విసుగు కలగలేదా? అంటే కలగలేదనే చెప్పాలి. ఇప్పటికే అన్ని చిత్రాలకు కాకపోయినా, కొన్ని చిత్రాలకు ప్రేక్షకులు బ్రహ్మరథం పడుతున్నారు. ఎందుకని ఆలోచిస్తే, చాలా కారణాలు కన్సిస్టాయి. జీవితంలో జరిగేవే యథాతథంగా సినిమాలో కూడా చూపిస్తే నిర్మాతకు చివరకు మిగిలేది నిరాశ! కష్టాలు, కస్తీళ్ళ, వేదనలతో నిత్యజీవితంలో విసిగిపోయిన సగటు ప్రేక్షకుడు చిత్రాన్ని చూడటానికి వచ్చినపుడు కోరుకునే వినోదం, కానేపు ఊహాల్లో విహారం, ఇవి ప్రేమ కథాచిత్రాలలో భాగమవుతాయి. అందువల్లనే వాటిని ఆదరిస్తున్నారు ఇంతకాలం ప్రేక్షకులు. మన సమాజంలో ప్రేమ వివాహాలు తక్కువే! అందులోనూ విజయవంతం అయ్యేది మరి తక్కువ! అంతా పెద్దలు కుదిర్చిన పెళ్ళిళ్ళే! అందులో కులాలు, మతాలు, గోత్రాలు, అంతస్థులు మొదలైన వాటి పొత్త అధికం. ఆధునిక కాలంలో పెళ్ళి అనేది పెద్ద వ్యాపారం. మొత్తం మీద ప్రేమ విజయం నేటి సమాజంలో కషాయం. చిత్రాల్లో అలాకాదు. ఎన్ని ఇబ్బందులెదురైనా, ఎన్ని ఇక్కట్లు కలిగిన హారోహారోయన్న విజయం పొంది వివాహం చేసుకుంటూ

వుంటూ అంటే జీవితంలో జరగనిది తెరపై జరుగుతుంది. 'ప్రేమ' అనే భావన అంతిమ విజయం పొందుతూ వుంటుంది. అది ప్రేక్షకులను అలరిస్తుంది. ప్రేమికులు వడే పాట్ల నుంచి విషాదం కాక వినోదాన్ని తెలివిగా ప్రదర్శిస్తారు. దర్శకులు ఇదే ప్రేమకథా చిత్రాల ఒరవడి, పెట్టుబడి, విజయరహస్యమూనూ. సినిమాల్లో పైట్లు అంత అసహజంగా వుంటున్నా, జనాన్ని ఆకర్షిస్తున్నాయి ఎందుకని? అని ఒక విలేకరి ఒక దర్శకుడ్ని అడిగితే, 'ప్రతి సినిమాలో విలన్ అపజయం పొందుతాడు. హారోవిజయం పొందుతాడు. చిత్రాన్ని చూస్తున్న ప్రతి ప్రేక్షకుడు హారోలో తన్న చూసుకుంటాడు. తన మనసుల్లో విలన్మీదో వున్న కళ అలా తీర్పుకుంటాడు. ఆ ఆనందంలో పైట్ వాస్తవమా? అవాస్తం అన్నది ఆలోచించడు' అన్నాడు ఆ దర్శకుడు. ఈ విషయాన్నే మనం ప్రేమ

సన్నిఖేశాలకు
అన్వయించుకోవచ్చు.

ప్రేమ అనేది విశ్వభావన. దానికి విజయం

చేకూరినపుడు ఆనందమే! కులాలు, మతాలు, అంతస్థులు ఇవన్నీ అనాది నుంచి వున్న కావు, మధ్యలో వచ్చినవి, ఏటి విజయం మనిషిని తృప్తి పరచలేదు. ప్రేమ చిత్రాలకు ప్రాంతీయ బేధమే దేశ, విదేశీయ బేధం కూడా వుండదు. తైటానిక్ ఆంగ్ల చిత్రం ప్రవంచం అంతటా విజయం సాధించడంలో వున్న రహస్యం ఇదే. టి.వి. ప్రభావంతో సినిమాహాళ్ళకు వచ్చి, చిత్రాలు చూసే వారి సంబ్యు తగ్గుతూ వస్తున్నది. అదీగాక హోలులో సినిమా చూడటం అనేది పెద్ద ఖర్చుతో కూడిన పని అయింది. చాలావరకు కుటుంబం తో వచ్చి సినిమాలు చూడటం అరుదైపోయింది. యువతీ, యువకులు ముఖ్యంగా విద్యార్థినీ, విద్యార్థులు చిత్రాలకు ఈరోజు మారాజు పోషకులు. అందువల్ల వారికి నచ్చే ప్రేమ కథాచిత్రాలనే నిర్మిస్తు న్నారు నిర్మాతలు. అయితే చిత్రాల్లో కన్నించేది నిజమైన ప్రేమేనా? అన్న సందేహాన్ని చాలామంది వెలిబుచ్చుతుంటారు. ఏటిని చూసి, పిల్లలు చదువులు పోగొట్టుకుని చిత్ర చాంచల్యంతో పొడైపోతున్నారని తల్లిదండ్రులు అనేక ఇంటర్వ్యూలో వాపోతుండటం మనం వింటున్నాం. చిత్రపరిశ్రమ వ్యాపారం గనక అందులో ధనార్జనకే పెద్దపీట. అందుచేత యువత బలహినతలను క్యాష్ చేసుకోవడానికి ఎక్కువమంది నిర్మాతలు ప్రయత్నిస్తుంటారు. ప్రేమ స్థానంలో 'కామం' కన్సిస్టూ వుంటుంది చాలా చిత్రాల్లో. నీతి బదులు బూతుకే ప్రాధాన్యం కన్సిస్టూ వుంటూ విజయాలు లభించినంత కాలం ఇలాంటి చిత్రాలు తీస్తూ వుంటారు. అయితే ప్రేమను ప్రేమగా చూపిస్తే మంచిది. బూతుగా చూపిస్తే అది కొంత కాలానికి రోతగా చూపకమానదు. కళాశాల అంటేనే ప్రేమించుకోడానికి అనువైన స్థలంగా చూపడం, కమెడియన్లుగా చూపడం, తల్లిదండ్రులను, సోదరులను విలస్సుగా చూపడం, చిన్నపిల్లలను ప్రేమలేఖలు అందించే రాయబారులుగా చూపడం, ప్రేమించడం తమదేమీ బాధ్యత లేసట్లు హారో, హారోయిస్టు ప్రవర్తించడం, ప్రేమ కోసం ఎంతటి దుస్సాహసానికైనా ఒడిగట్టడం లాంటి అనేక దృశ్యాలు మనం ఈ ప్రేమకథాచిత్రాల్లో చూస్తున్నాం.

మిగతా 19వ పేజీతో

తెలుగులో 'ప్రేమ' కథాచిత్రాలు

తెలుగులో 'ప్రేమ' కథాచిత్రాలు

చిత్ర పరిశ్రమ 'చిత్ర' పరిశ్రమే! ఒక్కొక్క కాలంలో ఒక్కొక్క రకమైన సినిమాలు వస్తుంటాయి. చిత్రంగా ఒకప్పుడు హారాణికాలు, జానపదాలు సాంఘికాలు తరవాత పగ-ప్రతీకారం సినిమాలు ఇలా..చిత్ర పరిశ్రమ ప్రారంభం నుంచీ ఏ చిత్రమైనా, ఏ కాలమైనా అందులో ప్రేమ ప్రధానంశంగానే వుంటున్నది. తెలుగులో సినిమాలు విదుదలైన తోలిరోజుల్లోనే 'ప్రేమవిజయం' అనే సినిమా వచ్చిందట. అది హారాణికం కానివ్యండి, జానపదం కానివ్యండి, మరొకటి కానివ్యండి. చిత్రాల్లో ప్రేమ తప్పనిసరి. దాని చుట్టూ అల్లబడిన కథనం, పొత్తులు మనకు ప్రతిచిత్రంలో కన్సిస్టాయి మూసపోసినట్లు. 'ప్రేమ'ను చిత్రాల్లో ఇంతకాలం చూపుతున్న ప్రేక్షకులకు విసుగు కలగలేదా? అంటే కలగలేదనే చెప్పాలి. ఇప్పటికే అన్ని చిత్రాలకు కాకపోయినా, కొన్ని చిత్రాలకు ప్రేక్షకులు బ్రహ్మరథం పడుతున్నారు. ఎందుకని ఆలోచిస్తే, చాలా కారణాలు కన్సిస్టాయి. జీవితంలో జరిగేవే యథాతథంగా సినిమాలో కూడా చూపిస్తే నిర్మాతకు చివరకు మిగిలేది నిరాశ! కష్టాలు, కస్తీళ్ళ, వేదనలతో నిత్యజీవితంలో విసిగిపోయిన సగటు ప్రేక్షకుడు చిత్రాన్ని చూడటానికి వచ్చినపుడు కోరుకునే వినోదం, కానేపు ఊహాల్లో విహారం, ఇవి ప్రేమ కథాచిత్రాలలో భాగమవుతాయి. అందువల్లనే వాటిని ఆదరిస్తున్నారు ఇంతకాలం ప్రేక్షకులు. మన సమాజంలో ప్రేమ వివాహాలు తక్కువే! అందులోనూ విజయవంతం అయ్యేది మరి తక్కువ! అంతా పెద్దలు కుదిర్చిన పెళ్ళిశ్శే! అందులో కులాలు, మతాలు, గోత్రాలు, అంతస్థులు మొదలైన వాటి పొత్త అధికం. ఆధునిక కాలంలో పెళ్ళి అనేది పెద్ద వ్యాపారం. మొత్తం మీద ప్రేమ విజయం నేటి సమాజంలో కషాయం. చిత్రాల్లో అలాకాదు. ఎన్ని ఇబ్బందులెదురైనా, ఎన్ని ఇక్కట్లు కలిగిన హారోహారోయన్న విజయం పొంది వివాహం చేసుకుంటూ

వుంటూ అంటే జీవితంలో జరగనిది తెరపై జరుగుతుంది. 'ప్రేమ' అనే భావన అంతిమ విజయం పొందుతూ వుంటుంది. అది ప్రేక్షకులను అలరిస్తుంది. ప్రేమికులు వడే పొట్ల నుంచి విషాదం కాక వినోదాన్ని తెలివిగా ప్రదర్శిస్తారు. దర్శకులు ఇదే ప్రేమకథా చిత్రాల ఒరవడి, పెట్టుబడి, విజయరహస్యమూనూ. సినిమాల్లో పైట్లు అంత అసహజంగా వుంటున్నా, జనాన్ని ఆకర్షిస్తున్నాయి ఎందుకని? అని ఒక విలేకరి ఒక దర్శకుడ్ని అడిగితే, 'ప్రతి సినిమాలో విలన్ అపజయం పొందుతాడు. హారోవిజయం పొందుతాడు. చిత్రాన్ని చూస్తున్న ప్రతి ప్రేక్షకుడు హారోలో తన్న చూసుకుంటాడు. తన మనసుల్లో విలన్మీదో వున్న కళ అలా తీర్పుకుంటాడు. ఆ ఆనందంలో పైట్ వాస్తవమా? అవాస్తం అన్నది ఆలోచించడు' అన్నాడు ఆ దర్శకుడు. ఈ విషయాన్నే మనం ప్రేమ

సన్నిఖేశాలకు
అన్వయించుకోవచ్చు.

ప్రేమ అనేది విశ్వభావన. దానికి విజయం చేకూరిసపడు ఆనందమే! కులాలు, మతాలు, అంతస్థులు ఇవ్వే అనాది నుంచి వున్న కావు, మధ్యలో వచ్చినవి, ఏటి విజయం మనిషిని తృప్తి పరచలేదు. ప్రేమ చిత్రాలకు ప్రాంతీయ బేధమే దేశ, విదేశీయ బేధం కూడా వుండదు. తైటానిక్ ఆంగ్ల చిత్రం ప్రవంచం అంతటా విజయం సాధించడంలో వున్న రహస్యం ఇదే. టి.వి. ప్రభావంతో సినిమాహిత్తుకు వచ్చి, చిత్రాలు చూసే వారి సంబ్యు తగ్గుతూ వస్తున్నది. అదీగాక హోలులో సినిమా చూడటం అనేది పెద్ద ఖర్చుతో కూడిన పని అయింది. చాలావరకు కుటుంబం తో వచ్చి సినిమాలు చూడటం అరుదైపోయింది. యువతీ, యువకులు ముఖ్యంగా విద్యార్థినీ, విద్యార్థులు చిత్రాలకు ఈరోజు మారాజు పోషకులు. అందువల్ల వారికి నచ్చే ప్రేమ కథాచిత్రాలనే నిర్మిస్తు న్నారు నిర్మాతలు. అయితే చిత్రాల్లో కన్నించేది నిజమైన ప్రేమేనా? అన్న సందేహాన్ని చాలామంది వెలిబుచ్చుతుంటారు. ఏటిని చూసి, పిల్లలు చదువులు పోగొట్టుకుని చిత్ర చాంచల్యంతో పొడైపోతున్నారని తల్లిదండ్రులు అనేక ఇంటర్వ్యూలో వాపోతుండటం మనం వింటున్నాం. చిత్రపరిశ్రమ వ్యాపారం గనక అందులో ధనార్జనకే పెద్దపీట. అందుచేత యువత బలహినతలను క్యాష్ చేసుకోవడానికి ఎక్కువమంది నిర్మాతలు ప్రయత్నిస్తుంటారు. ప్రేమ స్థానంలో 'కామం' కన్సిస్తూ వుంటుంది చాలా చిత్రాల్లో. నీతి బదులు బూతుకే ప్రాధాన్యం కన్సిస్తూ వుంటూ విజయాలు లభించినంత కాలం ఇలాంటి చిత్రాలు తీస్తూ వుంటారు. అయితే ప్రేమను ప్రేమగా చూపిస్తే మంచిది. బూతుగా చూపిస్తే అది కొంత కాలానికి రోతగా చూపకమానదు. కళాశాల అంటేనే ప్రేమించుకోడానికి అనువైన స్థలంగా చూపడం, కమెడియన్లుగా చూపడం, తల్లిదండ్రులను, సోదరులను విలస్తుగా చూపడం, చిన్నపిల్లలను ప్రేమలేఖలు అందించే రాయబారులుగా చూపడం, ప్రేమించడం తమదేమీ బాధ్యత లేసట్లు హారో, హారోయిస్తు ప్రవర్తించడం, ప్రేమ కోసం ఎంతటి దుస్సౌహనాసికైనా ఒడిగట్టడం లాంటి అనేక దృశ్యాలు మనం ఈ ప్రేమకథాచిత్రాల్లో చూస్తున్నాం.

మిగతా 19వ పేజీలో

‘సంఘ్య’ భావం

అధినేతల సమస్యలు లోపంతిట్టనే సమస్యలు

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల మధ్య సమన్వయ లోపం ప్రజలకు శాపంగా మారింది. ఆంధ్రరాష్ట్రం రెండుగా విడిపోయిన తరువాత అనేక సందర్భాల్లో సమన్వయలోపం కనిపించింది. ఒకప్పుడు కలిసి మెలసి ఉన్న తెలుగు ప్రజలు విడిపోయిన తరువాత కూడా అదే బాంధ్యవ్యాలను కొనసాగిస్తున్నారు. తెలంగాణ వెనుక బాటుతనాన్ని ఎదుర్కొని స్వయం సమృద్ధి సాధించాలన్న దిశగా ఉద్యమాలు జరిగాయి. సుదీర్ఘ పోరాటం తరువాత తెలంగాణను సాధించుకున్నారు. విభజనతో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడా ప్రస్తుతం ప్రశాంత వాతావరణం నెలకొంది. అయితే రెండు ప్రభుత్వాల మధ్య మాత్రం సమన్వయం కొరవడినదని స్పష్టంగా చెప్పవచ్చ. ఇలాంటి వైఫిరి వల్ల ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటు న్నారు. ప్రధానంగా జలవివాదాలు, రవాణా సమస్యలు, మద్యం అమ్మకాలు వంటివి రెండు రాష్ట్రాల మధ్య దూరాన్ని పెంచుతు న్నాయి. ప్రభుత్వాల మధ్య సమన్వయం కొరవడటంతో అనేక వర్గాల ప్రజలు ఇబ్బందులకు గురొతున్నారు. దీనిని ఉపయోగిం చుకుని ప్రైవేటు సంస్థలు, దళారులు కోట్లాది రూపొయలు గడిస్తున్నారు. ఉదాహరణకు ఆర్టీసీ వ్యవహారం లీసు కుంటే సమస్య ఎక్కుడుందో అర్థం అవుతుంది. రాష్ట్రం కలిసి ఉన్న ప్పుడు ఒక ప్రాంతం నుంచి మరో ప్రాంతానికి బస్సులు తిరిగేవి. రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత సిబ్బందిని, ఆస్తులను, బస్సులను రెండు రాష్ట్రాలు సర్వబాటు వైఫిరితో వాటాలు చేసుకున్నాయి. కొన్ని రోజులు ఈ విషయంపై వివాదం కొనసాగినా ఆ తరువాత పరిస్థితి చక్కబడింది. ఎపిఎస్‌ఆర్టీసీ, టీఎస్ ఆర్టీసీ రెండు తమ బస్సులను కొనసాగిస్తూ ప్రయాణీకులకు సాకర్యంగా ఉండటంతో పాటు ఆర్టీకంగా కూడా కొంత వెసులుబాటు పొందాయి. ఈ తరుణంలో కరోనా వచ్చింది. అప్పటి నుంచి బస్సులను అన్లాక్ ప్రక్రియ ప్రారంభం వరకు నిలిపివేశారు. ఆ తరువాత దశలవారీ గా బస్సులను పునర్దరించారు. అయితే ఆంతర్రాష్ట్రాల సర్వేసులను మాత్రం దేశవ్యాప్తంగా అన్లాక్ 4.0 వరకు నిప్పించారు. ఆ తరువాత ఈ నిప్పించాజ్లలు కూడా తోలగించారు. దీనితో రెండు రాష్ట్రాల మధ్య బస్సులు యథావిధిగా తిరుగుతా యని భావించారు. అయితే కిలోమీటర్ల వివాదం జటిలంగా మారింది. రెండు రాష్ట్రాల అధికారులు మంత్రులు సమావేశమై కేవలం వారం పదిరోజుల్లో ఈ సమస్యను కొలిక్కి లీసుకురా వచ్చ. అయితే ఇప్పటికి అరడజను సమావేశాలు జరిగినా ఎక్కుడ వేసిన గొంగలి అక్కడే అన్న చందాన సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. ఎపి బస్సులు ఎక్కువ కిలోమీటర్లు తెలంగాణలో తిరుగుతున్నాయని, దీనివల్ల తమ సంస్థ నష్టపోతోందని తెలంగాణ ప్రభుత్వం అభ్యంతరం చెప్పింది. దీనితో ఎపి ప్రభుత్వం కొంతమేర తగ్గించు కోవడానికి అంగీకరించింది. అయితే ఈ విషయంపై కూడా సుదీర్ఘ చర్చలు జరిగాయి. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఆంతర్ రాష్ట్ సీజన్ ప్రధాన పండుగల విషయంలో ఉంటుంది. ఆందులో అత్యంత ప్రధానమైనవి దసరా, సంక్రాంతి పండుగలు. ఈ రెండు పండుగలకు సూక్ష్మ. కార్యాలయాలు మూడు కంటే ఎక్కువ రోజులు సెలవులు ఇస్తాయి. దీనితో ఎపి ప్రయాణీకులు తెలంగాణకు, తెలంగాణలో ఉన్న ప్రయాణీకులు ఎపికి వెళ్డానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఈ సీజనలో ప్రైవేటు బస్సులతో పాటు ఆర్టీసీ కూడా గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా స్టేషన్ బస్సుల పేరుతో

ప్రయాణీకుల జేబులకు చిల్లు పెడుతోంది. అయినా ప్రయాణీకులు రెండు మూడు రోజులు తమ స్వగ్రామాల్లో గడుపుదామని వెళ్డడం పరిపాటి. ఈ సీజన్లో ఆర్టీసీ మూడు నాలుగు సెలల్లో వచ్చే లాభాలు నాలుగైదు రోజుల్లో సంపాదించు కుంటుంది. దీనితో ఆర్థిక సమస్యల నుంచి కొంత వెసులుబాటు కలుగుతుంది. 2019లో తెలంగాణలో ఆర్టీసీ కార్బూకుల సమస్యల సాధన పేరుతో సరిగ్గా దసరా సమయంలో సమై చేపట్టారు. చెప్పొపెట్టకుండా ఏకపక్షంగా సమైను ప్రోరంభించడం సరికాదని తెలంగాణ ప్రభుత్వం కార్బూకులతో పోరుకు సిద్ధపడింది. నెల జీతం వస్తే కాని జీవనం సాగించలేని బడుగు కార్బూకులు ప్రభుత్వ హెచ్చరికలకు గజగజలాడి ఒకటి కాదు పది అడుగులు వెనక్కు వేశారు. ఈ సమైతో ఆర్టీసీ కోలుకోలేని దెబ్బతి నింది. ఏలాగోలా నెట్టుకువస్తూ ఆర్థిక వ్యవస్థ కొంత గాడిలో పడుతుందన్న సమయంలో కరోనా మహామార్గి వచ్చి పడింది. మళ్ళీ బస్సులు మూలన పడ్డాయి. అన్లాక్ ప్రక్రియలో బస్సులు తిరిగినా ప్రయాణీకులు అంతంత మాత్రంగానే ఉన్నారు. 50 శాతం ఆక్య పేషన్ తో బస్సులు నడపాలని నిర్ణయించినా 30కూడా లేకుండా పోయింది. ఏదో ప్రయాణీకులకు సేవచేయాలన్న ఏకైక దృక్ దంతో ప్రభుత్వం ఆర్టీసీ సర్వీసులను తిప్పుతోంది. దసరా సమయంలో ప్రత్యేక సర్వీసులు నడిపి కొంత సామ్య చేసుకుం దామని ఆర్టీసీ అధికారులు ఆశించారు. అయితే రెండు రాష్ట్రాల మధ్య కిలోమీటర్ల పితలాటకం జటిలంగా మారింది. దసరా పండగ సమయంలో ఆర్టీసీ అంతరాష్ట్ర సర్వీసులు నడపలేదు. ఈ అవకాశాన్ని ప్రైవేటు ఆపరేటర్లు నూటికి నూరు శాతం ఉప యోగించుకున్నారు. ప్రయాణీకులను అందిన కాదిని నిలువుదోషిదీ చేశారు. అసలే ట్రాన్స్ పోర్ట్ మాఫియా. ఇక ఆర్టీసీ సర్వీసులే లేవు. ఇక తమ ప్రతాపాన్ని చూపించాయి. ప్రోదరాబాద్ నుంచి రాజమండ్రికి వెళ్లాలంటే కేవలం 6 వందల రూపాయలు ఉండే టికెట్లను 1500కు పెంచేశారు. ఇక ప్రయాణీకులకు వేరే గత్యంతరం లేదు. స్వంత ఊళ్లకు వెళ్లాలన్న కోరికతో ప్రైవేటు ఆపరేటర్ల దోషిడికి బలయ్యారు. రెండు రాష్ట్రాల మధ్య కిలోమీటర్ల వివాదాన్ని పక్కన పెట్టి దసరా వారం రోజులు రెండు రాష్ట్రాలు తమ బస్సులను నడిపి ఉంటే కొంతవరకైనా ఆర్థిక సమస్యలు ఆర్టీసీ సంస్థలకు తీర్చేవి. పొరుగు రాష్ట్రాలైన కర్రాటక, మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు సర్వీసులు రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ప్రవేశించి సామ్య చేసుకున్నాయి. వీటిని రెండు రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు కట్టడి చేయలేక పోయాయి. దసరా అవకాశాన్ని చేతులారా చేజార్చుకున్న ప్రభుత్వాలు ఇప్పుడు ఎంత బాధపడినా ప్రయోజనం లేకుండా పోయింది. ఇదే తరహ వివాదం జలాల పంపిణీలో కూడా కొనసాగుతోంది. రెండు రాష్ట్రాల మధ్య కొనసాగుతున్న వైరం కేంద్రానికి లాభంగా మారింది. రెండు ప్రభుత్వాల అధినేతలు ప్రజల స్రేయస్సును దృష్టిలో ఉంచుకుని ఒక అడుగు ముందుకు వేసి సమస్యయంతో సమస్యలు పరిష్కరించుకుంటే బాగుంటుంది. ఇటు ప్రజలకు మేలు కలుగుతుంది. ప్రభుత్వాలకు కూడా ప్రయోజనం కలుగుతుంది. కయ్యనికి కాలుదువ్వడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా విశాల దృక్పథంతో ఆలోచించాల్సిన అవసరం రెండు ప్రభుత్వాల నేతలపై ఉంది.

- ద్వాక్షర గిరిప్రకుమార సంఘు

ఆధునిక సమాజంలో తలెత్తుతున్న ప్రేమ హత్యల నివారణకు మార్గాలు అన్యేఖించాలి. ప్రేమ, వ్యామోహం, ఉన్నాదం తదితర అంశాల పట్ల అవగాహన కల్పించాలి. ప్రధానంగా తల్లిదండ్రులు, పిల్లలు, యువతీ యువకులు కారణాలు అన్యేఖించి పరిష్కార మార్గాలు తెలుసుకోవాలి.

సమాజాన్ని భయపెడుతున్న

ఆధునిక ప్రేమలు

ప్రేమంటే?: ప్రేమకు సృష్టమైన

ప్రేమ.. పవిత్రం, అనిర్వచనీయం, అద్వితీయం, మనిషి పుట్టుకు పునాది, మానవత్వానికి ప్రతీక. మమతానురాగాల కలయిక. ప్రేమ సత్యం, నిత్య ప్రకోపితం, నిరంతర ప్రవాహం. ప్రేమ సామ్రాజ్యానికి ఎల్లలు ఉండవు. స్నేహం, ఆరాధన, అభిమానం, క్షమ, త్యాగం, కరుణ, సహానుభూతి లాంటి సమున్నత లక్షణాల సమాహారం. విశ్వజనీ నవైన ప్రేమ, యువతీ యువకుల మధ్య ప్రేమ లక్షణాలు ఒకటే అయినా లక్ష్మీలు వేరుగా ఉంటాయి.

ఎదిగే వయసు, చెదిరే మనసు, మెదిలే కోరైలు, బెదిరే కళ్లు, అదిరే పెదవులు, కదిలే హ్యాదయం, ఊహల విహోరాలు యువతీ యువకులను ప్రేమలో దింపుతుంటాయి. కొన్ని ప్రేమలు మొగ్గ తొడిగి, వికసించి, విరబూసి పరిమళాలను వెదజల్లుతాయి. అయితే అక్కడక్కడ కొందరి ప్రేమలు వికటించి వికృత రూపం దాల్చి, సమాజాన్ని భయపెడుతుంటాయి.

ఇటీవల నవ్వాంధ్రపదేశ నదిబోధ్మయిన విజయవాడలో రెండు ప్రేమఫూతుకాలు చోటు చేసుకున్నాయి. షైశవిక ప్రేమకు ఇధరు అమాయకపు యువకులు బలయ్యారు. తన ప్రేమను తిరస్కరించిని ఒక మానవ మృగం గ్రియరాలిపై పెట్టోలు పోసి సజీవ దహనం చేశాడు. అలాగే మరొక ప్రేమాన్నాది ప్రేమించిన అమ్మాయిని హత్య చేశాడు. ఇలాంటివి చాలా రోజుల నుంచి అప్పుడప్పుడు, అక్కడక్కడ ప్రేమాన్నాద ఘటనలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. అమ్మాయిల మీద యాసిడ్ దాడులు లాంటి కిరాతక చర్యలు వార్తలకెక్కుతున్నాయి. వీటికితోడు పరువు పేరుతో ప్రేమికులను, ప్రేమ పెల్లిట్లు చేసుకున్న వారిని కన్నవారే కడతేరుస్తున్నారు. ఇలాంటి అమానవీయ చర్యలు చోటు చేసుకున్నప్పుడు సమాజం ఒకసారి ఉలిక్కిపుడి నిర్మాంతపోతుంది. రెండు, మూడు రోజులు కాదంటే వారం పాటు చర్చలు, నిందలు, నిట్టార్పులతో గడిపి మరచిపోతుంటాం. పిల్లలు బరితెగిస్తున్నారని కొందరంటే; పెంపకం బాగా లేదని మరికొందరు విమర్శలు చేస్తారు. ఆధునిక పోకడలు, మీడియా, సినిమాలు, సీరియిల్స్ ను కొందరు తిట్టిపోస్తుంటారు. యవ్యనపు కోరైలు, వ్యామోహపు వాంఛలే కారణాలుగా కొందరు తేల్చేస్తుంటారు. అయితే

ఆధునిక సమాజంలో తలెత్తుతున్న ప్రేమ హత్యల నివారణకు మార్గాలు అన్యేఖించాలి. ప్రేమ, వ్యామోహం, ఉన్నాదం తదితర అంశాల పట్ల అవగాహన కల్పించాలి. ప్రధానంగా తల్లిదండ్రులు, పిల్లలు, యువతీ యువకులు కారణాలు అన్యేఖించి పరిష్కార మార్గాలు తెలుసుకోవాలి. నిర్వచనం చెప్పలేం. ఇదొక విస్తృతమైన భావాత్మక అనుభూతి. సమాజంగా ప్రేమను విస్తృత అర్థంతో చూస్తుంటాం. తల్లిదండ్రులు పిల్లల మధ్య ప్రేమ, మనిషి మనిషి మధ్య ప్రేమ, విశ్వ ప్రేమ లాంటి అన్నింటిని ఒకేలా చూస్తుంటాం. అయితే యువతీ యువకులు లేదా స్త్రీ, పురుషుల మధ్య జనించే ప్రేమను మిగిలిన ప్రేమలతో పోల్చుకూడదు. అందుకే పిల్లలు తల్లిదండ్రుల పట్ల చూపే ప్రేమను ఆరాధన లేక గౌరవంగా భావించాలి. అలాగే మిగిలిన ప్రతి ప్రేమకు మరొక సమాంతర పర్యాయపదం ఉంది. కాబట్టి భిన్నమైన రీతిలో లైంగిక ప్రేమను చూడాలి. అంటే లింగభేదం కల స్త్రీ, పురుషులు లేదా యువతీ యువకులు ఇధరి మధ్య కలిగే ప్రేమను వీలైనంత సమగ్రంగా చర్చించాల్సిన అవసరం ఉంది. సమాజంగా యవ్యనపు ప్రారంభంలో మనసు ఆకర్షణకు గురవుతుంది. బాల్యంలో అబ్బాయిలు అబ్బాయిలతో, అమ్మాయిలు అమ్మాయిలతో జట్టు కడుతుంటారు. ఒక్కొసారి అబ్బాయిలు అమ్మాలు జట్టుగా ఏర్పడి ఆడుకుంటాం, పాడుకుంటాం ఎదుగు తుంటారు. కొంత ఎదిగిన తరువాత తమకు నచ్చిన వారితో స్నేహం చేస్తారు. స్నేహం పెద్ద జట్టులో నుంచి చిన్న జట్టుగా మారుతుంది. అయితే టీనేజ్లోకి ప్రవేశించగానే లైంగిక ఆకర్షణలు ప్రారంభమవుతాయి. అబ్బాయిలు అమ్మాయిల పట్ల, అమ్మాయిలు అబ్బాయిల పట్ల ఆకర్షితులవుతుంటారు. ఈ దశలో కులం, మతం, కుటుంబ నేపథ్యం, ఆర్థిక పరిస్థితులు, హోదాలు.. లాంటి అంశాలు ఏవీ గుర్తుకు రావు. శరీరంలో ఉత్పత్తి అయ్యే హర్షిస్తున్న, అందం, అవకాశాలు పునాదిగా ఈ ఆకర్షణలు ప్రారంభమవుతాయి. ఈ ఆకర్షణ పరిచయానికి ప్రేరేపిస్తుంది. కొన్ని సందర్భాలలో ఇతర అవసరాల కోసం కూడా పరిచయాలు ఏర్పడతాయి. అంటే కుటుంబాల మధ్య ఉన్న అనుబంధం, తల్లిదండ్రుల మధ్య ఉన్న స్నేహం, ఒకే పారశాల లేదా తరగతిలో చదవడం లాంటి అంశాలు ఇందులో ఉంటాయి. ఈ స్నేహంలో ఆ భావాల కలయిక అనుబంధానికి దారి తీస్తుంది. ఆ అనుబంధం ఒకరి కోసం ఒకరు ఒత్త కాలన్న భావనకు దారి తీస్తుంది. ఆ భావన ప్రేమగా పరివర్తన చెందుతుంది. ఇలాంటి ప్రేమ చాలా పటిష్టంగా ఉంటుంది.

దేవదాను, లైలా-మజ్జాలవి ఇలాంటి ప్రేమే. అయితే కుటుంబ ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలు అక్కడ అవరోధాలుగా నిలిచాయి. కాబట్టి అనేక అంశాలు ప్రేమను, ప్రేమ వ్యవహారాలను ప్రభావితం చేస్తుంటాయి. పలు కోణాలలో ఆలోచిస్తే ప్రేమల్లో రకాలు, కారణాలు, పరిణామాలు బోధపడతాయి.

ప్రేమలు రకాలు

ప్రతి ఇద్దరి మధ్య ప్రేమను ఒకటిగా చూడలేం. పురుషులందు పుణ్యపురుషులు వేరయా! అన్నట్లు ప్రేమలందు పవిత్ర ప్రేమలు వేరని చెప్పక తప్పదు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మానసిక నిపుణులు, సామాజికవేత్తలు ప్రేమికుల తీరునుబట్టి ప్రేమలను పరిశీలించారు. వాటిని పరిశీలిస్తే అర్థమౌతుంది. అయితే ప్రధానంగా సప్త ప్రేమలను చెప్పుకోవచ్చు.

స్నేహపూర్వక ప్రేమ

కొంత మంది యువతీ యువకులు పలు కారణాల వల్ల కలసి మెలసి తిరగవలసి వస్తుంది. ఒకరి మీద ఒకరు ఆధారపడే పరిస్థితులు ఉత్సవమవుతాయి.

ఈ నేపథ్యంలో స్నేహితులుగా మారుతారు.

ఆ క్రమంలో ఒకరిని ఒకరు అర్థం చేసుకుంటారు. భావాలు, లక్ష్యాలు, అభిరుచులు తెలుసుకుంటారు. ఇద్దరి మధ్య సారూప్యతలు ఉంటాయి.

ఇలాంటివారు ప్రేమలో పడుతుంటారు.

వీరి మధ్య రాగద్వేషాలకంటే సర్దు బాటు, క్షమ, సహస్రభూతులు ఉంటాయి. ఇలాంటివారు పరిస్థితుల ప్రభావం వల్ల విడిపోయినా స్నేహితులుగా కొనసాగుతారు.

అకర్షణాత్మక ప్రేమ

కొంత మంది యువతీ యువకులు ఎదుటివారి అందచందాలు, హోదాలకు ఆకర్షితులవుతుంటారు. వీరిలో కోర్కెలు, స్వార్థం, అవసరాలు ప్రధాన ప్రేరకాలుగా ఉంటాయి. వారు కోరుకు స్నాని నెరవేరకపోయినా, మరింత గొప్ప వారు దోరికినా విఫలమవుతుంటాయి. ఇలాంటి ప్రేమలో విఫలమ యినవారు మెతక స్వభావులయితే డిప్రెషన్కు గురై ఆత్మహాత్యలకు పాల్చుతుంటారు. సానుకూల దృక్పథం ఉన్నవారు సర్దుకుని కొత్త జీవితం ప్రారంభిస్తారు.

కీడాత్మక ప్రేమ

కొంత మంది ప్రేమతో ఆడుకుంటుంటారు. అవసరాన్ని బట్టి ఆకర్షించి వెంట తిప్పుకుంటారు. కొన్నాళ్కకు మరొక వ్యక్తిని ఎంచుకుని మొదటి వ్యక్తిని వదిలేస్తుంటారు. ఈ కోవలో అబ్బాయిలు ఎక్కువగా ఉంటారు. అక్కడక్కడా అమ్మాయిలు తారస పడతారు. ఇలాంటి ప్రేమల్లో కడలు, కార్పోర్యూలు ఏర్పడి గొడవలకు దారి తీస్తుంటాయి.

అరాధనాత్మక ప్రేమ

కొంత మంది ఎదుటి వ్యక్తిలో వున్న గొప్ప గుణం, నైపుణ్యాలు, ప్రతిభా పాటవాలకు ఆకర్షితులవుతుంటారు. ఎదుటివారి ఇష్టాయిష్టాలతో ప్రమేయం లేకుండా ఏక పక్క ప్రేమలో పడుతుంటారు. ప్రేమ విఫలమైతే కుంగుబాటుకు గురవుతుంటారు. కొందరు వాస్తవాలను గుర్తించి సర్దుకుంటారు. అతికొండి మంది తట్టుకోలేక ఆత్మహాత్యలకు పాల్చుతుంటారు.

వాస్తవిక ప్రేమ

ఇప్పటి అబ్బాయిలు, అమ్మాయిల్లో కొందరు ప్రేమను కూడా లక్ష్యంగా భావిస్తున్నారు. తమ చదువు, కుటుంబం, మలం, మతం, కేరీర దృష్టిలో పెట్టుకుని ఎంపిక చేసి ప్రేమిస్తుంటారు. ఒక విధంగా ఇది స్వయంవరం లేదా పెద్దలు కుదిర్చే పెళ్ళికి దగ్గరగా ఉంటుంది. ఇలాంటి ప్రేమల్లో పెద్దగా సమస్యలు ఉండవు.

నిస్వార్థ ప్రేమ

కొద్ది మంది ఎదుటి వ్యక్తిని ఇష్టపడి ప్రేమిస్తుంటారు. ఇందులో ఎలాంటి అవసరాలు, స్వార్థ ప్రయోజనాలు ఉండవు. ఇవి సజ్ఞావుగా సాగిపోతుంటాయి.

ఉన్నాదవు ప్రేమ

ఇప్పుడు సమాజంలో సమస్యగా పరిణమిస్తున్న ప్రేమల్లో అధిక శాతం ఉన్నాదవు ప్రేమలే. ఉన్నాదవు ప్రేమల్లో ఆకర్షణ, కోరిక, తపన, స్వార్థం, అహంకారం, ప్రతీకారేచ్చ ఉంటాయి. ఒక

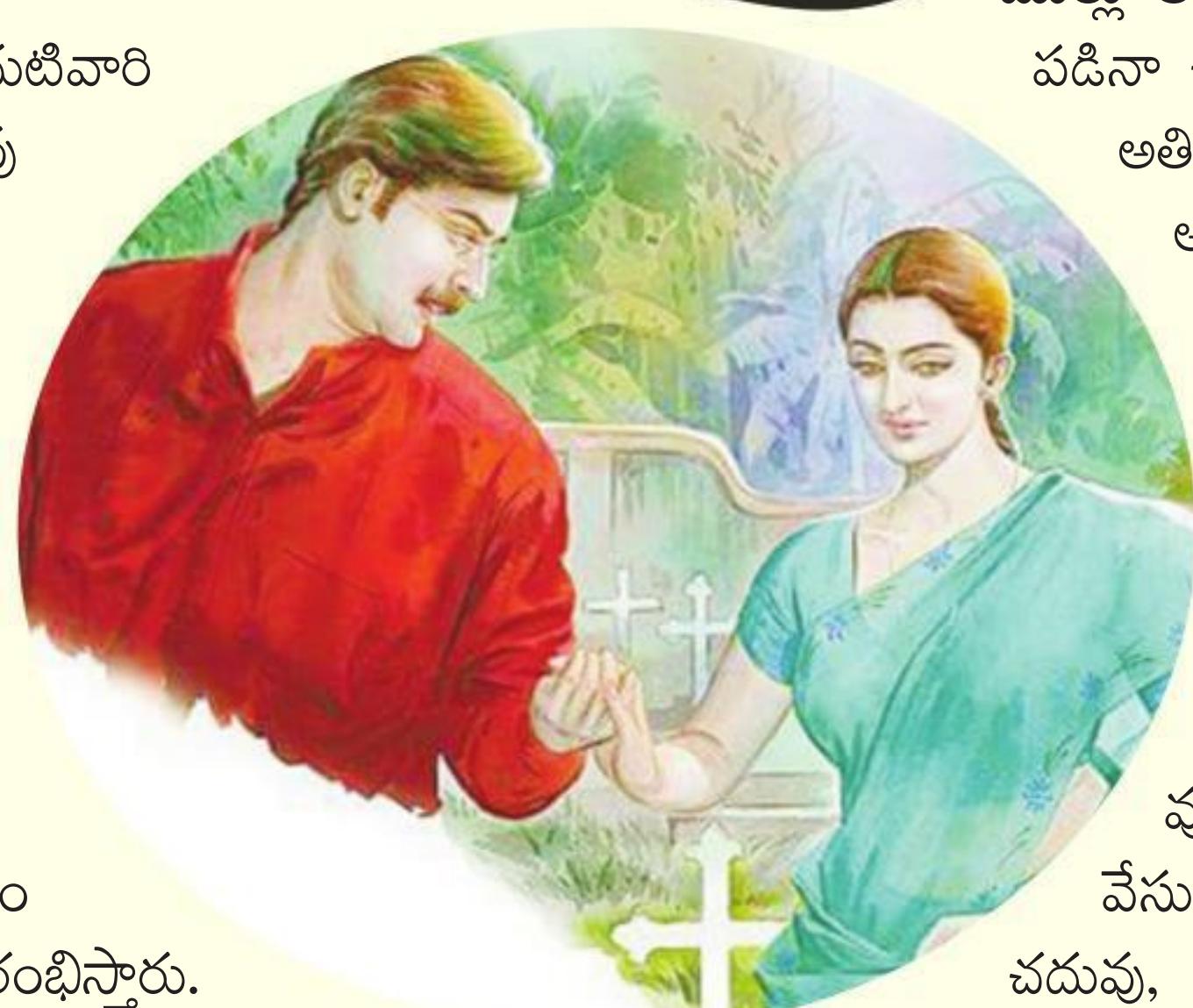
విధంగా చెప్పాలంటే వీరిని మానసిక దుర్గలురుగా భావించాలి. ఇలాంటి వారిలో మితిమీరిన లైంగిక కోరికలు ఉంటాయి. కొందరిలో బైపోలార్ డిజార్డర్, కాండష్ డిజార్డర్ సైకోసిస్ లక్షణాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. ప్రేమ సందర్భాలలో విపరీత ధోరణులు ప్రదర్శించడం, చేతులు కోసుకోవడం, గాయపర్చుకోవడం చేస్తుంటారు. చావడానికి, చంపడానికి సిద్ధపడుతుంటారు. ఇలాంటివారు ప్రేమ వైఫల్యాన్ని సహించలేక దారుణాలకు పాల్చుతుంటారు.

అమ్మాయిలు జాగ్రత్త పదాలి

ముల్లు ఆకు మీద పడినా, ఆకు ముల్లు మీద పడినా చిరిగేది ఆకే అన్న సామేత ఇప్పటికీ అతికినట్టు సరిపోతుంది. కాబట్టి అమ్మాయిలు ప్రేమలో వడేటప్పుడు లేదా ప్రేమంటూ ఎవరైనా వెంట వడేటప్పుడు జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. ప్రేమించడం తప్ప కాదు. అయితే వాటి పరిణామాలను అంచనా వేసుకోవాలి. మైనర్ ప్రేమల్లో ఎక్కువగా ఆకర్షణ వల్ల ఏర్పడేవే అన్న స్పృహ కలిగి వుండాలి. ప్రేమంటే కోర్కెలు తీర్చుకోవాలికి వేసుకునే ముసుగు కాదని అర్థం చేసుకోవాలి. వదువు, సంధ్యలను విస్కరించి అపరిషక్య ప్రేమ ల్లో పడితే తీవ్రంగా సప్పపోలసి వస్తుందని గుర్తించాలి. జీవితంలో స్థిరపడిన తరువాత సరైన వ్యక్తిని ఎంపిక చేసుకుని ప్రేమించడం మంది. కాగా ప్రేమంటూ వెంట వడేవారు, వేధించేవారు తారసపడినప్పుడు తల్లిదండ్రులకు చెప్పాలి. అవసర మైతే పోలీసుల సాయం తీసుకోవాలి. తల్లిదండ్రులు, పోలీసుల పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని ప్రేమికులకు కౌన్సిలింగ్ చేయాలి. సైకోసిస్, ఉన్నాదం, అసాంఘిక ప్రవర్తన, హింసా ప్రవృత్తి కనిపిస్తే సైకియాటిస్టుల ద్వారా చికిత్స చేయించాలి. అబ్బాయిలు తల్లిదండ్రులు కొంత చోరాల చూపి, వారిలో విపరీత ధోరణులు గమనించి కౌన్సిలింగ్, చికిత్స చేయించాలి. ప్రేమోన్స్యాదం కూడా మందంగా వాస్తవాలను విస్కరించి అపరిషక్య ప్రేమ ల్లో పడితే తీవ్రంగా సప్పపోలసి వస్తుందని గుర్తించాలి.

- డాక్టర్ ఎన్.బి.సుధాకర్ రెడ్డి,

సైకాలజిస్టు

వరద ముంపు

బక పక్క కరోనా వైరస్తో వసుకుతున్న తెలుగు రాష్ట్రాల ప్రజలను మరో పక్క కుండపోత వరావులు భయబ్రాంతులకు గులి చేస్తున్నాయి. భారీ వరావులు, ఎడతెరిపి లేకుండా కుండపోతగా కురుస్తున్న వరావులతో తెలుగు రాష్ట్రాలు అతలాకుతలమయ్యాయి. జన జీవనం స్థఖంచిపోయింది. తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని ప్రధాన పట్టణాలు వరద ముంపులో బిక్కుబిక్క మంటున్నాయి.

వరద బాధిత తెలుగు రాష్ట్రాలను ఆదుకుంటామని ఇప్పటికే ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోదీ హామీ ఇచ్చారు. కాగా పట్టణాలన్నీ ఒక ప్రణాళిక ప్రకారం రూపుదిద్దుకోకపోవడం, చెరువు శిఖాల్లో, ఫీడర్, బోటర్ ఛానళ్లలో ఇండ్లకు అనుమతులు ఇవ్వడం, వరద నీటి కెపాసిటీకి తగినట్లు డైనేజీలు, నాలాలు లేకపోవడం, ఉన్న చోట్ల ఆక్రమణలకు గురికావడం వంటి కారణాల వల్ల వరావులంలో చాలా కాలనీలు వారాల కొద్ది నీటిలో మునిగి ఉండడం సర్యసాధారణ

మైంది. ప్రతీసారీ పరామర్శులకు వచ్చే ప్రజాపుత్తినిధులు నాలాలను అభివృద్ధి చేస్తామని, వాటిపై ఉన్న ఆక్రమ నిర్మాణాలను కూల్చి వేయిస్తామని హామీలు ఇవ్వడం, ఆ తర్వాత కూల్చివేతలకు వెళ్లి అధికారులను అడ్డుకోవడం పరిపాటిగా మారింది. దీంతో ఏళ్లు గడుస్తున్న పట్టణాల పరిస్థితిలో మార్పు రావడం లేదు. ప్రతీ ప్రభుత్వంలోనూ నాలాలాపై ఆక్రమణలను తోలగిస్తామని చేపే ప్రజా ప్రతినిధులు, అధికారపోర్టర్లో నేతలు మళ్లీ వారే ఆక్రమణదారులకు సహకరిస్తున్నారు.

తెలంగాణలో లికార్యుస్థాయి వర్షపాతం

భారీ, కుండపోత, ఎడతెరిపి లేకుండా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కురుస్తున్న వరావులతో రాష్ట్రం అల్లాడుతోంది. గంటపాటు గట్టివాన పడితే ఒక్క ప్రాదరాబాద్ కాదు రాష్ట్రంలోని వరంగల్, కరీంనగర్ లాంటి పట్టణాలతోపాటు, వివిధ పట్టణాల్లోని లోతట్లు ప్రాంతాలన్నీ జలమయం అవుతున్నాయి. గడచిన రెండు నెలల్లో వరంగల్ సిటీలో మూడుసార్లు వరదలు ముంచెత్తాయి. ముఖ్యంగా హన్సు కొండ నయింనగర్, 100 ఫీట్ రోడ్, అమరావతి నగర్, టిప్పి టపర్ కాలనీ, సమ్మయ్యనగర్, పోచమ్మకుంట, వరంగల్ ఎస్సార్ నగర్, ఎస్టీఆర్ నగర్, హంటర్ రోడ్ లాంటి 120 కాలనీలు జలమయమయ్యాయి. నాలలు ఆక్రమణకు గురి కావడమే ఇందుకు ప్రధాన కారణమని అధికారులు గుర్తించారు. కానీ నాయకుల జోక్యం కారణంగా గతంలో తోలగింపు సాధ్యం కాలేదు. వరంగల్ ట్రై సిటీలో 384 నిర్మాణాలు నాలాలకు అడ్డుగా ఉన్నాయని అధికారులు మార్పు చేయగా, తీరా ఇందులో 84 మంది కోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకోవడంతో కూల్చివేత పనులకు బ్రేక్ పడింది. ఈ

కేనుల వెనుక రాజకీయ నేతలే ఉన్నారనేది జగమెరిగిన సత్యం. అలాగే వరంగల్ తర్వాత మరో పెద్ద

కవక్కట్టు

- సిహాచ్.వి.వి.రఘుబాబు,
సీనియర్ స్టేఫ్ లపార్టర్, స్టేట్బ్యూర్లో

నగరం కరీంనగర్ నుండి వరద నీరు వెళ్లేందుకు ప్రధానంగా రెండు వాటర్ డైన్స్ ఉన్నాయి. ఈ రెండు మెయిన్ నాలలతోపాటు, చిన్న చితకా నాలాల మీద వంద కొద్ది ఆక్రమ నిర్మాణాలు చేపట్టారు. నాయకుల ప్రోడ్జులంతో నాలాలను ఆక్రమించుకుని పాపింగ్ కాంప్లెక్స్ లు, ఫంక్షన్స్ హాస్పిట్లు, హస్పిట్లు వెలుస్తున్నా అధికారులు మాత్రం కణ్ల మూసుకుని కూర్చుకున్నారు. నల్గొండ మున్సిపాలిటీలోని లెప్రసీ కాలనీ, ప్రకాశం బజార్లో నాలాలు ఆక్రమణకు గురవ్వడంతో ఆ నీరంతా ఇళ్లలోకి చేరుతోంది. ఇటీవల భారీ వరావు కారణంగా సుర్యాపేట్, నల్గొండ, మహబూబ్ నగర్, వనపర్తి, కల్వకుర్తి, జనగామ లాంటి అనేక పట్టణాల్లోని లోతట్లు ప్రాంతాలు జలమయమై ప్రజలు నానా కష్టాలు వడ్డారు. జనగామ పట్టణం లోని శ్రీనగర్ కాలనీ మూడు నెలలుగా నీటిలో మునిగి ఉన్నా పట్టించుకునే వారు లేదు. వనపర్తిలోనూ చిన్న పాటి వరావునికి శ్వేతానగర్, బ్రహ్మంగారి వీధి, రామ్ నగర్, పాత వనపర్తి కాలనీలు నీట మునుగుతున్నాయి. పట్టణ సమీపంలోని తాళ్లచెర్చు, నల్ల చెర్చు కాలవలు ఆక్రమణలకు గురికావడమే ఇందుకు ప్రధాన కారణం. రాజకీయ నేతల ఒత్తిళ్లతో ఎడాపెడా ఇళ్ల నిర్మాణాలకు అనుమతి ఇవ్వడం వల్లే ఈ దుస్థితి ఏర్పడింది.

ప్రాదరాబాద్ జలమయం

ప్రధానంగా భాగ్య నగరం ప్రాదరాబాద్ పరిస్థితి దుర్భరంగా మారింది. ప్రాదరాబాద్ నగరాన్ని భారీ వరావులు అతలాకుతలం చేశాయి. పాత నగరాన్ని ముంచేశాయి. నగరం మొత్తాన్ని అస్తవ్యస్థం చేసింది. రోడ్లు, కాలనీలు మునగడం అంతే అతిశయ్యాకీ లేదు. 12 మందికి తక్కువ కాకుండా మరణించారు. భారీగా ఆస్తి నష్టం జరిగింది. నగరానికి వెళ్లే దారులన్నీ స్తంభించిపోయాయి. ప్రాదరాబాద్ నగరంలో చాలా జనవాసాలు నీట మునిగాయి.

బండ్కగుడలో వరద ఉధృతి

ప్రాదరాబాద్ లోని ఉల్లేట్ సిటీ, ఉప్పల్, బైరాముల్గూడ, ఎల్చినగర్, బండ్గూడ, చంద్రాయణగుట్ట, మీర్పేట్ తదితర ప్రాంతాల్లో వరద లు ముంచెత్తాయి. మూసాపేట్ మెట్రో పిల్లర్ దగ్గర రోడ్స్ కొంచెం కుంగింది. బల్కుంపేట్ ఎల్లమ్మ గుడిలో అమ్మవారి విగ్రహం దగ్గరకు వరద నీరు చేరింది. కర్నున్ఫూట్ గుడికి దగ్గరలో వరద నీటి ప్రవాహం తీవ్రంగా ఉండి ఆ రోడ్స్‌పై రాకపోకలు పూర్తిగా బంద్ అయ్యాయి. ఇక్కడే కాదు నగరంలోని చాలా ప్రాంతాల్లో వానలతో తీవ్రమైన ట్రాఫిక్ ఇబ్బంది ఏర్పడింది. రోడ్స్‌పై పెద్దగా నీరు లేని చోట కూడా సెల్లార్డు మునిగిపోయాయి. దీంతో ఆక్రూడ పార్కులో ఉన్న వాహనాలు అన్నీ దెబ్బతిన్నాయి. ప్రాదరాబాద్ శివార్లలో ఘట్సేసర్, హాయత్నగర్ ప్రాంతాల్లో రికార్డు వర్షపాతం 32 సెంటీమీటర్లకు పైగా నమోదైంది. ప్రాదరాబాద్ జంట జలాశయాలైన హిమాయత్సాగర్, ఉస్క్యస్సాగర్లతోపాటు, హస్సేసాగర్ నిండిపోవడంతో పల్లపు ప్రాంతాల ప్రజలను అప్పమత్తం చేశారు.

వణికిన ఉల్లేట్ సిటీ

ఈసారి ప్రాదరాబాద్ వరదల ప్రభావం ముఖ్యంగా పాత నగరంపై తీవ్రంగా పడింది. ప్రధానంగా ఆరాంఫర్ దగ్గర ఉండే బండ్గూడ ప్రాంతం, చంద్రాయణగుట్ట ప్రాంతాల్లోని పలు కాలనీల్లో వరద భీభత్తం సృష్టించింపి.

వేలాదిమంది వరద నీటిలో

ఇరుక్కుపోయి బీమ్మబీమ్మ మంటూ

గడిపారు. బండ్గూడ దగ్గరల్లోని

వళ్ళ చెరువు పొంగడంతో ఆ

నీరు బండ్గూడ,

హాపీమాబాద్,

చంద్రాయణగుట్టల్లోని

కాలనీల్లోకి చేరింది. ఈ

ప్రాంతాలన్నీ పల్లంలో

ఉండడంతో నీరు నిలిచి

పోయింది. ఆక్రూడ వేలాది మంది

చిక్కుకుపోయారు. వాహనాలు ధ్వంసం

అయ్యాయి. పశువులు చనిపోయాయి.

కార్లు, బైక్లు కొట్టుకుపోయాయి. పొపులు

మునిగిపోయాయి. అంతా అస్తవ్యస్థం అయింది. చాలా మంది

డాబా ఇళ్ళపైకి ఎక్కి నిలబడి సమయం గడిపారు. వర్షాలకు పాత నగరంలో పలు చోట్లు గోడలు బాగా నానిపోయి కూలాయి.

వందలాది వాహనాలు ధ్వంసం అయ్యాయి. ఆక్రూన్న మాదన మహంకాళీ అమ్మవారి గుడి పక్కనే ఉన్న ఇల్లు చూస్తుండగాన కుపుకూలి పోయింది. కార్లు, వ్యాస్లు తిరగబడ్డాయి. డైర్ ఫౌంలలోని పశువులు, దూడలు చనిపోయాయి. మొదటి అంతస్తులు మునిగిపోయాయి. వరద వచ్చిన వేగానికి పొపుల ఇనుప షట్టర్లు నొక్కు పోయాయి. వరద ప్రవాహంలో వ్యక్తులు కొట్టుకుపోతూ కనిపించిన దృశ్యాలు వరద ఉధృతికి అద్దం పట్టాయి. మెట్రో పిల్లర్ కూడా కుంగిపోయిందంటూ వార్తలు వచ్చాయి. రోడ్స్ మాత్రమే దెబ్బతిందని, మెట్రో స్టంభానికి వచ్చిన సమస్యలేదని ఆ సంస్ వివరణ కూడా ఇచ్చింది.

ప్రాదరాబాద్ దారులన్నీ మూత

భారీ వర్షాలకు ప్రాదరాబాద్ నగరానికి వచ్చే పలు రహదారులు మూసుకుపోయాయి. వర్షానికి ఉప్పల్ చెరువు పొంగి పొర్లడంతో వరంగల్, యాదాది-ప్రాదరాబాద్ దారి మూసుకుపోయింది. ఇక విజయవాడ-ప్రాదరాబాద్ దారిలో పలు చోట్ల జాతీయ రహదారి మీదకు వరద నీరు చేరడంతో ఆ మార్గం ఆగిపోయింది. అటు సంపోబాద్ సమీపంలో ప్రావే రోడ్స్ దెబ్బతిని కర్మాలు,

అనంతపురం, బెంగళూరు మార్గాలు మూసుకుపోయాయి.

ప్రాదరాబాద్-విజయవాడ జాతీయ రహదారిపై భారీ ఎత్తున వర్షపు నీరు ప్రవహిస్తుండడంతో రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. వాహనాలు ఎక్కుడివక్కుడ నిలిచిపోయాయి, కిలో మీటర్ల మేర బారులు తీరాయి. వర్షపు నీటి ఉద్ధృతి ప్రమాదకర స్థాయిలో కొనసాగింది. దీంతో ట్రాఫిక్ పోలీసులు, నేపసల్ ప్రావే అధారిటీ అధికారులు, సిబ్బంది ట్రాఫిక్ ను క్లియర్ చేసేందుకు ప్రయత్నం చేశారు.

ప్రాదరాబాద్ చలతలో అతి పెద్ద వర్షం

ప్రాదరాబాద్ చరిత్రలో ఇటీవల కురిసిన భారీ వర్షాలు అతి రెండో పెద్ద వర్షాలుగా గుర్తింపు తెచుచకున్నాయి. మూసీకి 1908లో వరదలు వచ్చాయి. ఆనాడు ఒకే రోజు 43 సెంటీమీటర్ల వర్షం పడింది. కాగా ప్రాదరాబాద్లో సగటున ఏటా 78 సెంటీమీటర్ల వర్షం పడుతుంది. అయితే ఈ ఏడాది ఇప్పటికే 80 శాతం అధిక వర్షపాతం నమోదైంది. మరోవక్క వరద పరిస్థితులపై పరిశీలన, అంచనా కోసం ప్రవీణ వశిష్ట నేతృత్వంలోని ఐదు గురు సభ్యులు కలిగిన కేంద్ర బృందం తెలంగాణలో పర్యాటించింది. ఈ పర్యాటకులో కేంద్ర బృందం అనేక ప్రాంతాల్లో పర్యాటించి ఆస్తి, ప్రాణ నష్టం వివరాలపై ఒక అంచనాకు వచ్చారు.

రంగంలోకి సైన్యం

తెలంగాణలో వరద బాధితులను

ఆదుకునేందుకు భారత సైన్యం

రంగంలోకి దిగింది. వరద

ముంచెత్తిన ప్రాంతాల్లో

నిర్వాసితులుగా మారిన

ప్రజలను సైనికులు

ప్రాదరాబాద్లోని సురక్షిత

ప్రాంతాలకు తరలించారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అభ్యర్థన మేరకు

సైన్యం బండ్గూడ ప్రాంతంలో

అక్షోబర్ 14వ తేదీన సహాయక

చర్యలు ప్రారంభించినట్లు భారత

ప్రభుత్వ రక్షణ శాఖ ఒక పత్రికా

ప్రకటనలో పేర్కొనడం ప్రాదరాబాద్లో వరద

ఉధృతికి అద్దంపడుతుంది. ‘నిరాశ్రయాలైన వారిని సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించడంతోపాటు, బాధితులకు ఆహార పొట్లాలు అందిస్తున్నాయి.

సహాయక శిబిరాల్లో సైనిక వైద్య బృందాలు సేవలు అందిస్తున్నాయి అని ఆ ప్రకటనలో తెలిపింది. ఆర్మీ, ఎస్టీఆర్ఎఫ్, జీపోచెంసీ, పోలీసులు సహాయ చర్యను పర్యవేక్షించి బాధితులను ఆదుకునే ప్రయత్నాలు చేశాయి. బోట్లు, పదవలు, లైఫ్ జాకెట్లు తెప్పించి వీలైనంత మందిని రెస్యూవ్ చేసే ప్రయత్నం చేశారు.

కోలుకోలేని వరద నష్టం

ఈ వర్షాకాలంలో కురిసిన భారీ వర్షాలు, వరదలతో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కోలుకోలేని వరద నష్టం సంభవించింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 10వేల కోట్ల రూపాయల మేర నష్టం ఆస్తి, పంట నష్టం సంభవించింది. దీంతోనే ముఖ్యమంత్రి కల్యాకుంట్ల చంద్రశే

గ్రేటర్ హైదరాబాద్‌లో వేలాదిగా ఇళ్లను నీటి మునిగాయి. నిత్యావసరాలు, గృహాలక్షణాలు తదిని ముఢవడంతో బాధితులు కట్టుబట్టులతో మిగిలారు. తెగిన చెరువులు, పొంగిన నాలలతో రహదార్లు ధ్వంశమయ్యాయి. డ్రైజ్, తాగునీటి పైపులైన్లు ధ్వంశమయ్యాయి. విద్యుత్ స్తంభాలు విరిగాయి. ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు కాలిపోయాయి. హైదరాబాద్ నగరంలో 72 ప్రాంతాల్లోని 144 కాలనీల్లో 20,540 ఇళ్ల నీటిలో చిక్కుకున్నాయి. 35 వేల కుటుంబాలు ప్రభావితమయ్యాయి. ఎల్బి నగర్, చార్మినార్, సికింద్రాబాద్, ఖైరతాబాద్ జోస్ పరిధిలో వరద ప్రభావం ఎక్కువగా ఉంది. ఆయా విభాగాల ప్రాథమిక అంచనా ప్రకారం గ్రేటర్ హైదరాబాద్‌లో వరదల కారణంగా 724 కోట్ల రూపాయల మేర నష్టం వాటిల్లింది. వరదలతో ఎక్కువ నష్టం జీపోచ్ ఎంసీకి జరిగింది.

రహదారులు, నాలాలు వరద ప్రాంతాల్లో అధ్యాన్యంగా మారాయి. భారీ వరదలతో రోటుల కొట్టుకుపోగా, నాలాల రిటైనింగ్ గోడలు కూలాయి. వరద ఉధృతికి నగరంలో 523 కిలో మీటర్ల మేర రహదారులు పాడయ్యాయి. వీటి మరమ్మతులకుగాను కిలోమీటరుకు సుమారు కోటి రూపాయల చొప్పున మొత్తం 522 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుతుందని ఇంజనీరింగ్ అధికారుల లెక్కలు వెల్లడిస్తున్నాయి. జీపోచ్ ఎంసీకి 659 కోట్ల రూపాయలతోపాటు, హైదరాబాద్‌లో వాటర్ బోర్డుకు 45 కోట్ల రూపాయలు, టీఎస్‌ఎస్‌పీడీసీఎల్కు 20 కోట్ల రూపాయలు మొత్తంగా 724 కోట్ల రూపాయల మేర నష్టం వాటిల్లింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో...

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వరదలు విజయవాడ, కాకినాడ, గుంటూరు, ఎలూరు తదితర పట్టణాలను వణికించాయి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వివిధ ఘటనల్లో దాదాపు 20 మంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు. ఇటీవల వరదల కారణంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పలు నగరాలు జలమయం అయ్యాయి. నేటికి కాకినాడ వంటి సముద్రతీర నగరాల్లో పలు కుంటుంబాలు వరద నీటిలోనే నానుతున్నాయి వారం రోజులు దాటినా వరద ప్రభావం తగ్గకపోవడంతో జనం తల్లడిల్లిపోతున్నారు. ఇదే సమయంలో కృష్ణా తీరంలో ఉన్న విజయవాడ వాసుల పరిస్థితి అంతక్కన్నా తీవ్రంగా ఉంది. ఇటీవల కురిసిన వర్షాలకు ప్రకాశం బ్యారేజీకి ఎగువన భవానీపురం వంటి ప్రాంతాలతో పాటుగా దిగువన కృష్ణలంక, రాణిగారితోట వంటి ప్రాంతాల్లో పలు ఏరియాలు నీటిలో నానుతున్నాయి. ఇక తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాకినాడ నగరం, రూరల్ పరిసరాల్లో ఏలేరు జలాశయం నుండి వదలిన వరద నీటి తాకిడి 10 మందలాల్లోని 140 గ్రామాల్లో వరద నీరు చేరింది. కాకినాడలో సహాయక బృందాలు రంగంలోకి దిగాయి. ముంపు ప్రాంతాల్లో ప్రజలను సరక్కిత, సహాయ కేంద్రాలకు తరలించారు. కాకినాడ రైల్వే స్టేషన్లో భారీ ఎత్తున వర్షపు నీరు నిలిచిపోవడంతో రైల్వే ట్రాక్ చెరువును తలపించింది. అటు నిడదవోలులోనూ అదే పరిస్థితి. విజయవాడలో కృష్ణా నది వరద ఉధృతికి లోతట్టు ప్రాంతాలు జలమయం అయ్యాయి. మాజీ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడు ఇంటితో సహ మరో 30 ఇళ్లకు అధికారులు ప్రమాద హెచ్చరికలకు సంబంధించి నోటీసులు జారీ చేశారు. ఇంద్రకీలాద్రిపై కొండ చరియలు విరిగిపడ్డాయి. పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఎలూరు తదితర పట్టణాల్లో వరద తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంది. జల్లేరు, తమిల్లేరు, ఎర్కాల్వ రిజర్వాయర్లు నుండి వరద నీటిని కిందికి వదలడంతో

తమిల్లేరు ఉధృతంగా వచ్చి ఏలూరులోని పలు ప్రాంతాలతోపాటు, వెంకటాపురం పంచాయితీ పరిధిలోని పోణంగి రోడ్డులో గల వైఎస్స్‌ర్ కాలనీ తదితర కాలనీలన్నీ నీటిలో మునిగిపోయాయి. కాలనీల్లోని ప్రజలను పోలీసులు, రిజర్వ్ పోలీసు తదితరులు సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించినా, మరి కొండరు కరోనా భయంతో నీటిలోనే రాత్రి, వగలు కాలం గడిపారు. ప్రతీ ఏటా వైఎస్స్‌ర్ కాలనీ వరద ముంపునకు గురవుతున్నా ప్రభుత్వం కాని, అధికారులు కానీ పట్టించుకునే దిక్కు లేకుండా పోయింది. వరదలు వచ్చినప్పుడు హడవిడీగా పునరావాస కేంద్రాలకు తరలించి చేతులు దులుపుకోవడం ఆనవాయితీగా మారంది. ఈ కాలనీలో 1,750 ఇళ్ల ఉన్నా కుటుంబాలు మాత్రం అంతకంటే ఎక్కువగా ఉంటాయి. వర్షాకాలం వచ్చినందంటే వీరంతా బిక్కుబిక్కు మంటూ కాలంగడుపుతున్నారు. అలాగే డ్రైనేజీ సౌకర్యాలు లేక పోవడంతో ఏలూరులోని పవర్పేట్ తదితర రోడ్లన్నీ చిన్నపాటి వర్షాలకే జలదిగ్వంధంలో కొట్టుమిట్టాడం సర్యసాధారణమైంది. ఇక భారీగా కురిసిన వర్షాలకు చెప్పనపసరం లేదు. తూర్పుగోదావరి-విశాఖ జిల్లాల సరిహద్దులోని కోటందూరు, నాతవరం మధ్య రోడ్డుపై వరద నీరులో ఒక కారు చిక్కుకోవడంతో అందులో ఉన్న మహిళ మృతి చెందారు.

విజయవాడకు భయపడే పరిస్థితి ఎందుకు?

గోదావరిలో ఈ ఏడాది 23 లక్షల కూసెక్కుల వరద జలాలను దిగువకు విడుదల చేయాల్సిన సమయంలో కూడా రాజమండ్రి ధీమాగా ఉంది. నగరంలో వరద ప్రభావం దాదాపుగా లేదు. కానీ విజయవాడ దానికి భిన్నం. ప్రకాశం బ్యారేజ్ నుండి 5 లక్షల కూసెక్కుల కృష్ణా జలాలు దిగువకు విడుదల చేస్తున్నారనగానే విజయవాడలోని కొన్ని ప్రాంతాలు వణికిపోతాయి. అవి 6, 7 లక్షల చొప్పున పెరుగుతున్న కొద్దీ నగరానికి వరద ముప్పు తీవ్రమవుతుంది. 9 లక్షల కూసెక్కుల వరకూ చేరి, తర్వాత శాంతించడంతో కొంత ఉపశమనం దక్కింది. లేదంటే పెద్ద నష్టమే వచ్చేది. వరద ప్రమాదం ఉండన్న విషయం తెలిసినా, అందుకు శాశ్వత పరిపూర్వం మీద ప్రభుత్వాలు ఏవీ శ్రద్ధ పెట్టకపోవడమే విజయవాడలో పరిస్థితికి అసలు కారణం. రిటైనింగ్ వార్ల సహ కీలక చర్యలకు పూనుకుంటేనే సమస్య పరిపూర్వం అవుతుందనే వాదన కూడా నిపుణుల్లో ఉంది. అదే సమయంలో ప్రతీసారి పలువురు కరకట్ల వాసులకు ఇళ్లు, ఇళ్ల స్థలాలు కేటాయిస్తున్నా, కొత్తగా వచ్చిన ఆక్రమణదారులతో సమస్య కొనసాగుతోంది.

వాటిని నియంత్రించడంలో విజయవాడ కార్బోరేషన్, ఇరిగేషన్ అధికారుల వైఫల్యం వరద వచ్చిన ప్రతీసారీ సమస్యను తెస్తోంది. ఇటీవల వర్షాలకు ఈసారి దీర్ఘకాలంగా వరద కొనసాగుతోంది. ఏకంగా ఐసారి ప్రకాశం బ్యారేజ్ నుండి 5 లక్షల కూడానెక్కులకు పైబడి నీటిని వదలారు. నిరుదు కూడా దాదాపు ఇదే పరిస్థితి. ఈవిధంగా ప్రతీ ఏటా కృష్ణ తీరంలో వరద సమస్య పలువురిని వెంటాడుతోంది. సుమారు 2 వేల కుటుంబాలకు చెందిన వారు వరద భాధితులుగా ఉన్నారు.

ఏటా విజయవాడ వరదల బాలిన పడాల్చిందేనా?

కృష్ణ నదిలో గడచిన దశాబ్ద కాలంలో ఐదు సంవత్సరాల పాటు వరదలు వచ్చాయి. 2009 తర్వాత గత ఏడాది, ఈ ఏడాది పెద్ద వరదలు వచ్చాయి. అవి కూడా ఎక్కువ కాలం పాటు కొనసాగాయి. దాంతో కృష్ణ నది ఒడ్డునే నివాసాలు ఏర్పాటు చేసుకున్న వారు నిరాశ్రయులవుతున్నారు. గతం నుండి అధికారంలో ఉన్న పాలకులు, అధికారుల తీరు కారణంగానే ఈ సమస్య కొనసాగుతోంది. ఈ సమస్య ఏర్పడడానికి ప్రధానంగా వరద నిర్వహణ సక్రమంగా జరగడం లేదు. ప్రకాశం బ్యారేజ్ వద్ద నీటి నిల్వ విషయంలో సమర్థవంతంగా వ్యవహరించకపోవడంతో పలు సందేహాలు వస్తున్నాయి. కృష్ణ నది కరకట్టు ఆక్రమణాలను ఖాళీ చేయించడంతోపాటు, విజయవాడ నగర పరిధి వరకూ బ్యారేజ్ దిగువన రిటైనింగ్ వాల్ నిర్మించాల్సి ఉంటుంది. ప్రభుత్వ నిర్దిష్టాల కారణంగా రిటైనింగ్ వాల్ లేకపోవడం వల్ల బ్యారేజ్ నుండి వరద నీరు వదలగానే కరకట్టు లోపల ఉన్న ఇళ్ళన్నీ నీటి పాలవుతున్నాయి. దానికి శాశ్వత పరిష్కారం చేయాలి. అంతేకాకుండా కృష్ణ మురుగు నీరు నదిలో కలిసేందుకు కూడా ప్రత్యమానయ ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంది. గత ప్రభుత్వం కృష్ణ కరకట్టుకు రెండు ప్యాకేజీలుగా కాంక్రీట్ రిటైనింగ్ వాల్ నిర్మాణానికి పూనుకుంది. దానికి తగినట్లుగా గతంలో కూడా మొక్కలు కొన్ని సార్లు ఆక్రమణాలు తోలగించారు. ఇళ్ళ కోల్పోయిన వారికి వివిధ ప్రాంతాల్లో ఇళ్ళ కూడా కేటాయించారు. కానీ ఆ తర్వాత రిటైనింగ్ వాల్ నిర్మాణంలో మొదటి ప్యాకేజీ మాత్రమే పూర్తి చేశారు. మిగిలిన భాగం అసంపూర్తిగా నిలిచి పోయింది. దాంతో వివిధ రాజకీయ పోర్ట్లల ప్రజల ప్రతినిధులు, నేతల సపోర్టుతో మరొసారి కృష్ణ కరకట్టుకు దిగువన ఆక్రమణాలు యధావిధిగా వెలిశాయి. ఆక్రమ భవనాల నిర్మాణం చేపడుతున్నప్పుడు వివిధ శాఖల అధికారులు సమస్యాయంతో అడ్డుకోవాల్సి ఉన్నా చూసే మాడనట్లు వ్యవహరించడంతో వరదల సమయంలో తీవ్ర నష్టం జరుగుతోంది.

సహాయక చర్యల్లో ఎస్టీఆర్ఎఫ్ బృందాలు

వరద ప్రభావిత జిల్లాల కలెక్టరేట్లలో 24 గంటలూ పనిచేసేలా కంట్రోల్ రూమ్లను ఏర్పాటు చేసి ఎప్పటికప్పుడు వరద పరిస్థితిని సమీక్షించారు. మందులు, నిత్యావసర వస్తువులను వరద ప్రాంతాల్లో భాధితులకు పంపిణీ చేశారు. రహదారులు, కాలువలు, వంతెనలకు గండ్లు పడి రవాణాకు తీవ్ర అంతరాయం ఏర్పడింది. దీంతో యుద్ధ ప్రాతిపదికన అధికారులు మరమ్మతులు చేయించి రాకపోకలను పునరుద్ధరించే ప్రయత్నాలు

చేశారు. కాగా వంచాయితీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ రాష్ట్ర వ్యవంగా 327 బృందాలతో సహాయక కార్బోకమాలు చేపట్టింది. విశాఖపట్టం జిల్లాలో మూడు జాతీయ విపత్తు సహాయక దళాలు సేవలు అందించాయి. కాకినాడలో ఎస్టీఆర్ఎఫ్ బృందాలు లోతట్టు ప్రాంతాల ప్రజలను సురక్షిత ప్రాంతాల్లోని పునరావాస శిబిరాలకు తరలించారు.

తీవ్ఱంగా నష్టపోయిన రైతాంగం:

భారీ వర్షాలు, వరదలు తెలుగు రాష్ట్రాల రైతుల ఆశలపై నీళ్ళ జల్లాయి. వరి పంట అనేక చోట్ల కోతొచ్చిన దశలో నేలపాలైంది. మరికొన్ని ప్రాంతాల్లో పొట్ట దశలో ఉన్న వరి నీట మునిగింది. భారీ గాలుల వల్ల కొబ్బరి, ఉద్యాన పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. అనేక చోట్ల విమ్ముక్త స్థంభాలు నేలకొరిగాయి.

ఒక్క ఈ నెల 9వ తేదీ నుండి 13వ వరి, మొక్కజోన్సు, పత్తి, అరటి, బొప్పాయ, కూరగాయల పంటలు నీట మునిగాయి. తక్కణం 2,250 కోట్ల రూపాయల మేర ఆర్థిక సహాయం చేయాలని కేంద్రానికి ఏపీ సీఎం జగన్స్టోహన్ రెడ్డి లేఖ రాశారు. వరద నష్టాన్ని అంచనా వేసేందుకు కేంద్ర బృందాన్ని పంపాలని విజ్ఞాపి చేయడంతోపాటు, వర్షాలు, వరదల నష్టంపై రాష్ట్రాన్ని ఆదుకోవాలని ఆ లేఖలో కోరారు.

దెబ్బతిన్న రైతులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఈ ఏడాది కురిసిన భారీ వర్షాలకు ఇప్పటి వరకూ 4,600 కిలోమీటర్లు మేర రహదారులు దెబ్బతిన్నాయి. ఏటిలో రాష్ట్ర రహదారులు 1,400 కిలోమీటర్లు కాగా, జిల్లా ప్రధాన రహదారులు 3,200 కిలోమీటర్లు ఉన్నాయి. ఏటిలో తక్కణం గుంతలు పూడ్చడానికి, ఇతర తాత్కాలిక మరమ్మతులకు 230 కోట్ల రూపాయలు, శాశ్వత మరమ్మతులకు 2,630 కోట్ల రూపాయల మేర వ్యయం అవుతుందని అంచనా.

ఆత్మధికంగా రాష్ట్రంలోనే పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో 980 కిలోమీటర్లు, కర్నూలు జిల్లాలో 700 కిలోమీటర్లు, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 675 కిలోమీటర్లు, కడప జిల్లాలో 450 కిలోమీటర్లు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 445 కిలోమీటర్లు, కృష్ణ జిల్లాలో 440 కిలోమీటర్లు, గుంటూరు జిల్లాల 325 కిలోమీటర్లు మేర రహదార్లు ధ్వంసం అయ్యాయి. □

దేవుడి అనంతజ్ఞానానికి ఆశ్చర్యపడవలసిందే. ఆయన సృష్టి మధురం. అందులో పండ్ల గురించి చెప్పునక్కర్దేదు. ఒక పండు ఉన్నట్లుగా మరొక పండు వుండదు. ఒకొక్కు పండు ఒకొక్కరకమైన రుచి, రంగులుంటాయి. అలాగే వాటి పెరుగుదల కూడా అంతే. సహజంగా ఏ పండ్ల అయినా కిందకు వేలాడతాయి. కొమ్ముల్లోంచి కిందకి వేలాడుతుంటాయి. కానీ ఈ పండ్లు మాత్రం ఆకాశాన్ని చూస్తున్నట్లు ఉంటాయి.

పండ్లు నీలాకాశాన్ని
అందుకోవాలనో లేదా
ఎవరికే అందకుండా
ఉండాలనో తెలీదు కానీ
మొత్తమ్మీద ఆకాశాన్ని
చూస్తున్నట్లుగాకొమ్ము నుంచి
పైకి కాస్తాయి. కనుక ఈ

పండ్లను ఆకాశ పండ్లు అంటారు. ఒకొక్క పండులో దాదాపు 80 గింజలు ఉంటాయి. బాదంలానే ఈ గింజల్ని ఒలిచి అందులోని పప్పుల్ని తినాలి. ఎందుకంటే ఇవి శక్తిమంతమైన బౌషధ భాండాగారాలు. ఎన్నో రకాల వ్యాధులకు మందులా పేని చేస్తాయట.

పండ్లను ఆకాశ పండ్లు అంటారు. ఒకొక్క పండులో దాదాపు 80 గింజలు ఉంటాయి. బాదంలానే ఈ గింజల్ని ఒలిచి అందులోని పప్పుల్ని తినాలి. ఎందుకంటే ఇవి శక్తిమంతమైన బౌషధ భాండాగారాలు. ఎన్నో రకాల వ్యాధులకు మందులా పని చేస్తాయట.

పప్పులకి యాంటీప్లావర్ గైసెమిక్ గుణం ఉండటంతో వీటిని డయాబెటిస్‌ను నివారించే సహజ బౌషధంగా మలేషియా ఆరోగ్య శాఖ ప్రకటించింది. అయితే వీటిని తగిన మోతాదులోనే తీసుకోవాలని నిపుణుల సూచన.

బౌషధపండ్లని కూడా అంటారు

ప్రపంచవ్యాప్తంగా అనేక ప్రాంతాల్లో ఈ చెట్లు పెరిగినప్పటికీ ఆకాశపండ్ల వాడకం మాత్రం మలేషియా, దక్కిణ పసిఫిక్ సొలోమాన్ దీవుల్లో ఎక్కువ. మహాగానిని 'క్రీన్ ఆఫ ది ప్లాంట్స్'గా పిలుస్తూ గింజల్ని వేల సంవత్సరాల నుంచి మధుమేహం, బీఫీ, అలర్జీలు, హర్షోస్ట అసమతోల్యానికి మందుగా వాడుతున్నారక్కడ. మన దేశంలోనూ ఎక్కువగా పెరిగినా కలపగానే దీన్ని వాడతారు. ఈ చెట్లు కలప దృఢంగా ఉండటంతో ఫర్మిచర్ట్ పాటు ఓడలకి వాడతారు. గింజల్ని, బెరదునీ ఆయుర్వేదంలో గాయాలూ, పుండ్లూ, మలేరియా, అనీమియా, డయేరియా, జ్వరం, అమీబిక్ డిసెంట్రీ నివారణలోనూ వాడుతుంటారు. ఈ పండ్ల గింజల్లోనీ బౌషధ పిలువల గురించి ఆధునిక పరిశోధనల్లోనూ తేలడంతో అల్లోపటి వైద్యులూ దీన్ని తినమని చెబుతున్నారు. అందుకే ఇప్పుడు గింజలు, పప్పులు, పొడి, ట్యూబ్లెట్లు, డ్రైంక్... ఇలా వివిధ రకాల రూపాల్లో

ఆకాశపండుని అమ్ముతున్నారు. పొడిని గోరువెళ్ళని నీళ్లు లేదా పాలల్లో కలిపి తీసుకోవచ్చ. రోజుకి ఒకటి రెండు పప్పుల్ని నేరుగా తినవచ్చు.

పోషకాల పండ్లు

చెట్లువేళ్ల నేలలో 150 అడుగుల లోపలకంటా వెళ్లి నీటిని పీల్చుకోవడంతో ఈ పండుని ఎంతో స్వచ్ఛమైందిగా చెబుతారు.

ఆకాశపండులో ప్రాచీన్లు,

బొక్కు

పండులో దాదాపు 80

గింజలు ఉంటాయి. బాదంలానే ఈ గింజల్ని ఒలిచి అందులోని పప్పుల్ని తినాలి. ఎందుకంటే ఇవి శక్తిమంతమైన బౌషధ భాండాగారాలు. ఎన్నో రకాల వ్యాధులకు మందులా పని చేస్తాయట.

ఆర్మీగ్రూసిష్ట్ ఆజార్వండ్లు!

ఖనిజాలు, విటమిన్లు, ఎంజైములు, ప్లౌటీ ఆమ్లాలూ మొదలైన పోషకాలు ఉంటాయి.

వీటితోపాటు అనేక రోగాల్ని నిరోధించే సుమారు 40 రకాల ప్లైవోనాయిడ్లు, 30 రకాల వరకు శాపోనినలూ ఉంటాయట.

ప్లైవోనాయిడ్లు రక్త ప్రసరణను పెంచి, రక్తాంశాల్లో పేరుకున్న పాచిని తగ్గించడం ద్వారా చెడు కొలెప్పాల్, ప్లౌబీపీ, గుండె సమస్యల్ని నిరోధిస్తాయట.

కణజాలాల్లో మంటనీ, గాయాల్ని తగ్గిస్తాయి. ఈ పండ్లలోని శాపోనిన్, మధుమేహానికి మంచి మందు. డయాబెటిస్కి వాడే అల్లోపటి మందులన్నింటిలో ఈ శాపోనిన్కే ప్లౌప్లోసెమిక్ గుణం ఎక్కువట. అందుకే మధుమేహానికి దీన్ని సహజ మందుగా చెబుతారు. ఈ శాపోనిన్ పురుషుల్లో వీర్యవృద్ధికి తోడ్పుడుతుంది. ఆకాశపండులోని ఆలగ్రాయిడ్లు శరీరంలోని టాక్టిక్లును తొలగించి కణాలు దెబ్బితినకుండా చూస్తాయి.

గుండె సమస్యలూ తగ్గుతాయట. నెలసరి నొప్పులతో బాదపడేవాళ్ల చిట్టికెడు పొడిని మొదటిరోజు తింటే సమస్యలు తగ్గుతాయట. నోటి దుర్మాసన పోవాలంటే ఉదయమే పరగడుపున ఎందు పప్పుల్ని, కాలేయ సమస్యలకి అర టీ స్మాన్ పొడిని పాలల్లో కలిపి పేస్టులూ చేసి తినాలి. కాస్త పొడిని కప్పు పాలల్లో లేదా నీళ్లలో మరిగించి తాగితే అల్లీమర్పు, ఆస్థమా, ట్యూమర్లు, జీర్ణసమస్యలూ అన్నీ తగ్గుతాయట. ఈ పండ్ల నుంచి తీసిన నూనె వాడటం వల్ల చర్చం మెరుస్తుందట.

చరిత్ర, భ్రాతులి, ఉదాత్మీ

ఈ ప్రాంతపు సంస్కృతిని చరిత్రలో పదిలపరచాలంటే ‘నవల’ ఒక ప్రభావపరితమైన ప్రక్రియ. తెలుగుకథకు వందేళ్ళ. అయినా, తెలంగాణ కథకు అంతగా ప్రాచు ర్యం రాలేదు. ఈలోటు తీర్చటానికా అన్నట్లు వేరు తెలంగాణ ఏర్పడక తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి’ వారు విశేష కృషి సలుపుతున్నారు. ఇప్పటివరకు శతాదిక ప్రచురణలలో విస్మరించబడిన తెలంగాణ, కవులు, నవలాకారులు, తత్త్వవేత్తలను పరిచయం చేస్తున్నారు. ‘తరం మారింది’ నవలా రచయితి మాదిరెడ్డి సులోచన తమ జీవితకాలంలో 72 నవలలు 150 కథలు రాశారు. పల్లెపట్టు జీవితం పల్లీయుల నిస్యార్థం, అమాయకత్వం వీరి రచకల్లో ప్రతిబింబిస్తాయి. ఈ నవల ఆసాంతం తెలంగాణ ప్రాంతపు భాష, యాసలను ప్రాతిపదికగా కథను నడిపారు. రాందెడ్డి యాదమ్ములు నగరానికి దగ్గరలో ఉంటారు. వెంకట రెడ్డి, కిష్టరెడ్డి, రాములు (రాములమ్మ) వారి సంతానం. కల్లాకపటం ఎరుగని ఈ తల్లిదండ్రులు అటు పల్లెకు (వెంకటరెడ్డి) ఇటు నగరానికి (కిష్టరెడ్డి) వారిది. అభం శుభం ఎరుగని రాములమ్మ, అటు పట్టం ఇటు పల్లె మధ్య నలిగిపోతుంది. అదే ఊర్లో ఉండే సుబ్బారెడ్డి స్థితిపరుడు. లోక్యం తెలిసి మసులుకోగలిగేవాడు. కొడుకువెకంటరెడ్డిని మారుతోన్న కాలానికి ప్రతీకగా నిలిచి, సేవాతత్త్వరణతతో పల్లీయుల అభిమానాన్ని చూరగొంటాడు. నవల ఆసాంతం తెలంగాణ, నుడికారం, నిష్పటం, ఆదర్శాలతో సాగుతూ మంచి చెడుల సంఘర్షణలో చివరకు మంచి గెలుస్తుందని నిరూపిస్తుంది రచయితి.

(తరం మారింది. నవల రచన: మాదిరెడ్డి సులోచన, వెల: 60రూ.

ప్రతులకు: తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి రఫీంద్రబారతి ప్రాంగణ, హైదరాబాద్-04)

- కూర చిదంబరం

తెలుగు, హిందీ భాషా కవిత్వంలో శ్రీ

పలు ప్రక్రియల్లో బహుగ్రంథ రచయితి, విదుషీ మణి డా॥ చిల్లర భవానీదేవి ‘స్వాతంత్ర్యానంతర తెలుగు, హిందీ కవిత్వంలో శ్రీ’ (1947-1970) పేరిట ఓ ఉధ్రంధాన్ని వెలువరించారు. ఇదివరలో ‘స్వాతంత్ర్యానంతర తెలుగు హిందీ కవిత్వం’ అనే అంశంపై తులనాత్మక పరిశీలన జరిపి సిద్ధాంత గ్రంథం ప్రకటించి పిహెచ్.డి పట్టా పొందారు. తెలుగు, హిందీ భాషల్లో ఎమ్.ఎ. పట్టా పొందిన భవానీదేవి 1986 సంవత్సరంలో ‘నాలోని నాదాలు’ కవితా సంపుటితో తన సాహిత్య ప్రస్తావానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఈ సంపుటికి మహాకవి దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు పీరిక సమకూర్చడం విశేషం. తరాలు మారుతున్న పురుషాహంకారం తరుగులేదు. శ్రీల పరిస్థితుల్లో మెరుగులేదు. శ్రీల సమస్యలను వస్తువుగా స్వీకరించి సాహిత్యం విస్మృతంగా ప్రవహించింది. శ్రీ తన ఆస్తిత్వాన్ని కాపాడుకునే దిశగా అనునిత్యం ఉద్యమిస్తానే వున్నది. ఈ రెండు భాషల్లో స్వజింపబడ్డ కవిత్వాన్ని తులనాత్మకంగా పరిశీలిస్తాన్ని వివరిస్తా కవిత్వం-సమాజం-శ్రీ, స్వాతంత్ర్యోద్యమం తౌలినాటి సమాజ కవిత్వంలో శ్రీ, అభ్యుదయ గ్రగతివాద కవిత్వంలో శ్రీ, ఉభయ భాషల్లో ప్రయోగనాద కవిత్వంలో శ్రీ, వచన కవిత-సయా కవితలో శ్రీ, సంప్రదాయ కవిత్వంలో శ్రీ, అస్తిత్వ వాదాల్లో శ్రీ అంటూ ఏదు విభాగాల్లో జరిపిన గొప్ప వివేచన ఇది.

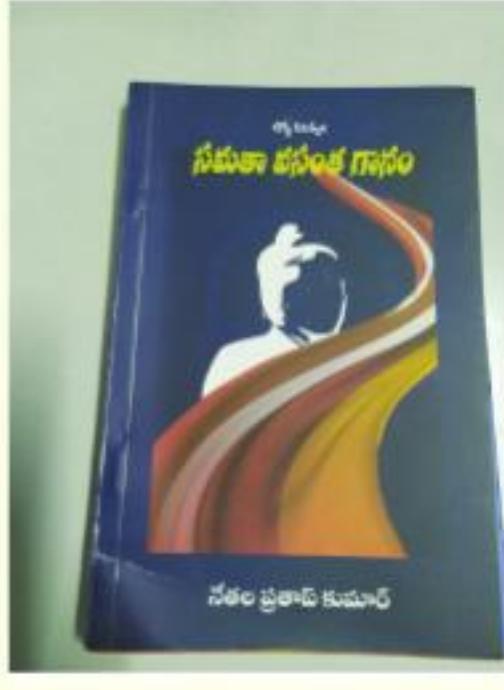
(స్వాతంత్ర్యానంతర తెలుగు, హిందీ కవిత్వంలో శ్రీ, రచయిత:

డా॥సి.భవానీదేవి, వెల: 100రూ, ప్రతులకు భవానీదేవి,

హిమబిందు పట్టికేషన్, దోమల్గూడ, హైదరాబాద్-29)

- రమణ వెలమకన్ని

సమతా వసంత గానం

ఇప్పటికి మూడు అంబేడ్కర్ వాద వచన కవిత సంపుటిలు ‘అన్నంగిన్నె’, ‘బీమ్సాల రాగం’, ‘పుట్టినరోజు ఒక్కటీ’లను వెలువరించిన నేతల ప్రతాప్కుమార్ వెలువరించిన బుద్ధి కవిత్వ సంపుటి ‘సమతావసంతగానం’ బౌద్ధంలోని ఒక అంశాన్ని ఆధారం చేసుకుని స్వజించిన కవితలు ఇవి. అయితే ఏటిల్లో బౌద్ధ వ్యక్తిత్వ వికాస సూత్రాలు, అంబేడ్కర్ బుద్ధస్వీకణ వంటి చారిత్రక సంఘటన వంటి అనేక బౌద్ధ సంబంధిత అంశాల ఆధారంగా స్వజించిన కవితల సంపుటి ఇది. బుద్ధుడు ప్రథమంగా బోధించిన చతుర్యసత్యాలు, పంచశిల, అష్టాంగమూర్తులు వంటివన్ని కవితల రూపంలో కనిపిస్తాయా సంపుటిలో. ‘భీష్మతో కడుపు నింపుకున్నా మహామహాస్వతుణి ఎలా పిలవాలి?’ నిస్సందే హంగా అతడ్ని/ బుద్ధుడనే పిలవాలి’ అంటాడు కవి. ‘ఏమని పిలవాలి? కవితలో. ‘ప్రశ్న’ అన్న కవితలో ‘ప్రశ్నకు స్వేచ్ఛ నిచ్చిన/ అతని ధర్మాన్ని నేను శరణ కోరుతున్నాను/ ‘ధర్మం’ అంటే ఏమిటి ప్రశ్నతో అంటాడు. ఈ రకంగా బౌద్ధంపై అంబేడ్కర్ వాదం అవగాహన కలిగించే కవితల సంపుటి ఇది. (సమతా వసంతం, రచయిత: నేతల ప్రతాప్కుమార్, వెల: 75 ప్రచురణ: అంబేడ్కర్ ప్రబుద్ధ భారతి, ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు, అంబేడ్కర్ అధ్యయన కేంద్రం, పైడిపర్టు, తమిక. ప.గో.జిల్లా)

- నిర్మిహి

మానసిక బానిసత్యానికి చరమగీతం స్వేచ్ఛాలోచన అంటారు రచయిత. మూడు భాగాలు గల ఈ పుస్తకం మూడవిశ్వాసాల్ని తరిమిగొడుతుంది. 1766లో ప్రాస్సులో క్రైస్తవ మతోన్నాదానికి అమరుడైనాడు 19 సంవత్సరాల ది లాబరి. అతనికి ముందు గియార్ఫనో బ్రూనో (1600) బలయ్యాడు. బైబిల్కు చర్చిలకు వ్యతిరేకంగా గళమెత్తారు. 1815- 48 మధ్య కాలంలో స్వేచ్ఛాలోచన సమాఖ్య ఏర్పడింది. దైవ సిద్ధాంతాన్ని వదలి సైతిక విలువల్లు స్థాపించాలన్నాడు ఐన్స్ట్స్‌న్ పరిశోధనల్లో ఎక్కుడా దేవుని అవసరం రాలేదు” అన్నారు స్థిష్టించి హకీంగి. సాదత్ హసన్‌మంటో, కొముర్రాజు లక్ష్మణరావు, తాపీ ధర్మరావు, నందూరి రామమోహన రావు, కొడవటిగంటి కుటుంబరావు, మహిధర సశినీమో హనరావు, కొడవటిగంటి రోహిణీ ప్రసాద్, గోవింద ఫన్స్యారే, దబోల్గుర్, కల్పుర్, పి.యం.భాగ్రమ, గౌరీలంకేష్, ఇంక్యోలాబ్, ఐ.వి.శశి, యం.ఎన్.రాయ్. జెస్సిన్ మార్కుండేయ కట్టు, భీష్మ సహస్రి, జార్జి క్లారిన్ లాంటి మేధావుల గురించి, వారి కృషి గురించి పరిచయంగా ఎంతో విలువైన వ్యాసాలునారు. ఇటు శాస్త్రజ్ఞుడికి, ఇటు సామాన్యాడికి విశ్లేషణాత్మకంగా అందించారు. విశ్రాంత బయలాజీ ప్రాఫెసర్ దాక్టర్ దేవరాజు మహర్జు అర్థ శతాబ్దంగా 76కు పైగా ప్రామాణిక గ్రంథాలు రాసి పారకలోకానికి మహాపకారం చేసారు. సమాజంలో హేతుబుద్ధత, సామాన్యాడిలో శాస్త్రీయ అవగాహన పెరగాలని నిరంతరం తపిస్తున్న దేవరాజు మహర్జు అభినందనీయులు.

(మా‘నవ’వాదం జీవనాధారం, రచయిత: డా॥ దేవరాజు మహర్జు, వెల: రూ. 200/-; ప్రతులకు: నవ తెలంగాణ పట్టిషింగ్ హౌస్, ప్ల

(గత ఆదివారం తరువాయి..)

ఆ చార్యులవారు 'నాస్తికించిత్' అన్నారు. అందుకని మేం విశేష సత్కారాలు చేయలేదు"

అని ఇతర శిష్యులు చెప్పారు.

ప్రధాన శిష్యుడు వారి మాటలు విని చెప్పాడు.

"ఆచార్యులవారు అన్న మాటల అర్థాన్ని మీరు సరిగ్గా గ్రహించలేదు. 'నాస్తికించిత్' అంటే ఏమీలేని మహాశూన్యతత్వం అని

భర్తోపదేశం చేసి బుద్ధుడు శిష్యులతో అన్నాడు.

"అప్పటి ప్రధాన శిష్యుడు ఇప్పటి సారిపుత్రుడు. ఆ బ్రాహ్మణుడను నేనే".

* * *

అవి బుద్ధుడు మండియ నగరం వద్ద ఉన్న కుండదాన వనంలో విహారిస్తున్న కాలం.

ఆ సమయంలో కోలియ రాజకుమారి నుప్పవాస ఏడు సంవత్సరాలుగా గర్భవతిగా ఉన్నది.

అమె గర్భం దాల్చి పలుమార్లు విచ్చిన్నము యింది. దాంతో ఈసారి ఏమవుతుందోనన్న భయం, అందోళనతో సతమతమవుతోంది. ఏడు సంవత్సరాల నుంచి గర్భాన్ని మోస్తూ అమె అనేక పాటలు పడుతోంది.

అమె బుద్ధ భక్తురాలు. ఉపాసిక. మళ్ళీ ఈసారి కూడా ప్రమాద

క్రూరుల మురళ్ళకృష్ణ

వాడతడు. ఇలాంటి దుఃఖాన్ని తొలగించాలనే బుద్ధుడు ప్రయత్నిస్తున్నాడు. నిర్వాణ సుఖంలో ఇలాంటి దుఃఖం లేదు. కాబట్టి నిర్వాణ సుఖం వాంఛనీయం అని ఆలోచిస్తూ, బాధను సహించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు అతడు.

తన బాధ భరించలేకపోతోంది నుప్పవాస.

భర్త బాధను దిగమింగాలని చేస్తున్న ప్రయత్నాలు ఆమెకు మరింత బాధను కలిగిస్తున్నాయి.

దాంతో ఒకరోజు ఆమెకు బాధ మరీ ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు భర్తను పిలిచింది. "ఒక్కసారి బుద్ధభగవానుడి దర్శనం చేసుకోండి. ఆయనకు ప్రణామాలు ఆచరించండి. మన స్థితిగతులను తెలుపండి. ఈసారి కూడా గర్భాప్రాపం అవుతుందేమో కనుక్కోం..." అమె మాట పూర్తి చేయలేకపోయింది దుఃఖంతో.

అమె భర్తకు కూడా ఎప్పటినుండో బుద్ధ దర్శనం చేసుకోవాలని ఉంది. కానీ దుఃఖం ఉన్నప్పుడు కాదు, దుఃఖాన్ని జయించిన తరువాత దర్శనం చేసుకోవాలని అతడు అనుకున్నాడు.

ఇప్పుడు భార్య మాటలు విన్న తరువాత ఆగలేకపోయాడు. 'సరే' అన్నాడు. బుద్ధ భగవానుడు విహారిస్తున్న వనానికి పడి వడిగా వెళ్లాడు.

బుద్ధభగవానుడిని చేరి ప్రణామాలు ఆచరించాడు.

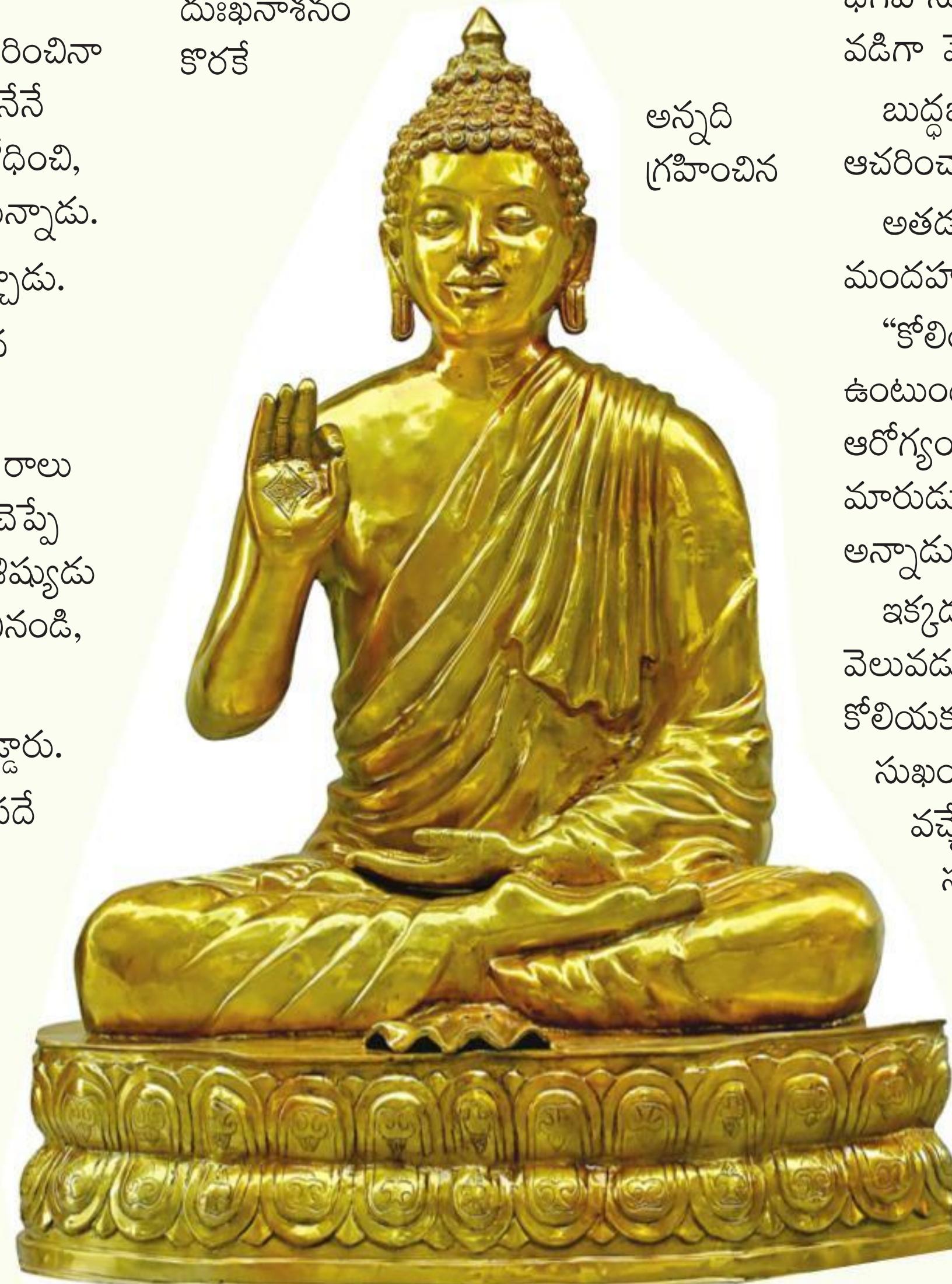
అతడు ప్రణామం చేసిన విధానం చూసి మందహసం చేశాడు బుద్ధభగవానుడు.

"కోలియకుమారి నుప్పవాసి సుఖంగా ఉంటుంది. ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. ఆమె ఆరోగ్యంగా ఉండటమే కాదు ఆమె కన్నకు మారుడు కూడా ఆరోగ్యంగా ఉంటాడు" అన్నాడు... ఆశీర్వదించాడు.

ఇక్కడ బుద్ధభగవానుడి నోట ఆశీర్వచనం వెలువడుతున్న సమయంలోనే అతడు కోలియకుమారికి బాధ తొలగిపోయింది.

సుఖంగా అనిపించింది. ఆమె భర్త ఇంటికి వచ్చేసరికి భార్యకు సుఖ ప్రసవం సంగతి తెలుసుకుని ఆశ్చర్యపోయాడు.

"బుద్ధ భగవానుడి దయవల్ల అత్యంత ఆశ్చర్యకరమైన అద్భుతం జరిగింది" అన్నాడు. తరువాత భార్యతో సంప్రదించి వారం రోజుల పాటు భీక్ష సం మానికి దానధర్మాలు చేశాడు.

తన వంతుకి బుద్ధుడు స్థవిరుని ఉపస్థితిని పంపి, సంఘం కోసం దానం స్వీకరించున్నట్టు చెప్పమన్నాడు.

తమ కుమారుని ‘శీవలీ’ అన్నారు.

ఏదవ రోజు అతడిని చక్కగా అలంకరించి విహారానికి తీసుకువెళ్లారు.

భిక్ష సంఘానికంతటికీ ప్రణామాలు చేయించారు.

శీవలి సారిపుత్ర స్థవిరుడి దగ్గరకు వెళ్లాడు.

స్థవిరుడు అతడిని కుశల సమాచారం అడిగాడు. చివరికి ‘శీవలి, చక్కగా ఉన్నావా?’ అని అడిగాడు.

“నాకు సుఖం ఎక్కుడిది? ఏదు సంవత్సరాల పాటు లోహ కుంభ నరకంలో ఉన్నాను” అన్నాడు శీవలి.

“ఏదు రోజుల పిల్లలవాడు సారిపుత్రుడితో మాటల్లాడుతున్నాడు” అని అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

ఇది చూసి నుప్పవాసి సంతోషించింది.

ఆమెతో బుద్ధుడు “నీకు ఇంకా ఇలాంటి సంతానం కావాలని కోరిక ఉండా?” అని అడిగాడు.

“ఇలాంటి పుత్రులు ఏడుగురు దొరికితే నాకు ఏడుగురూ కావాలి” అందామె. బుద్ధుడు ఆశీర్వదించాడు.

శీవలి కుమారుడు పడేళ్ల వయసులో ప్రవజించాడు.

ఇరవై ఏళ్ల వచ్చేసరికి ఉపసంపద పొందాడు. పుణ్యవంతులలో ఆగ్రస్థానం సాధించాడు. అర్థాత్ పదవి పొందిన వాళ్లలో ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాడు.

బకరోజు ధర్మసభలో ఓ భిక్షువుకు సందేహం వచ్చింది.

“శీవలిస్వరుడిని మహా పుణ్యాత్మకుడం టారు. అర్థాత్ సాధించాడు. మరో మానవ జన్మ లేనివాడు. అయినాసరే, ఇంత పుణ్యాత్మకుడు ఏదు సంవత్సరాలు లోహ కుంభ నరకంలో ఎందుకని ఉండాల్సి వచ్చింది? వారం రోజుల పాటు మాత్ర గర్జంలో అత్యంత బాధను అనుభవిస్తూ ఎందుకని ఉండాల్సి వచ్చింది?

అతని తల్లి పుణ్యాత్మకుడు. అయినాసరే ఏదు సంవత్సరాలు బిడ్డను కడుపులో మోయాల్సి వచ్చింది. దుర్భరమైన బాధను అనుభవించాల్సి వచ్చింది. ఏదు రోజుల పాటు నరకయాతన అనుభవించింది. ఎందుకని? ఎందుకని పుణ్యాత్మకులై కూడా ఇద్దరూ ఇంత దుర్భర మైన నరకాన్ని అనుభవించాల్సి వచ్చింది?”

అతడి ప్రశ్న భిక్ష సంఘంలో కలకలం లేపింది.

వాళ్లలో వాళ్లు వాదించుకోవటం ప్రారంభించారు.

ఆ సమయంలో బుద్ధుడు అక్కడికి వచ్చాడు. వాళ్లు చర్చిస్తున్న విషయం తెలుసుకున్నాడు.

“వాళ్లిద్దరూ అంత కష్టపడటానికి నరకాను భవం పొందటానికి కారణం వారి కర్మఫలమే. కర్మఫలం వల్లనే శీలస్థవిరుడు ఏడెళ్లు లోహకుంభ నరకం అనుభవించాడు. అతని తల్లి కూడా కర్మఫలం వల్లనే దుర్భర వేద నను అనుభవించింది” అన్నాడు బుద్ధుడు.

అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

“వారి కర్మలేమిలో తమకు చెప్పమ”ని అభ్యర్థించారు.

వారి అభ్యర్థనను మన్నించి పూర్వ జన్మ కథను చెప్పటం ప్రారంభించాడు బుద్ధుడు.

* * *

అది బ్రహ్మాదత్తుడు వారణాసిలో రాజ్యం చేస్తున్న కాలం.

ఆ సమయంలో బోధిసత్యుడు అతడి అగ్ర పట్టమహాషి కడుపులో పుట్టాడు. పెరిగి, పెద్దవాడయి తక్షశిలలో సమస్త విద్యలలో నిష్ఠాతుడయ్యాడు. తండ్రి మరణం తరువాత రాజయ్యాడు. ధర్మపాలన చేయటం ఆరంభించాడు.

ఆ సమయంలో కోసలరాజు పెద్ద సైన్యం సమకూర్చుకుని వారణాసిపైకి యుద్ధానికి వచ్చాడు. రాజును సంహరించి, రాజ్యం గెలుచుకుని, రాజు భార్యను తన భార్య చేసుకున్నాడు.

తండ్రి మరణం చూసిన రాకుమారుడు రహస్య మార్గం నుంచి పారిపోయాడు... ప్రాణాలు దక్కించుకున్నాడు.

కొన్ని రోజుల తరువాత బలం సమకూర్చుకున్నాడు. సైన్యాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుని వారణాసిపై దండయాత్రకు వచ్చాడు.

వారణాసి సరిహద్దులలో సైన్యంతో ఆగాడు. రాజుకు సందేశం పంపాడు.

“నా రాజ్యం నాకు ఇచ్చేయ్యి. లేకపోతే యుద్ధం తప్పదు”

“యుద్ధానికి సిద్ధం” అని రాజు సమాధానం పంపాడు.

అయితే అతని తల్లి నుంచి అతడికి సందేశం వచ్చింది.

“యుద్ధం వద్ద.. ప్రాణస్ఫుం జరుగుతుంది. అన్ని వైపుల నుంచి ముట్టడి చేయి. నగరంలో నీరు అందదు. సరకులు అందవు. ఆహార ద్రవ్యాలు అయిపోతాయి. కట్టలు దొరకవు. దాంతో ప్రజలు అలసిపోతారు. యుద్ధం అవసరం లేకుండా, ప్రాణస్ఫుం లేకుండా రాజ్యం నీ వశమౌతుంది”.

ఆ సందేశం విని రాకుమారుడు తల్లి చెప్పినట్టే చేశాడు.

ఏదు రోజుల పాటు నగరంలోకి రాకపోకలు అరికట్టాడు.

దాంతో వద్ద రోజు ప్రజలు ఇక భరించలేక, రాజభవనంపై పడి రాజు శిరస్సు ఖండించి తెచ్చి రాజకుమారుడికి అప్పగించారు.

రాజకుమారుడు దిగ్యజయంగా నగరంలో ప్రవేశించాడు. రాజ్యం గ్రహించాడు. ధర్మం ప్రకారం రాజ్యం చేశాడు. జీవిత కాలం అయిపోయిన తరువాత తన కర్మ ఫలం పొందాడు.

ఆ రాకుమారుడు ఇప్పటి శీవలి, తల్లి నుప్పవాస. వారణాసి రాజును నేను” అని కథ ముగించాడు బుద్ధుడు.

* * *

అవి బుద్ధుడు జీతవనంలో విహారిస్తున్న కాలం.

ఆ కాలంలో శ్రావస్తిలో ఒక ఉపాసకుడు నివసిస్తూందేవాడు. అతడు కందమూలాలు, కూరగాయలు అమ్మి కాలం గదుపుతూందేవాడు. అతడికి ఒక్కాలే కూతురు ఉండేది.

ఆమె అందమైంది, వినయం కలది. పెద్దలంటే భయభక్తులు కలది. కానీ ఆమె అందరినీ చూసి నవ్వుతుండేది. ఒకోసారి కారణం లేకుండా తనలో తాను నవ్వుకునేది.

ఎందరో ఆమెను వివాహమాడాలని వచ్చారు.

ఇది ఆమె తండ్రిలో ఆలోచన కలిగించింది.

“ఈమె అడ్డు అదుపూ లేకుండా నవ్వుతూంటుంది. కుమారీత్వం పోయి వేరే కుటుంబంలోకి వెళ్లిందంటే తల్లిదండ్రులకు అవమానం, చెడ్డపేరు. కాబట్టి ఈమె కన్యాత్వం సురక్షితంగా ఉందో, లేదో పరిశీలించాలి” అనుకున్నాడు.

(ఇంకా ఉంది..)

ఏరోజు ఆదివారం. ఎప్పటిలాగే సాయంకాలం పిల్లలు తాత దగ్గర చేరారు. ‘తాతయ్య! చదివేటప్పుడు ఏకాగ్రత ఉండాలి.

అప్పుడే చదివిన అంశాలు అర్థమవుతాయి. బాగా గుర్తుంటాయి. ఏకాగ్రతలేని హని వ్యర్థమని మాట్లాడు చెప్పారు. ఏకాగ్రత గురించి ఏదైనా కథచెప్పవా?’ అని అడిగాడు రపీంద్ర.

‘అలాగే చెబుతా వినండి’ అంటూ ప్రారంభించాడు తాత.

అరుంధతీ రాజ్యాన్ని అమరసేనుడనే రాజు పరిపాలిస్తుండేవాడు.

ఆయన శివభక్తుడు.

రాజబహవనానికి కొద్దిమారంలో పెద్ద శివాలయం ఉంది. అక్కడ నిత్యం పూజలు జరుగుతుంటాయి.

ప్రతిరోజు రోజు ఆలయాన్ని సందర్శిస్తూ ఉంటాడు. ఆలయ పూజారి విశేషరశాస్త్రిగారు ప్రతిరోజు ఉదయం గర్జుగుడిలో కూర్చోని ప్రజాక్షేమాన్ని కోరుతూ పూజలు చేసేవారు. వయస్సు ఎక్కువ కావడంతో ఆయన ఉరోజు మరణించాడు. ఆయన అనంతరం ఆలయానికి పూజారిని నియమించాల్సి వచ్చింది. విశేషరశాస్త్రికి శంకరశాస్త్రి, నీలకంఠశాస్త్రి, శివశాస్త్రి అనే ముగ్గురు కుమారులున్నారు. ముగ్గురినీ పరీక్షిస్తే అన్ని విషయాల్లోనూ సమానులని తేలింది. ఎవరిని ఆలయపూజారిగా నియమించాలో రాజుకు అర్థం కాలేదు. బాగా ఆలోచించి ముగ్గురినీ పిలిచి రోజుకొకరు చోప్పున ఆలయంలో పూజాకార్యక్రమాలు నిర్వహించమని చెప్పాడు.

మొదటిరోజు శంకరశాస్త్రి సూర్యోదయానికి ముందే లేచి స్నానం చేసి ఆలయానికి వెళ్లాడు.

ప్రజాక్షేమాన్ని కోరుతూ పరమేశ్వరుని స్తుతం చేయసాగాడు. ఆ సమయాన అమరసేనుడు అక్కడ కొచ్చాడు. గర్జుగుడి బయట నిలబడి ‘శంకరశాస్త్రి!’ అని పిలిచాడు. రాజు గొంతు వినగానే శంకరశాస్త్రి స్తుతం ఆపి రాజు వద్దకొచ్చాడు.

‘శంకరశాస్త్రి! ఆ పరమేశ్వరుని అనుగ్రహం ఎల్లవేళలా మన రాజ్యం మీద ఉండాలని ప్రార్థించు’ అని చెప్పి పరమేశ్వరుడికి నమస్కరించి వెళ్లిపోయాడు రాజు.

రెండవరోజు నీలకంఠశాస్త్రి పూజలో ఉండగా వచ్చి

ఏకాగ్రత

కథ

‘శాస్త్రిగారూ!’ అంటూ రెండుసార్లు పిలిచాడు. నీలకంఠశాస్త్రి పలకమండా పూజ పూర్తయ్యాక గర్జుగుడి నుండి బయటకు వచ్చి

‘మహారాజు! ఇందాక మీరు రెండుసార్లు పిలిచారు. పూజలో ఉండి పలకలేదు. విషయమేమిటో చెప్పండి’ అన్నాడు.

‘పూజా కార్యక్రమం చూడాలుని వచ్చాను’ అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు రాజు.

మూడవరోజు శివశాస్త్రి పూజలో ఉండగా రాజు వచ్చాడు. ‘శివశాస్త్రి’ అని పిలిచాడు. పూజలో నిమగ్నమై వున్న శివశాస్త్రికి ఆ పిలుపు విని పించ లేదు. మూడు సార్ల పిలిచి మౌనంగా ఉండిపోయాడు రాజు. ప్రార్థన పూర్తయ్యాక శివశాస్త్రి గర్జుగుడి బయటకు వచ్చి రాజును చూసి ‘మహారాజా! మీరు వచ్చి ఎంతసేపయింది?’ అన్నాడు వినయంగా. ‘రాగానే మూడుసార్లు పిలిచాను. మీరు పలకలేదు’ అన్నాడు అన్నాడు అనంతరం మీరు పలకలేదు’ అన్నాడు అమర సేనుడు.

‘ధైవధ్యాన్యంలో ఉండి మీ పిలుపు వినలేకపోయాను. క్షమించండి’ అన్నాడు శివశాస్త్రి. తాను వచ్చిన అలికిడిగానీ, తన పిలుపుగానీ ధ్యానంలో నిమగ్నమై ఉన్న శివశాస్త్రి చెవికి చేరలేదని అర్థం చేసుకున్న రాజు అంతటి ఏకాగ్రతతో భగవంతుని మీద మనస్సు నిలిపిన శివశాస్త్రిని భక్తుల్లో అగ్రగణ్యడిగా గుర్తించాడు. శివశాస్త్రిని శాశ్వతంగా ఆలయ అర్పకడిగా నియమించాడు. తాతయ్య కథ చెప్పి ‘ఏకాగ్రత అంట చేస్తున్న పనిమీద ఏ ఇతర ఆలోచనలు లేకుండా పూర్తిగా మనసు నిలపటం. అప్పుడే మన హని విజయవంతమవుతుంది’ అని ముగించాడు.

- డి.కె.చందువులబాబు

మీకు తెలుసా!

పిల్లలూ! బొగ్గు కార్బూకులకు సంభవించే రుగ్గుత గురించి ఈరోజు తెలుసుకుండామా! తమ జీవనోపాధికొరకు బొగ్గు గనుల లోపల పనిచేసే సిబ్బంది కూడా శరీరధర్మమైన శ్వాసనం అంటే గాలి పీల్చాల్సిందే కదా. సూక్ష్మసైజు కంటే పెద్ద నలుసులు గాలి మార్గం, శ్వాసనాళాల గుండా ఉచ్ఛాస నిశ్శాసనాల్ల శ్వాసకోశాలలోనికి, శ్వాసకోశాల

బయటికి పయనిస్తుంటాయి. ఈ సూక్ష్మ నలుసులే వాయుగోళాల్లో ఇరుక్కుని, ఇక బయటికి రాలేవు. కాలం గడిచిన కొద్దీ పెక్కు వాయుగోళాలు ఈ నలువు బొగ్గు నలుసులు కలిగి ఉంటాయి కాబట్టి ఆ శ్వాసకోశాలను నల్ల శ్వాసకోశాలు అన్నారు. ఊపిరితిత్తులు ఈ స్థితికి వచ్చినప్పుడు ఇక జబ్బు ముదిరినట్టే. రోగి కఫంలో నల్లటి నలుసులు ఉంటాయి. రోగి దగ్గి ఉమ్మిన కఫం నల్ల రంగులో ఉంటుంది. ఆయాసం మరొక లక్షణం. దీనివల్ల శ్వాసకోశ వైఫల్యం, గుండె వైఫల్యం వంటి దుష్పరిణామాలు సంభవిస్తాయి. కాబట్టి బొగ్గుగనుల్లో పనిచేసే కార్బూకులు తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుని పనిచేయాలి.

హాలీచ్ ప్రైండ్...

చిన్నారుల ప్రశ్నలకు

వార్త సిఎండి, మేనేజింగ్ ఎడిటర్

గిరీష్ అంకుల్ సమాధానాలు

- కె.బాలు, కోదాడ

ప్రశ్న: గిరీష్ సంఖ్య అంకుల్ గాలికి నమస్తే. ఏజంట్ ఆరెంజ్ అంటే ఏమిటి? దానికి ఆపేరెలా వచ్చించి?

జవాబు: బాలు! ఇది కలుపు మొక్కలను నాశనం చేసే రసాయనం. ఇందులో రెండు రకాల రసాయనాలు ఉన్నాయి. ఒకటి డయాక్టిన్. ఇది మనుషులకు అత్యంత హని కలిగించే విష పదార్థం. దీనిని 1962-70 మధ్య కాలంలో అమెరికా వియత్యాంతో చేసిన యుద్ధ సమయంలో ఎక్కువగా ఉపయోగించారు. అడవులలోని చెట్ల ఆకుల్ని రాల్చేందుకు ఏజంట్ ఆరెంజ్ను ఉపయోగించారు. చెట్ల ఆకులు రాలిపోవడమే కాకుండా పంటపొలాలు కూడా నాశనం కావడంతో గెరిల్లాలు (ఉత్తర వియత్యాం) ఆత్మరక్షణకు ఉపయోగపడే చెట్ల దాపునూ, ఆపోరాన్ని కోల్పోవలసి వచ్చింది. అనేక అడవులు నాశనమయ్యాయి. ఈ రసాయనాన్ని మిగిలిన వాటి నుంచి నేరుగా గుర్తించేందుకు నారింజరంగు పూసిన పీపాల్లో నిల్వ వుంచేవారు. అందుకే దాన్ని 'ఏజంట్ ఆరెంజ్' అనే వారు.

- సిహాచ్. మల్లిక, విజయవాడ

ప్రశ్న: గిరీష్ సంఖ్య అంకుల్ గాలికి నమస్తే. 'వెనీలా' అంటే ఏమిటి? దాని ప్రత్యేకతలు ఏమిటి?

జవాబు: మల్లికా! వెనీలా ఒక తీగమెక్కు. అది కాచే కాయల్లోని గింజల నుంచి 'వానిలిన్' అనే పదార్థాన్ని తీస్తారు. దాని సువాసననే 'వెనీలా' అంటారు. ఆ కాయలు 20 సెంటీమీటర్ల వరకు పొడవు కలిగివుంటాయి. కాయ కింది భాగం గోల్డెన్ గ్రెన్ రంగులోకి మారేటప్పుడు పక్కానికి వచ్చినట్టు భావించి వాటినీ కోస్తారు. లోపలి గింజలు ముదురు చాక్లెట్ రంగులో ఉంటాయి. వాస్తవానికి వెనీలాలో దాదాపు 50 రకాలున్నాయి. వీటన్నింటిలో వెనీలా ప్లౌనిషోలియా అనే రకం ఎంతో ప్రసిద్ధి. ఉపస్థితమండల దేశాల్లో ఈ మొక్కల సాగు జరుగుతోంది. వెనీలా మొక్క మూడో సంవత్సరం నుంచి పూయడం ప్రారంభిస్తుంది. పువ్వు ఒకే ఒక్కరోజు పుండి వాడిపోతుంది. కాయలు మూడవ సవవత్సరంలో కాయడం ప్రారంభమై 15 ఎళ్ళపాటు కాస్తూనే పుంటాయి. వెనీలాను ఐస్క్రీములు, చాక్లెట్లు, బీకరీపుడ్చింగ్ మొదలైన వాటి తయారీలో వాడతారు. కొన్ని మందులు, సెంట్జ్ లోకూడా వాడతారు. నీలగిరి కొండల్లో, చిగ్గమగశారు ప్రాంతాలో సాగవుతోంది.

1 నవంబరు 2020 అదివారం వార్త 17

భాష అనేది మనిషికి మనిషికి మధ్య అభిప్రాయ వ్యక్తికరణకు వారది వంటిది. కానీ మనం భాషను మన మేధోశక్తికి కొలమాసంగా చూసుకుంటున్నాం. అన్ని భాషలూ ఎవరికి వారికి గొప్పవే. భాషకెపుడూ మంచి చెడు ఉండవు. కొందరు నాగరికులు తమ మాతృభాషను మరుగుపరచే ప్రయత్నం చేస్తుంటారు. ఏ మాటకా మాట చెప్పుకోవాలంటే ఈ జాడ్యం తెలుగువారిలో ఎక్కువగా వుందని చెప్పక తప్పదు. తెలిసిన తెలుగుకు ఆంగ్రం ముసుగు వేసి తెలియనట్టు ప్రవర్తిస్తారు. అలా చేసినవారు, చేస్తున్నవారు, చేయబోతున్నవారు తమ కన్నతల్లిని దాచి, తమకు తల్లే లేదని చెప్పినంత పాపమని గ్రహిస్తే ఎంతో మంచిది.

క్రీ.పూ.250 నాటి బ్రాహ్మణ లిపి నుంచి, భాషా

లిపులన్నీ పుట్టి, ఆయా కాలాల్లో అనేకానేక విధాలుగా మారుతూ ఇప్పటికి ఈ రూపాన్ని

సంతరించుకుందని పరిశోధకులు తేల్చిన

విషయం. లిపి అంటే మాట్లాడే

ధ్వనులకి రాసే గుర్తుల రూప

మని మనకు తెలుసు కదా. ఒక తరం

నుంచి మరొక తరానికి జ్ఞానం వ్యాప్తి

చెందడానికి ఉత్తమమైన ప్రధాన

సాధనం లిపి కదా.

ఏ భాషలో అయినా

ఉచ్చారణలో ఉన్న అన్ని ధ్వనులుండాలని

ఏమీ లేదు. లిపి మారుతూ వుండవచ్చు.

ఒక్కొక్క భాషకి ఒక్కొక్క లిపి ఉంటుంది.

లిపి లేని భాషలూ ప్రపంచంలో అనేకం

ఉన్నాయి కూడా. మన దేశంలో గల

భాషా ధ్వనల్లో లిపిలో ఆక్రమక్కడ

సామ్యం కన్నడుతుంది.

పదిహేనవ శతాబ్ది దాకా తెలుగు లిపి,

కన్నాలిపి(తూర్పు) చాళుక్య లిపి) చూపులకు

ఈ సామ్యంగా వుండేవి. కాలక్రమేణ

కన్నడ-తెలుగు భాషలకి వేరు వేరు లిపులుగా విడిపోయాయి.

అయినప్పటికీ ఇప్పటికీ ఈ రెండు భాషల లిపులలో ఒకే పోలిక

కన్నడుతుంది.

కన్నడ, తమిళ, మశయాళ, తెలుగు భాషల్లో సుమారు

అయిదువేల శబ్దాలు ఇంకనూ ఉమ్మడిగానే ఉన్నాయి. గుణాధ్యని

దేశీయే పాలుగురికి సోమనదేశి. పాలుగురికి భాషయే అరకొరగా

అన్నమయ్య భాష. కానీ ప్రాచీన ద్రావిడానికి ప్రతమాన తమిళానికి

పోలిక లేదు. అదే దుర్గతి కన్నడ విషయంలో కూడా ఉంది.

“పృథివీ శతకం (కన్నడ కవి పాలుగురికి సోమన) లోని తమిళ-కన్నడం ముఖ్యంగా మహారాష్ట్ర భాషలు నేటికి మహారాష్ట్రలకు

అర్థం కావు. అందుకు కారణం అనుస్యాతి లోపించడమే. తిరుపతి

కొండకు ఉత్తరంగా ఉన్నవారు తెలుగువారైరి. కాగా ‘కరునాట్లు’

తమిళ, కన్నడంగా, తుట్టనాట్లు తమిళతుట్టగా, మలైనాట్లు తమిళ,

మలయాళంగా వ్యవహరింపబడినవిగా కొందరి అభిప్రాయం.

తెలుగు యోధులు, మలాయా, సయాం, బర్యా, కంబోడియా,

ఇండోనెపియా, సింహాళం, ఛీనా, కోము, పారశీకం, బోర్మియా

వంటి దేశాలకు పర్తక వాణిజ్య మిషన్లో వెళ్లి అక్కడి భాషలను

నేర్చుకొని ఆయా దేశాల అభివృద్ధికి పాటుపడుతూ క్రమ క్రమంగా

శక్తివంతులైతే కొత్త రాజ్యాలు స్థాపించి, వాటికి రాజులుగా

అయ్యారు. కానీ మాతృభాష అయిన తెలుగును అభివృద్ధి

చేయకపోవడం మనం చేసుకొన్న దురదృష్టమేమో!

అంధకుడి సంతతే ఆంధ్రులు (తెలుగువారు) అయ్యారని జైన

సాహిత్యం చెప్పేంది. బౌద్ధంలోని జైనంలోకి, జైనంలోంచి

బౌద్ధంలోకి మతం మారి దేవతలు ఆగ్రహసికి గురై,

అంధక మహారాజు అంధుడైపోయాడనీ, అతని

సంతానం ఆంధ్రులు (తెలుగువారని) అని

జైనుల కథనం. ఆంధ్ర అనేది జాతిపరం

గానూ, తెలుగు అనేది భాషాపరంగానూ,

ఒకే ప్రజలకు వర్తించే పదాలు; తెలివాహ

నది ఒడ్డున “అంధక రాజ్యం” ఉందని

“సిరివణిజ” జాతక కథ చెప్పిన విషయం

ఇక్కడ గమనార్థం!

9వ శతాబ్దికి చెందిన విక్రమ శకంలో

సుమారు క్రీ.శ. 770-80 కాలానికి చెందిన

“ఉద్యోతనుడు” రాసిన “కువలయమాల” గ్రంథంలో

ఆంధ్రుల (తెలుగువారు) గురించి “ప్రియ మహిళా

సంగ్రామే/సుందర గత్తేయ భోయఁరోద్దే/

అటు పుటు రటుం/భణంతే అంధే

కుమారోప లోయేతి॥ అంటూ

రాసినట్లు వున్న శ్లోకాన్ని

“పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ శాప్రా

ఈ విధంగా అనువదిస్తూ

“అందగత్తెల్లిన్, యుద్ధరంగాన్ని సమానంగా

ప్రేమించేవాళ్లూ, అందమైన శరీరాలు

గలవాళ్లూ, తిండిలో దిట్టలు అయిన

ఆంధ్రుల్ని (తెలుగువారిని) దర్శించాను”

అన్నారు.

తెలుగువారు చాలా మంచివారు. మంచి

పదమైతే చాలు, భాషతో సంబంధం

లేకుండా ఆదరిస్తారు. అందలం ఎక్కుంచి

అనందిస్తారు. పారుగింటి పుల్లకూర రుచి,

అన్నమాట ఎప్పణ్ణిచ్చే వింటున్నాం.

ఇప్పుడు ఆ రుచి ఒక్కొక్క తరి తప్పనిసరి

తెలుగువారి విషయంలో అయ్యిందేమో.

క్రీ.శ. 8కటో శతాబ్ది నాటి హోలుని “గాథాసప్తసతి” లో కూడా

తెలుగు పదాల గుబాళింపు కన్నిస్తుంది. కాబట్టి తెలుగు క్రీ.శ.

ఒకటవ శతాబ్ది నాటికే ప్రచారంలో ఉన్న శాసనాల్లో ఆరో శతాబ్దం

నుండి వాడకం ఎక్కువగా ఉన్న తెలుగు కవిత్వం పదకొండో

శాప్పం నుండి మాత్రమే కన్నిస

ప్రభావం కన్నించదంటారు భాషావేత్తలు. అయితే భిన్న మాండలికాలు ఇక్కడున్నాయి. 1) నందలూరు నుండి కోదూరు వరకు ఒక మాండలీకం. 2) బద్యేలు, పారుమామిళ్ల ఒక మాండలీకం. 3) ప్రాద్యుటూరు, జమ్ములమడుగు ఒక మాండలీకం. 4) పులివెందుల ఒక మాండలీకం. 5) రాయచోటి, లక్కిరెడ్డిపల్లె ఒక మాండలీకం. 6) కడప చుట్టుపక్కల ఒంటిమిట్ట, సిద్ధవటం, కమలాపురం ప్రాంతాలన్నీ ఒక మాండలీకం కల్గివున్నాయి. కర్కూలు జిల్లాలో కొన్ని చోట్ల మాండలిక ప్రయోగాలు లేకుండా, యాన లేకుండా స్వచ్ఛంగా గ్రాంథికానికి దగ్గరగా అచ్చతెలుగు భాష కనిపిస్తుంది. చిప్పగిరి, హోలహోర్స్ మండలాల ప్రజలపై కన్నడ భాషా ప్రభావం కొంత వుంది. ఎందుకంటే అవి కర్కాటక సరిహద్దు

ప్రాంతాల్లో వున్నవి కాబట్టి.

చిత్తరు జిల్లాకి పడమర కర్కాటక, ఉత్తరాన కడప జిల్లా, తూర్పున నెల్లూరు, తమిళనాడు, దక్కిణాన తమిళనాడు రాష్ట్రాలు సరిహద్దులుగా ఉన్నాయి. చిత్తరు మాండలికంపై విభిన్న ప్రాంతాల, అధికంగా తమిళభాష, తమిళ సంస్కృతి ప్రభావం ఎక్కువగా వుంది. ఏతావతా చెప్పాచ్చేదేమిటంటే పసిపిల్లలు మాతృభాష వింటారు, మాట్లాడతారు, రాస్తారు. ఈ దశల్లోనే మాతృభాషా బోధన అధికారికంగా సాగాలి. అది ప్రభుత్వ విధానంగా ఉండాలి. అప్పుడే అది ప్రజల్లో తాజా శ్యాసను పీల్చుగలుగుతుంది.

- ఎస్.ఆర్.భలం

4వ పేజీ తరువాయి

ఇవి తప్పక సమాజం మీద చెడు ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. ముఖ్యంగా యువత బంగారు భవిష్యత్తును పాడు చేయడానికి తోడ్డుడతాయి. రాకుమార్తె, తోటమాలిని ప్రేమించడం, ఒక కోటీశ్వరుడి కూతురు రైల్స్ట్స్పెషనల్లో కూలీని ప్రేమించడం ఇలాంటి సన్నిఖేశాలు యువతను ఊహలోకాల్లో విహారింపజేసి, వాస్తవ ప్రపంచం నుంచి దూరంగా తీసుకుపోతాయి. ఈ దృశ్యాల నుంచి యువత కోలుకునేసరికి పుణ్యకాలం కాస్తా తడిచిపోయి భవిష్యత్తు కొండెకుతుంది. చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకున్నట్టు ఆ తర్వాత ఏం చేసినా ఫలితం వుండదు. ప్రేమ జీవితంలో ఒక భాగమే కాని అదే జీవితం కాదు. దానికి ఒక సమయం, సందర్భం, ఒక పద్ధతి, పాడు వున్నాయి. నిర్మాతలు వ్యాపార ధోరణిలో పడిపోయి నైతిక విలువలకు, సామాజిక కట్టుబాట్లకు తిలోకదాలు ఇవ్వడం మంచిది కాదు. ఒక కథానాయకుని కుమార్తె ప్రేమ వివాహం విషయంలో ఒక ప్రతిక రాసిన సంపాదకీయంలో తప్పుపట్టింది. ఇలా ‘మీరు చేస్తున్నదేమిటి? ప్రతి సినిమాలోనూ అదే కదా! మీ ఇంట్లోనూ అదే జరిగింది. బాధపడితే ఎలా? మీకొక నీతా? పరాయివారికొక నీతా?’ అంటూ చిత్రపరిశ్రమలోని

కథానాయకులను, నిర్మాతలను ఆ పత్రిక ప్రశ్నించింది. సినిమాలు తీయడం కాను కోసమే అయినా, కొంతయినా కళా ప్రయోజనాన్ని కాపాడి, సమాజం వట్ల తమ బాధ్యతను నిర్మాతలు, దర్శకులు, నటీనటులు మరువరాదు.

ప్రేక్షకుడికి కావలసింది ‘కామ’ కాదు. కథాబలం, సన్నిఖేశ చిత్రణ, కాస్తా కూస్తో సందేశం. చిత్రం అంతా ప్రేమ సన్నిఖేశాలుంటే సినిమా బంబర్హిట్ అవుతుందని నిర్మాతలు అనుకుంటూ వుంటారు. తెలుగులో చాలాకాలం కిందట వచ్చిన ఒక చిత్రం ‘తండ్రి చేయని నేరానికి జైలు పాలై వుంటే, అనాధగా ఉమెన్సు హస్టల్లో వుంటూ, ఏదో చిన్న ఉద్యోగం చేసుకుంటూ బతుకుతూ వుంటే హీరోయిన్ని, హీరో ప్రేమలో సన్నిఖేశాలు అధికమైన ఒక సినిమా జనాదరణ పొందలేకపోయింది. ఆ ప్రేమ సన్నిఖేశాలను ఎడిట్ చేసి మలయాళంలో విడుదల చేస్తే హిట్టుయింది. ఉప్పు అవసరమైందని కూరలో ఎక్కువ వేస్తే తినలేం కదా. ఒక గొప్ప చారిత్రక పురుషుడి కథను తమిళంలో తీస్తా, అతడి ప్రేమ వ్యవహారాన్ని కొండంతలు చేసి చూస్తే సరికి ఆ చిత్రం పరాజయం పాలయింది. ఒక వీరనారి కథను ఇటీవల తెలుగులో తీస్తా ఆమె పురుషుడి వేషంలో వుండటం ద్వారా వచ్చిన ఇబ్బందులు, ఆమె ప్రేమ వ్యవహారం ఎక్కువ అవడంతో ఆ చిత్ర జనాన్ని ఆకట్టుకోలేకపోయింది. నవరసాలు సమపాళ్లల్లో, సమయోచితం కుదిరెతేనే సరైన విజయం లభిస్తుంది. ఒక్క ‘ప్రేమ’ తోనే విజయం సాధించడం కష్టం. ఇక ఈ ప్రేమ కథాచిత్రాల్లో అయితే ద్వారంద్రం మాటలకు కొదువ వుందదు. ‘ఏం కాకినాడలో నాడా విప్పేవాడే లేడా? ‘మీ సూచిసంగతి నాకు తెలుసు’ ‘పెన్ను ఉంది కదా అని రాస్తాపోతే ఇంకు అయిపోతుంది’ ఇలా వుంటాయి డైలాగులు. ‘దేవదాసు’లో ఇలాంటి మాటలున్నాయా? ఆ చిత్రచరిత్రలో నిలబడిపోలేదా? విలువలున్న చిత్రాలు నిలబడతాయి చరిత్రలో ‘ప్రేమ’ వుంటేనే సినిమా, లేకపోతే లేదు అనే భావనను కాస్త పక్కిపెట్టి, కొంతయినా సామాజిక స్పూనర్, దేశభక్తి, నైతిక విలువలు, ఆదర్శకుటు బ వ్యవస్థకు దోహదం చేసే చిత్రాలు నిర్మిస్తే సమాజావృధ్ధికి ఇతోది కంగా తోడ్డుడతాయి.

- డా.గంగిశెట్టి శివకుమార్ - దా.గంగిశెట్టి శివకుమార్ ఎన్ను ఉంది కదా అని రాస్తాపోతే ఇంకు అయిపోతుంది. నవరసాలు సమపాళ్లల్లో, సమయోచితం కుదిరెతేనే సరైన విజయం లభిస్తుంది. ఒక్క ‘ప్రేమ’ తోనే విజయం సాధించడం కష్టం. ఇక ప్రేమ కథాచిత్రాల్లో అయితే ద్వారంద్రం మాటలకు కొదువ వుందదు. ‘ఏం కాకినాడలో నాడా విప్పేవాడే లేడా? ‘మీ సూచిసంగతి నాకు తెలుసు’ ‘పెన్ను ఉంది కదా అని రాస్తాపోతే ఇంకు అయిపోతుంది’ ఇలా వుంటాయి డైలాగులు. ‘దేవదాసు’లో ఇలాంటి మాటలున్నాయా? ఆ చిత్రచరిత్రలో నిలబడిపోలేదా?

విలువలున్న చిత్రాలు నిలబడతాయి చరిత్రలో ‘ప్రేమ’ వుంటేనే సినిమా, లేకపోతే లేదు అనే భావనను కాస్త పక్కిపెట్టి, కొంతయినా సామాజిక స్పూనర్, దేశభక్తి, నైతిక విలువలు, ఆదర్శకుటుబ వ్యవస్థకు దోహదం చేసే చిత్రాలు నిర్మిస్తే సమాజావృధ్ధికి ఇతోది కంగా తోడ్డుడతాయి. - డా.గంగిశెట్టి శివకుమార్

స్తో మనుర్ స్టేషన్లో ప్యాసింజర్ రైలు మెల్లగా ఆగిన క్షణాన నేను సెల్విని చూశాను. సెల్వి యేనా అన్న అనుమానం కలిగింది. ప్లాట్ ఫారం వెనకున్న ఇనువ కంచెను దాటి వరు సగా ఉన్న ఇంధ్న మధ్యన ఒక పెంకుటింటి ముందు పశ్చ తోముకుంటూ నిలబడి ఉంది.

మూడేళ్ళ క్రితం చంచిబిడ్డతో చూసిన రూపంకన్నా పదకొండవ తరగతి విద్యార్థిగా తెలుపూ, పశ్చ యూనిఫోమ్టో రెండు జడ లతో వీరపాండిలో చూసిందే జ్ఞాపకముంది. రూపం పూర్తిగా మారిపోయినప్పటికీ ఆమె ఒంటిరంగు మాత్రం అలాగే ఉంది. కారున లుపు! అక్కు బావలది నలుపు అని చెప్పలేని రంగు. ఈమెకు మాత్రం ఎలా వచ్చిందో ఇలాంటి నలుపు అని అక్కు ఎన్నోసార్లు అంగలార్చేది. ‘కర్తిదానా’ అనే అమ్మ పిలిచేది. మాట్లాడుతున్నప్పుడూ నవ్వుతున్న ప్పుడూ ఆమె పెదాలు వంపు తిరిగేవి.

అక్కుకు ముగ్గురు బిడ్డలు. పెద్దవాడు దురైసామి. నా

పట్టటానికి వెళ్లటం జరిగింది. శక్తిగుడి రావిచెట్టు చుట్టు తిరిగి వెళితే ఊళ్లోని వీధులు వచ్చేస్తాయి. అమ్మణి అక్క ఇల్లు దక్కిటం వైపున అర్థ ఘర్లాంగు దూరంలో ఉందేది. దూరం నుండే మనుషుల రాకను గమనించవచ్చు. ఇంటి ముందు వైపున పెద్ద అరుగు. ఒక గదిలో రాత్రిపూట చాపను పరుచుకుని మేం ఐదుగురుమూ పరుసగా పడుకునేవాళ్లం. వంట గదికి పక్కన ఒక పడకగది. బావ అక్కుడే పడుకునేవాడు.

బావ మంచి నేతగాడు. అక్కు కూడా ఇంటి పనులన్నీ ముగించి మగ్గం నేయటం కద్దు. నూలు కొనటానికి బావ తిరుపూర్కే వచ్చేవాడు. ఇంటి ముందు విశాలమైన స్థలంలో ఉదయంపూట పరుసగా అల్లులు వేసుండేవాళ్లు. అక్కుకు ఎప్పుడూ ఏదో ఒక పని ఉంటూ ఉందేది. రాత్రుళ్లు ఎప్పుడు పడుకుంటుందో, తెల్లవారి ఎప్పుడు లేస్తుందో కనిపెట్టటానికి వీలుకాదు.

అనువాదికులతో

ముఖుకవళికలతో ఉండేది.

* * *

లతాకుట్టీకి రెండేళ్ల వయస్సు న్నప్పుడు తిరుపూర్కు తీసుకొచ్చారు. పిల్లలు అరుగు మీద కూర్చోబెట్టి “లతాకుట్టీ ముక్కుపుల్ల యాడ పెట్టుకుంటావు?”, “లతాకుట్టీ గాజులు ఎక్కుడేసుకుంటావు?” అని అడుగు తుంటే అది ఒక్కు చోటునూ తన లేత చేతు లతో నవ్వుతూ తాకి చూపించటం జ్ఞాపక ముంది. ఒకరోజు.. ఇట్లుకి పిండి రుబ్బుకుని రావటానికి వెళుతున్నప్పుడు లతాకుట్టీ కూడా వెళ్లినట్టుంది. ఇంట్లో ఉన్న రుబ్బురాయి అరిగిపోయిందని రాంకీ ఇంటికెళ్లి రుబ్బుకొచ్చిన ట్టుంది. రెండుసార్లు బియ్యం రుబ్బేసరికే పొద్దుపోయింది. ఉద్దిష్టప్పు వేసి రుబ్బు తుంటే లతాకుట్టీ -

“మ్యా..మ్యా..ముల్లు..ల్లు..” అంటూ కాలిని పైకెత్తి చూపిస్తూ ఏడ్చినట్టుంది. ఎడమ చేత్తో అరికాలును తడిమి చూసి “ఏం లేదే బంగారం.. ఇదో అయిపో యింది.. ఎల్లిపోదాం..” అని సమాధాన పరుస్తూ పవ్వును రుచ్చి తీసేసింది. రుబ్బురోలును కడిగి శుభ్రం చేస్తుండగా నీళ్లకోసం వెళ్లిన సెల్వి కూడా వచ్చి చేరిన ట్టుంది. ఆమె చేతికి పిండిపాత్రను ఇచ్చి ఏడుస్తున్న లతాకుట్టీని నడుమకెత్తుకుని వచ్చింది. వచ్చే దారిలోనే భుజ మీద వాలిపోయి బిడ్డ ఏడుపును ఆపేసిందనుకున్న అక్కు, ఇంటికి రాగానే వసారాలో పడుకోబెట్టింది.

కాళ్లూ చేతులూ ముఖం కడు కున్ని తిరిగొచ్చి “కడుపుకు ఏదో ఒకటి ఇచ్చేనా పడుకోబెదదాం... ఏడస్తానే ఉనింది” అని లతాకుట్టీని తాకగానే ఒళ్లు చల్లగా తగిలింది. నోట్లో పాలు తాగి మిగిలినట్టుగా పలుచని నురుగు. ఏడ్చి భయపడి ఉండూరు డాక్టర్ను తీసుకొచ్చి చూపించి, తిరుపూర్ ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లినా అప్పటికే ఆలస్యమై పోయింది.

లతాకుట్టీ ఏడుస్తూనే చనిపో యింది. బిడ్డ ముల్లు గుచ్చుకున్న ట్టుగా చెప్పినదాన్ని బట్టి రుబ్బురోలును జరిపి చూడగా, బాగా మోచెయ్యంత పొడవున్న ఒక కట్ల పాము మెలి తిరిగి కనిపించింది. లతాకుట్టీ చనిపోయన రెండవ నెల లోనే ముగ్గురు బిడ్డలతో అమ్మ షిట్లుఅక్కు ఒకరోజు మిట్ట మధ్యహన్మాం ఇంటికొచ్చి చేరింది.

అక్కుబ్బాకు ఆండ్ వైట్ బోట్

- జిల్లేళ్ల బాలాజీ

ఇంట్లోపల ఆమె కాళ్లూ చేతులూ ఆడుతూనే ఉందేవి. ఆమె సంతోషంగా ఉందో లేదో తెలుసుకోలేని

సాయంత్రం బడినుండి ఇంట్లోకి వస్తున్నప్పుడే దురైను చూడగానే నేను ఆనందం పట్టలేకపోయాను. హాఫ్ ఇయల్ లీవులు ఇంకా ఇవ్వలేదు, అంతలో ఎలా వచ్చాడు? ఇలా.. ప్రశ్నలు పుడుతున్నప్పటికీ వాళ్ల ఊరికొచ్చిన సంతోషంలో వాటి గురించి నేను అంతగా ఆలో చించలేదు. సాయంత్రం పొద్దు పోయెంతవరకూ త్రికెట్ ఆడి ఇంటికి రాగానే అక్క ఏడున్నా ఉండటాన్ని చూశాను. సెల్వి గుమ్మం మెట్ల మీద కూర్చొని ఉంది. దానికి నన్ను చూసి నవ్వుదామా? వద్దా? అన్న సందిగ్గం. “నువ్వేందుకే ఇట్టా బిడ్డల్ని ఎంటేసుకుని బయల్లేరి వోచ్చేసినావ్? లోపల కాలు బెడితే సౌకు కట్టటో కొడతానని ధైర్యంగా నిలబడితే కాదని ఎవుతి లోపలి కొస్తాడనీ?” అమ్మే అవకుండా మాట్లాడుతూనే ఉంది. నాన్న తలను అరిచేతో గోక్కుంటూ చెట్టుకు ఆనుకుని కూర్చున్నాడు. ఆయనకు నోట్లో పొగాకుంటే చాలు!

అనవసరంగా ఏమీ మాట్లాడడు.

“ఈ బిడ్డల్ని ఎంటేసుకుని ఈడొకొచ్చి నిలబడేదానివి ఆణ్ణే ధైర్యంగా కూసోనుంటే ఆడెం చేస్తాడనీ?” అమ్ము అడుగుతున్న ప్రశ్నకు నాన్నే బదులిచ్చాడు. “దీని ధైర్యం తెలీదూ. తోలి నుండి భయపడే స్వభావం. ఊరికూరికే ఏధేస్తాది” అందరూ కలిసి గుంపుగా మాట్లా డినడాన్ని బట్టి సౌండప్పున్ బావ ఇంకో పెండ్లి చేసుకోబోవటం అర్థం చేసుకోవటానికి వీలైంది. సౌండప్పున్ బావనా? గట్టిగా మాట్లాడుటమో, నాన్నలాగా కోపంతో పశ్చ గిట్టకరుచుకుని బెదిరించటమో తెలియనివాడు. సగానికి మడిచిన ఫుల్ పర్చు, పంచెతో మోసంగా ఉండేవాడు. ఆయన బట్టలు నేస్తున్నప్పుడు శబ్దం కూడా మితంగానే వస్తాడని చెబుతారు. బాగా ఉచ్చినట్టున్న ముఖం. అప్పుడే నిద్రపోయి లేచి వచ్చినట్టు కళ్లు బయటికి పొడుచుకొచ్చినట్టుగా ఉండేవి. ఆయన ఎక్కువగా మాట్లాడం నేను వినలేదు. “సౌండప్పున్ ఒక మూసంగి” అన్నదే నాన్న అభిప్రాయం.

మూసంగిలా ఉన్న బావే, సౌందరిని రెండో పెళ్లి చేసుకుంటానని అక్కతో చెప్పి విడాకుల పత్రంలో సంతకం చెయ్యమని అడిగినట్టున్నాడు. సంతకం చెయ్యమని చెప్పి అక్క బిడ్డల్ని వెంటబెట్టుకుని తిరుప్పార్కు వచ్చేసింది. సౌందరి సౌండప్పున్ బావకు ఒక్కగానొక్క అక్క కూతురు. పెళ్లేడు కొచ్చినా పిలగాడు ఎవరూ దొరక్క వీరపాండికీ సౌంతూరికి తిరుగుతుండేది. ఆమె కూడా నలుపే. కానీ చూడగానే మనిషిని ఆకర్షించే ఏదో ఒక అంశం ఆమె దగ్గరుంది.

లతాకుట్టే పుట్టినప్పటినుండే ఈ సమస్య మొదలైనట్టుంది. అక్క ఇవన్నీ ఉత్తుత్తి మాటలనీ, వ్యవహారానికి కుదరదనీ కొంత పరాకుగా ఉండిపోయినట్టుంది. సౌండప్పున్ బావ పట్టుదలగా ఉన్నట్టుంది. అందుకు బావ ఇంట్లో ఆయన ముసలి తల్లిదండ్రుల తోడ్చాటు కూడా ఉంది. ముసలోక్కు అదెంటో అక్క పెళ్లినాటి నుండి ఏదో చెప్పలేని కొరత. తిరుప్పార్క పేరెత్తగానే ముసల్లి శివాలెత్తినట్టుగా ఊగిపోయేది. ముసలాయనా అంతే. మనవరాలిని కొడుకొచ్చి పెళ్లి చెయ్యాలని పట్టుదలగా ఉన్నట్టుంది.

తిరుప్పార్కు వచ్చిన రజున అక్క ముఖం నాకు తెలిసి చివరి పరకూ సంతోషంగానే లేదు. ఊరికి తిరిగి వెళ్లమని తెలిసినవాళ్లు సర్దిచెప్పినప్పటికీ మొండిగా ఇక్కడే ఉండిపోయింది. నాన్న కూడా అక్క ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా ఏమీ చెయ్యటానికి ప్రయత్నించలేదు. ఇంటికి ఎడమ వైపున ఉన్న ఖాళీ జాగాలో రెండు అంకణాల్లో పెంక తీల్లు వెయ్యటం జరిగింది.

చుట్టూ తడికెను అడ్డుపెట్టి కట్టిచ్చాడు నాన్న. వేరు కాపురం అని కాకపోయినా మగ్గం నెయ్యటానికి మనిషి అవసరముంది. దురై అక్క నెయ్యటం మొదలుపెట్టగానే ఆమె త్రణం కాస్త అరిచినట్టుగా అనిపించింది. ఆయనప్పటికీ సౌండప్పున్ బావ మళ్లీ మళ్లీ మనుషుల్ని పంచించి ఆ పుండును కెలుకుతూనే ఉన్నాడు.

దుఃఖాన్ని నోరు తెరిచి ఏప్పి తీర్చుకోకుండా, ధైర్యంగా ఎదురొని తరిమికొట్ట కుండా మనసులోనే దాచి ఉంచటం వల్ల తొందరగానే

అక్క ఆరోగ్యం పొడైపోయింది. అప్పటికే సన్నగా ఉన్న అక్క ఇంకా పూచిక పుల్లలా మారిపోయింది. శోకం ఆమెను కుంగదీయసాగింది. నాన్న కూడా ఎన్నో వైద్యాలు చేయించాడు. ఆయుర్వేదం, చిదం బరం డాక్టర్ దగ్గర నుండి విటమిన్లు, టానిక్కులు అంటూ కొనసాగించి ఏదో ఒకటి జప్పిస్తూనే ఉన్నాడు.

ఈ మధ్యలో ఒకరోజు శివకుమార్ సాయంత్రం బడి నుండి ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. మనిషికో దిక్కుగా మేం వెతుకుతుంటే అక్క మాత్రం కంగారు పడకుండా బియ్యంలో రాళ్లేరుతూ కూర్చుంది. “ఊరికే వెళ్లంటాడు, వాళ్ల నాన్నంటే వాడికిష్టం” అని జవాబిచ్చింది. ఆమె చెప్పినట్టుగానే శివకుమార్ ఊరికే వెళ్లాడు. కొడుకు వెళ్లిపోగానే ఆమెకు మిగిలిపున్న కాస్త సమ్మకుమూ పోయినట్టుగా పడకేకేసింది.

ఎవరో చెప్పారని ఒకరోజు ఆక్కను పట్టుకున్న దెయ్యాన్ని వదిలించటానికి అమా వాస్య రాత్రిపూట పూజ కూడా జరిగింది. ఆ రోజు మమ్మల్ని సినిమా చూడమని రెండో ఆటకు పంపించారు. ఇంటర్వెల్ తర్వాత దురై, నేనూ వచ్చేశాం. మేం రాపటాన్ని ఎవరూ చూడలేదు. లోపల గదిలో ఏవేవో పూజా సామగ్రి కనిపించింది. అరిటాకులో ఒక భయంకరమైన ఆకారాన్ని ఉంచారు. అక్కను ఒక వృత్తంలో కూర్చొని పెట్టాడు ఆ పూజారి. మెడలో రక రకాల హోరాల్ని ధరించాడు. చెపులకు దుధులు, కావిరంగు పంచె ఎడమచేతి భుజమ్మీద నల్లదారమూ కట్టుకున్నాడు. నేనూ, దురై తొంగిచూసినపుడు అక్క తల విరబోసుకుని కూర్చొని కనిపించింది. సాంబ్రాణి పొగ తెలుతుంటే పూజారి పెదాలు ఏదో ఒక మంత్రాన్ని ఉచ్చరించసాగింది.

చాలాసేపటి వరకూ ఏమీ జరగలేదు. పూజారి ఏదో ఒక క్షణాన భయంకరమైన ఒక కార్యాన్ని చెయ్యున్నాడన్న మా ఊహాకు తగ్గ సూచనలేవీ కనిపించలేదు. ఎదురించి మీనాక్షి అత్త మమ్మల్ని చూసి తరిమేసింది. ఆమెకు భయపడి వెళుతున్నట్టే వెళ్లి, ఇంకో వైపు వచ్చి మళ్లీ తొంగిచూడసాగాం. ఇప్పుడు అక్క ఎదురుగానే కనిపిస్తోంది. తలను మెల్లగా ఊహాకుని పెట్టం మొదలుపెట్టింది. పూజారి పెద్ద గొంతుతో వరుసగా ప్రశ్నలు అడుగుతూ అక్క ముఖంలో విభూది చల్లుసాగడు. తలను ఊహాకుని అక్కనుండి సన్నని మూలుగులు మొదలుయ్యాయి. క్రమంగా తలను ఊహాకుని పాటు మూలుగులూ ఎక్కువ కసాగాయి. నాకు కాళ్లూ, చేతులూ వణకసాగాయి. అక్కణ్ణించి కదిలి వెళ్లిపోవటానికి ప్రయత్నించాడు. దురై నా కన్నా ముందే తలను దించుకోవటమూ మళ్లీ చూడటమూ చెయ్యసాగడు. అయినప్పటికీ ఏదో ఒకటి ఇధరినీ కదలనీ యకుండా చూసేలా చేసింది.

ఫటమంటూ ఒక శబ్దం. వెనకే అక్క అరుపు. పూజారి పొడవాటి వేపమండలతో అక్క ఏపు మీద చరిచాడు. నొప్పి, వేదనతో కూడిన ఆ అరుపు మా ఇధరినీ వ

పొర్కమి తర్వాత రోజే వార్త అందింది. సౌండపున్ బావకూ సౌందరికి శివకుమలైలో పెళ్లి జరిగిపోయింది. సౌందరి నేరుగా వీర పాండిలో బావ ఇంటికి కాపురానికొచ్చేసింది. శక్తిగుడి పూజారి ఈ విషయాన్ని చెప్పిన ప్పుడు మధ్యాహ్నం మాడు గంటలై ఉండిచ్చు. అక్క విషయాన్ని పూర్తిగా వింది. ముఖం మాడిపోయింది. అమ్మె కన్నిట్లు కారుస్తూ ఎడవటం మొదలుపెట్టింది.

నాలుగున్నర గంటలప్పుడు అక్క దుర్గైనూ, సెల్వినీ పిలిచి బయలుదేరమని చెప్పింది. ఎక్కడికని అడిగినందుకు “మనిం టికే..” అని ఒక్క మాటలో బదులిచ్చి కట్టు కున్న చీరనే సరిగ్గా కట్టుకుంది. శక్తి పటునికి ముందు నిలబడి చేతులెత్తి సమస్కరించి నుదుటి నిండుగా కుంకుమను పెట్టుకుంది.

“ఇప్పుడు ఎళ్తానని బయల్దేరుతున్నావే అది రావటానికి ముందే ఆడికి ఎళ్లి నిలబడున్న పొయ్యిందేది. ఇప్పుడు ఎళ్లి ఏం జేస్తావే?” అమ్మ ప్రశ్నకు బదులివ్వలేదు. “నేను ఆడికి ఎళ్లిపోతున్నాను నాన్నా” నాన్న ముఖాన్ని చూసి మాటల్లాడలేదు. నాన్న మనసు విరిగిపోయినట్టుంది. “ఉండు.. నేనూ వోస్తాను” అని వెళ్లినవాడు పెద్దత్త దగ్గరా, మిల్లుమామలోనూ అక్క నిర్వయం చర్చించినట్టున్నాడు. “సరే ఎళ్తానని అంటోందంటే.. ఎళ్లి చూడనీ” అని వాళ్లు చెప్పగానే అక్కను ఊరికి తీసుకెళ్లి వదిలి పెట్టాడు. 1వ నెంబర్ బస్సులో నుండి దిగ గానే అక్క... “నువ్వు ఇదే బస్సులో ఊరికి ఎళ్లిపో నాన్నా.. ఆడికి ఇప్పుడు రావోద్దు” అని చెప్పి నడవటం మొదలు పెట్టింది.

నాన్నకు మనసు ఒప్పుకోలేదు. బడి అరుగుమీదే కూర్చుని చివరి బస్సులో ఊరికి బయలుదేరాడు. ఇంటికొచ్చి భోజనం చెయ్యటానికి కూడా మనసురాక గుమ్మం బయటే కూర్చుని ఒక చెంబునిండుగా మంచి సీళ్లు తాగాడు. అంతలోనే చిదంబరం డాక్టర్ ఇంటికి వీరపాండి నుండి పోన్ వచ్చింది.

అక్క చనిపోయింది. ఇష్టరు బిడ్డలతో ఇంటికి వెళ్లి అరుగుమీద కూర్చుని శివకుమార్ను పిలిచి పక్కన కూర్చేబెట్టుకునింది. పక్కింటి రంగీ, గొండర్ భార్య, పణివాళ్లమ్మా వచ్చి ఎంతగానో చెప్పినప్పటికీ ఒక చుక్క మంచినీళ్లు కూడా తీసుకోలేదు.

బిడ్డలు ముగ్గరినీ పక్కన కూర్చేబెట్టుకుని “మిమ్మల్ని మీ నాన్న దగ్గరకు తీసుకొచ్చి చేరేశాను. జాగ్రత్తగా బతుకోగ్గండి” అని మంచి చెడ్డలు చెప్పి అక్కడే పడుకుంది. తల వాల్పింది, ప్రాణం అలాగే వదిలేసింది. సౌండపున్ సౌందరితో కలిసి తిరుప్పార్కు సినిమాకు వెళ్లినవాడు రాత్రి తిరిగొచ్చేసరికి పది గంటలు అయిపోయింది.

వాళ్లు వచ్చేసరికి గుమ్మంలో లైట్ వెలు గుతూ గుంపు కనిపించారు.

రాత్రికి రాత్రే వీరపాండికి వెళ్లి కార్యాన్ని ముగించేసి ఒక్క మాట కూడా మాటల్లాడ కుండా ఇంటికి తిరుక్కున్నారు.

* * *

ఆ తర్వాత వీరపాండికీ మాకూ ఏ విధమైన సంబంధమూ లేకుండా పోయింది. దురై, శివకుమార్, సెల్విల గురించి ఎప్పుడైనా వీరపాండికి వెళ్లిచ్చినవాళ్లు విషయాలు చెప్పేవాళ్లు అప్పి తగ్గిపోయి వీరపాండిలో అమ్మణిలక్క ఉండేది అన్నది ఒక పాతకథలా జ్ఞాపకాల నుండి మెల్లగా మెల్లగా దూరమై

పోయింది. అక్క చచ్చిపోయి ఏడెనిమి దేళ్లయిపోయాయి. ఆ రోజు అమావాస్య ఊరే అమావాస్య ప్రశాంతతతో మధ్యాహ్నపు అలసటతో అణగారి ఉంది. నేనూ, రాజేంద్రన్ ఇండియా-తీలంక త్రికెట్ మ్యాచెన్ చూస్తున్న సమయంలో గుమ్మం దగ్గర శబ్దం వినిపించింది. లుంగీని సరిచేసుకుంటూ బయటికొచ్చాను.

ఒక పసిదానితో ఆమె నిలబడుంది. నన్న చూడగానే నవ్వటమా, వద్దా అన్న సందిగ్గం ఆమె ముఖంలో కనిపించింది. ఒక్క క్షణంలో ఆ పంపు తిరిగిన పెదాలు సెల్విని గుర్తు తెచ్చింది. పెళ్లి, బిడ్డలూ ఆడవాళ్లను ఎంతగా మార్చేసినా ముఖ కపశికల్ని మాత్రం పూర్తిగా మార్చటానికి వీలుకాదు.

“సెల్వీ.... బాగున్నావా? రా... లోపలికారా..” అని పిలిచాను. ఒక దీర్ఘమైన బెరుకు తర్వాత మెల్లగా లోపలికొచ్చింది. ఆమె కూతురు అడే జాడలో సడుము మీద నుండి జాగ్రత్తగా కిందికి దిగింది. “అమ్మా, నాన్నలు ఇప్పుడే పిన్ని ఇంటికి వెళ్లారు” అంటూ మంచినీళ్లు తీసుకొచ్చి ఇచ్చాను. చాపమీద కూర్చున్న ఆమె ముఖంలో కాస్త ఆదుర్లా కనిపించింది. చెమటను తుడుచుకుంది. కొమ్మ నుండి తెల్లవారి కోసిన జామకాయను బిడ్డ చేతికిచ్చాను. “సెల్వీ! సీకెంతమంది బిడ్డలు?” ఏదో ఒకటి మాటల్లాడాలన్న ఫోరిలో నా ప్రశ్న ఉంది. “ఇది రెండోది. మొదట మగిల్లోడు. రెండో తరగతి సదూతున్నాడు” దురై గురించి శివకుమార్ గురించి అడుగుదామా అని ఆలోచిస్తున్నాడి. సెల్విచూపులు గోడకు తగిలించి పున్న పోటు లాపై నిశ్శలిచ్చాను. “సెల్వీ! సీకెంతమంది బిడ్డలు?” అని మిళ్లీ పోటో దగ్గరకెళ్లి నిలబడి చూసింది. “అమ్మ పోటోనే నా దగ్గర లేదు... బావా” అని నిట్టారుస్తూ చెప్పులు వేసుకుంది.

క్షణల్లో తడి మెరుస్తుంటే బిడ్డను ఒళ్లో కూర్చేబెట్టుకుని ఆ పోటో చూపస్తూ “అవ్వ..చూడు అదే మన అవ్వ..” అని చెబుతున్నప్పుడు ఆమె గొంతు జీరబోయింది. బిడ్డ అర్ధం కాకుండా ఆమె చూపించిన దిక్కుగా చూసింది.

పోటోపై స్థిరంగా నిలిచిన ఆమె చూపులూ, గొంతులోని జీరా, క్షణలోని తడి నాలో చాలా ప్రశ్నల్ని లేపాయి. ఏమేమో అడగాలని అనుకున్నాను. ఏమీ మాటల్లాడ కుండా నిలబడ్డాను.

సెల్వీ లేచి నిలబడింది. “బావా! వెళ్లాస్తాను” అని మిళ్లీ పోటో దగ్గరకెళ్లి నిలబడి చూసింది. “అమ్మ పోటోనే నా దగ్గర లేదు... బావా” అని నిట్టారుస్తూ చెప్పులు వేసుకుంది.

“ఆగు సెల్వీ...” అని ఆమెతో చెప్పి లోపలికొచ్చాను. పోటోను తీసి, దాని వెనకున్న రేకును జరిపి అక్క పోటోను బయటికి తీశాను. రేడియో దగ్గరున్న ఒక కవరులో దాన్ని ఉంచి బయట నిలబడి పున్న సెల్వీ చేతికిచ్చాను.

“నీకాడ ఇంకోటి ఉండా బావా?” సెల్వీ క్షణల్లో మిళ్లీ తడి కనిపించింది.

“పర్వాలేదు.. నువ్వు ఉంచుకో... నువ్వు తీసుకెళ్లు..” అని నవ్వుతూ చెప్పాను.

వైరుబుట్టలో ఉన్న చిన్న పర్సులో ఆ కవరును భద్రపరచుకుని సెల్వీ వెళ్లిపోయింది.

ఆ తర్వాత... ఇదిగో ఇప్పుడే సెల్వీని చూస్తున్నాను. ఆ రోజు ఆమె ఇంటికొచ్చిన ప్పుడు నేనూ... ఆమె ఎక్కడ ఉంటోందని అడగలేదు. ఆమె చెప్పలేదు.

ఆ రోజు అక్క పోటోను తీశాక నా పోటోలో ఏర్పడ్డ ఖాళీ చిప్పాం ఇంకా మన మరుగవలేదు. కానీ ఆ పోటో సెల్వీ ఇంటలో అప్ప

సంపెంగరా సువాసనలు
వెదజల్లమని మల్లెమ్ముగ్గను
వేధిస్తున్నాడో వనమాలి
కలుపువ్వులా రెక్కలు
విషుమని ఎరుమందారాన్ని
శాసిస్తున్నాడో తోటమాలి
గులాబీల రంగులో
ఎందుకు వికసించవని
చామంతిని ప్రశ్నిస్తున్నాడో

గ్రీడ్ పూర్ణ

సృష్టి రహస్యం అర్థంకాని
పూలబేహరి
సమాజపు పూలతోటలో
ఏ పుప్పు మరో పుప్పులూ
పూయదని గ్రహించలేని
చదువుల వ్యాపారుల వత్తిష్ఠకు
తలలు వాలుస్తున్నాయి
పసిమొగ్గలు

ఈ నెఱం కొక్కుం

అంట్లు కట్టేనా మరో పుప్పు
మసుగు తొడగాలని చూసే
తల్లిదండ్రుల తపనలు
తీర్చులేక తనుపు చాలిస్తున్నాయి
ఏ వాసన లేని గడ్డిపూలు.

- ఈదర శ్రీనివాసరెడ్డి

కష్టం

కంటి మీద కునుకు లేకుండా చేస్తుంది!

ఆత్మస్ఫోర్యాన్ని నీ
నుండి దూరం
చేస్తుంది
రేపు ఎలా

నేటి వెశిరాటం

బతకాలా? అనే సంశయాన్ని నీలో కలగజేస్తుంది
తన ఉనికితోటే నీ వెన్నులో దడ పుట్టిస్తుంది.
పగలు, రాత్రి తేడా లేకుండా గుర్తొచ్చినప్పుడల్లా ఉలికిపాటుకు
గురిచేస్తుంది

ఈ సమాజం నుండి నిన్ను దూరం చేస్తూ ఒంటరిని చేస్తుంది
కష్టం..

అయోమయం లాంటి సందిగ్గంలో నువ్వు వుండగా
నీ ప్రతిబింబం సైతం నిన్ను హేళన చేసేలా చేస్తుంది!
కష్టం అనే ఊబిలో నువ్వు కూరుకుపోయి వున్నప్పుడు
బాధే నీ నేస్తమై ఇబ్బందికి గురి చేస్తున్నప్పుడు
ఒక్కసారి..

కష్టానికి దారి తీసిన పరిస్థితుల గురించి కాకుండా
కష్టం ఎలా ఎదుర్కొవాలో ఆ దిశగా ఆలోచన సారించాలి
చీకట్లు కమ్ముకున్న దారులు
నీ అస్తిత్వాన్నే దెబ్బతీస్తున్న సమయంలో
దొరికిన ఓ చిన్న ఆసరా.. గడ్డిపోచ ఐనా సరే..
అందిపుచ్చుకో!

నీ దృష్టి వెలుగు దిశగా సాగించు..
తప్పకుండా కష్టం మటుమాయమవుతుంది
నేటి ఈ పోరాటమే..
రేపటి ఘన విజయానికి నాంది గీతమై పల్లవిస్తుంది!
నేస్తం..
అప్పుడు
'విజయం' పూలమాలై నిస్సే వరిస్తుంది.

- జి.నాగమోహన్ కుమార్ శర్మ

నదుల కెల్లను
జనులెల్ల
సమతులౌనర
పూజలౌనరించి ప్రార్థనల్

పుప్పులముగ
సేయ తనివి తీరగ తాము సేడతీరు
వాన కురవంగ వృక్షముల్ పరవశించు
జీవ పుష్టితో తామెల్ల జీవితమును
సాగదీయుచు జీవుల చక్కగాను
తృప్తి పరచును, పుష్పాలు తృప్తినిచ్చు
దైవమునకు పూజసలుప దయ కలుగగ
ప్రకృతి వికసించు శోభించు పరవశించి
పైరుపంటలు పండగ పదురు మోద
మొందు, జీవితంబున రైతు ముదము నొందు.

- డా॥ తూములూరి పార్థసారథి

కలలన్ని

ఆకుల్లా
రాలిపోయాక
గ్రీప్సు తాపాల్ని
ముంగిట వసారాలో
వేసుకొన్నట్లుగ వుంటుంది.

అసలు ఆకు రాలే కాలాన్నే
విస్కరిస్తే
ఓ నెలపొద్దుయినా చిగురిస్తుందేమో
ఆవేశాల కడలి అలలపై
ఏ తీరం చేరినా
కాలం తెలియని చీకటి
అలముకొన్నట్లుగానే
వుంటుంది.

బతుకు బేరసారాల
అంగటిలో బేరం
కుదరని సందెపొద్దులెన్నే
కన్నీతి కాటుక రేఖలపైన
కనిపించని గాయాలెన్నే
మబ్బుల చూటైన జ్ఞాపకాల్ల
చెదిరిపోయిన మనసులెన్నే.

**కథలే
సీడల
మధ్యగ**

- రవి ఆర్చ్రె

చి రుగాలికే చిగురుటాక్కలై రాలుతున్న
శిఫరాలు.. రాలిన ఆకులు వెక్కిర్చి
స్తున్నాయి! విరిగిన కొమ్ములు విరగ
బడి నవ్వుతున్నాయి! మోడువారిన మహా
వృక్షాన్ని గాంచి.

మేముంటేనే నీ విలువని చెప్పకనే చెబు
తున్నాయి గాలికి రాలిన పత్రాలు,
పుష్టాలు!!

కూలిన కొమ్ములు చెట్టుని పరిహసిస్తు
న్నాయి నీ గత ప్రాభవ మెక్కడని!!

బీడువారిన భూములు బావురుమన్నాయి.

కర్మకుని కంట కన్నీరు గాంచి!!

ముసి ముసి నవ్వుల మోముల్లో కలత
ఛాయలు కమ్ముకున్నాయి!

గత ప్రాభవం కాలగర్జుంలో కలిసిందని!!

ఎక్కడో అలజడి, మరెక్కడో రోదన.

సుదూరంలో వినిపిస్తున్న హృద్యపు
సంగీతం! రారమ్మని పిలుస్తుంది,
కాలగర్జుంలో కలుద్దామని!!

కలలో సైతం జరగనిది-ఇలలో నిజమై
కూర్చుంది.

సూక్ష్మరూపం
చిందేసింది!

కరువుదేరా
కాటేసింది!!

చూడచుట్టమై వచ్చింది!!

దెయ్యమై కూర్చుంది!

కరోనాగా వచ్చింది! కాలసర్వమై
కాటేసింది!

మనిసిని గాంచి నవ్వింది!

మనిషిని గాంచి నవ్వింది!

చితిని పేర్చి చిందేసింది!

చిద్రమైన జగతి కంట కన్నీటిని
పస్సురులా ఆరగిస్తున్నది!!

ధరింది దద్దరిల్లి దాగుంది!

తన బిడ్డలను గద్ద తన్నుకుపోతుందనే
బీతితో!

రెక్కలు రాని బిడ్డలను రెక్కల చాటున
దాచిన కోడిలా.

మానవ జీవితం అంతు చిక్కని సూక్ష్మ

జీవిచే అంతమైపోతున్నది!

మహావృక్షాలు చిరుగాలికే
చిగురుటాక్కల్లా రాలిపోతున్న
చందంగా.

ప్రశయ గర్జనల హోరతో
విశ్వమంతా విషాద ఛాయలు!!

ఎరుపెక్కిన సూర్యేడు బరు
వెక్కిన హృదయంతో బలు
పెక్కిన లోకాన్ని కర్మశ లోకాన్ని
కనిదీరా కాటేస్తున్న కరోనా కాల సర్వాన్ని
కరిమబ్బుల చాటున దాగుని చిరుదర
హోసంతో ఏక్కిస్తున్నాడు!

విరపీగి, ప్రకృతిని చెరబట్టిన మానవజాతి

మానవజాతి చేసిన మహామాతుకానికి
ప్రతీకారేచ్చతో కదం తొక్కుతున్న కరోనా!

ఈసుతో రగిలే మానవ మస్తిష్కాలకండని
కరోనా మారణహోమంలో మానవునికి మిగి
లేది చితాభస్యమేనా!!

అరాచకాలతో, ఆత్మాచారాలతో, పిచ్చిపట్టి
రెచ్చిపోయి, అనకొండలా మారిన నరరూప
పిశాచాలు మనం దాల్చి కరోనా పంజాకు
బీతిల్లి దాగున్నాయి!!

నాది నాదంటూ నదమంత్రపు
సిరితో నిక్కినీల్లుతూ, కరెన్ని కట్టల
మీద పవళించిన కుబేరులను కుదేలు
చేసింది “కరోనా”.

డబ్బు జబ్బు సోకిన మనిషికి మానవత్వం
నేర్చింది!

మనిషి మనిషికి అంట
రానితనం అంటగట్టి
మూలకు విసిరేసింది.

కలిమిలేములను పారదోలి
సామ్యవాదం చాటింది!!

మంచినీ, చెడునీ ఒకే పోటుతో హరించే
కరుణలేని కరోనా!

కాలిన్యమే నీ సైజమా?

కారుణ్యం చూపవా?

సిరితో బలుపెక్కిన బలవంతులతో పాటు
బతకలేక చస్తున్న బక్క జీవు
లను సైతం మృత్యుమహరం
లోకి తోయడం సామ్యవా
దమా? సమానత్వమా?
భావ్యమా?

దైవత్వమే చేదని, అది లేనే
లేదని, విరపీగిన విజ్ఞానానికి
వింత ప్రవర్తన నేర్చిన కరో
నాకు ఉపశమనమేది?

కనుచూపు మేరలో కానరాని
పరిపౌరా నికి కాలమే సమాధానం!!

బిక్కుచచ్చి, బిక్కుబిక్కుమంటూ షైదీల్లా
బతుకీఢ్చే మానవాళికి మోక్షమెప్పుడు?

క్షద్వాధతో అలమటించే అభాగ్యులపై
కనికరమెప్పుడు?

కాలమే సమాధానం.. బతుకంతా
గందరగోళం.

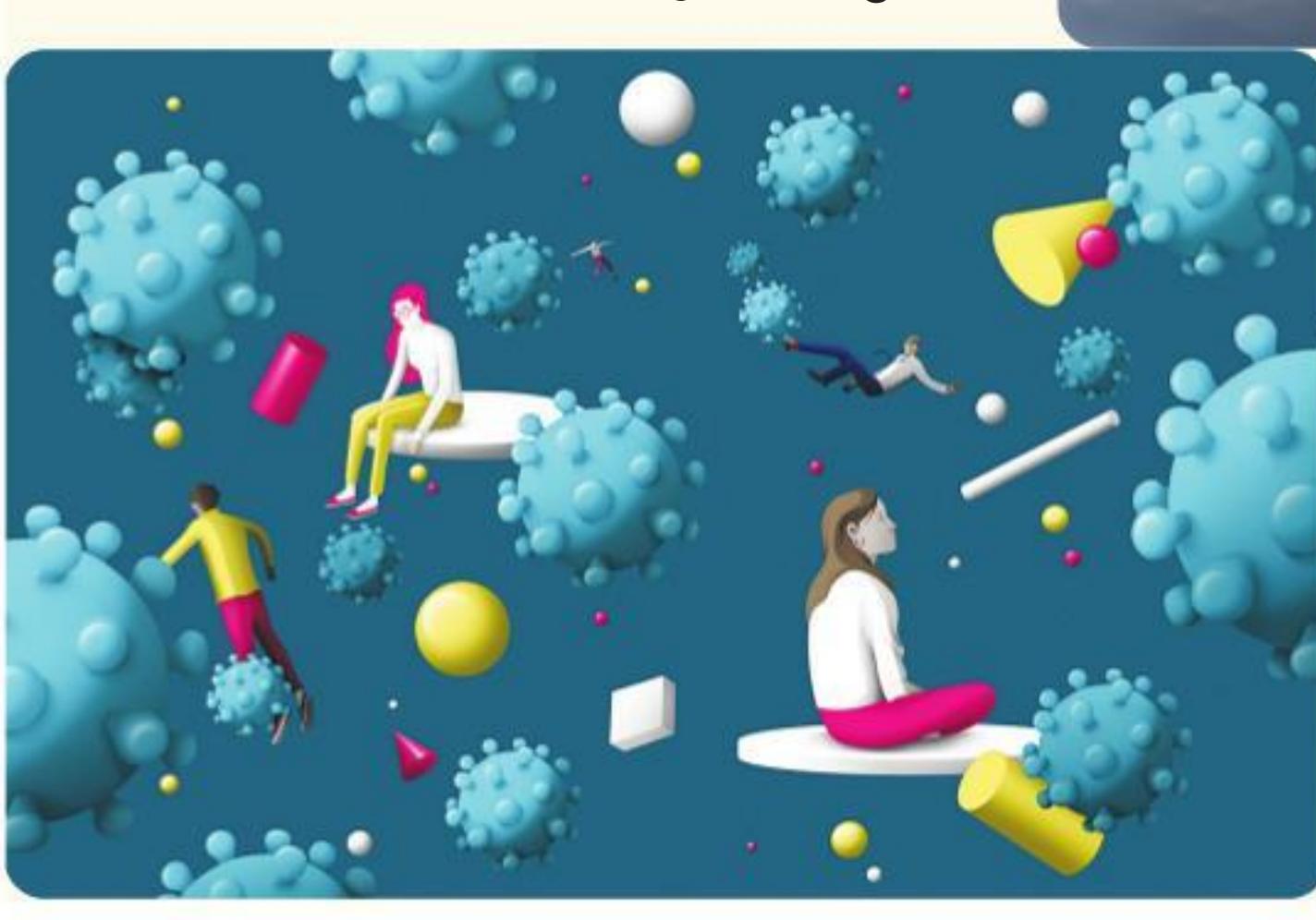
- సుంకవల్లి సత్తిరాజు

కనికరం లేని కరోనా.

నోట్ల కట్టలకేగానీ, నోటి
మాటకు విలువ నివ్వని నోళ్ళకు
తాళం వేసింది.

తినదానికి తిండి లేదు.
బతుకుదెరువుకు దారి లేదు.
బయటకొస్తే భయం!
లోపలుంటే నయం!!

(గత ఆదివారం తరువాయి..)

తూర్పు ఈశాన్య వీధిపోటు: పశ్చిమ వాయువ్యపు వీధిపోటు నాయకత్వాన్ని తెచ్చి పెడితే ‘తూర్పు ఈశాన్యపు వీధిపోటు’ పురుషులకు సర్వాధికారాలు అంటగడుతుంది. గృహానికి తూర్పు ఈశాన్యానికి ఎదురుగా వీధి వున్నట్టయితే దాన్ని ఈశాన్యపు వీధి పోటుగా గుర్తించాలి. ఈ వీధిపోటు ఆ గృహంలో నివసించే పురుషుల మీద, ఆ

శ్రీలకు, సిరులకు

పూలబాటు: ఉత్తర ఈశాన్యం వీధిపోటు శ్రీలకు, సిరులకూ నడిచి వచ్చే పూలబాటు. గృహానికి ఉత్తర ఈశాన్యానికి ఎదురుగా వీధి వుంటే ఆ ఇంటికి ‘ఉత్తర ఈశాన్య వీధిపోటు’ వున్నట్లు గుర్తించాలి. ఇలాంటి

వాస్తువార్త

వాస్తు విద్యాన్ సాయిశ్రీ

డా॥ దంతూరి పండినాథ్

3-2-4, కింగ్స్ వే, సికింద్రాజాద్

సెల్పు: 9885446501/9885449458

వీధి వుంటే ఆది ‘తూర్పు ఆగ్నేయ వీధిపోటు’లా గ్రహించాలి.

ఆ ఇంట్లో వున్న వాళ్ళకి యినా, ఆ యజమాని కయినా సరే ఈ వీధి పోటు వల్ల కష్టపడ్డాలు వాటిల్లుతాయి. ‘నైరుతి

వీధిపోట్లు, ఉత్తర వాయువ్య వీధిపోట్లు’ మనిషిని పూర్తిగా నిస్పుహకు లోను చేస్తాయి. కొత్త పని మొదలుపెట్టడానికి భయం కలుగుతుంది.

కానీ ఈ వీధిపోటు మనిషినెప్పుడో ముందుకు నడిపిస్తుంది. తీరిక లేకుండా హాడాపుడిని కలిగిస్తుంది. చేతికం దిన డబ్బు అనుకున్న విధంగా కాక, మరో విధంగా ఖర్చు తుంది. కొత్త పనులకు ఎన్నో ప్రపోట్లు కనిపిస్తాయి. ఆశలు కలుగు తాయి. చేయి అందించేవాళ్ళు కనిపిస్తారు. పని ప్రారంభమయే సమయానికి అన్నో అద్భుతమైపోతాయి. మళ్ళీ కొత్త పనులు, కొత్త ఆశలు. ఇది ఎండమావిలాంటి ఘలితాలను చూపించి ఊరిస్తూ ఉంటుంది. తత్తులితంగా ఉన్నదీ.. లేనిదీ అమ్ముకుని నష్టపోవడం, టెన్సున్తో ఆరోగ్యాన్ని పాడుచే సుకోవడం జరుగుతూ ఉంటుంది.

హాయిగా, ప్రశాంతంగా జీవించడానికి చలువరాతి భవంతులు అవసరం లేదు. వాస్తు శాస్త్ర ప్రకారం జీవించడానికి చలువరాతి భవంతులు అవసరంలేదు. వాస్తు శాస్త్రం ప్రకారం నిర్మించుకున్న పూరిగుడినె చాలు. వాస్తు ప్రకారం ఒక ఇల్లు ఎటువైపు తెరిచి పెట్టి ఉండాలి, ఎటువైపు కప్పుతో కప్పబడి వుండాలి.. మొదలైన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం వలన కోరి అనర్థాలు తెచ్చుకున్న ఇంటి యజమానులు చాలామంది తట్టుపడడం జరిగింది..

అసలు విషయం తెలిస్తే ఇంటి యజమానులు ఇలా చేసి వుండేవాళ్ళం కాదని వాపోవడం, చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకోవడం లాంటిది. తర్వాత మార్పులు, చేర్పులు చాలా ఖర్చుతో కూడుకుని వుంటాయి. కనుక ముందే జాగ్రత్త పడడం మంచిది.

శీథికోరట్లు ఎలాంటి ఘలితాలనిస్తారు?

గృహ యజమాని కుటుంబానికి సంబంధించిన పురుషుల మీద గొప్ప ప్రభావం చూపిస్తుంది. ‘బయట పులి, ఇంట్లో పిల్లి’ లాంటి సామెతలు ఈ ఇంటి పురుషులకు వర్తించదు. బయట, ఇంట్లోనూ పులులలాగే వుంటారు. స్వాభిమానానికి, ఆత్మవిశ్వాసానికి ప్రతీకగా వుండడమే ఆక కోరింది సాధించుకోవడం, కష్టపడి తమ చేయినెప్పుడూ పైచేయిగా నిరూపించుకోవడం అలవడి వుంటుంది. అధికార దాహం వున్నా, లేకపోయినా అధికారాలు వీళ్ళను వరిస్తాయి. ఇంట్లో ఆడపెత్తనం కన్నా పురుషుని పెత్తనం పొచ్చు స్థాయిలో ఉంటుంది. పనిచేసే స్థలాల్లో ఒకరి కింద పనిచేయవలసి వచ్చినా పై అధికారులు వీళ్ళ మాటకు ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో ఎక్కువ విలువిస్తారు. పై అధికారులకు బదులు వీళ్ళ ద్వార్చీ నిర్వహించే సమయాలు, సందర్భాలు కోణ్ణల్లుగా వుంటాయి.

ఈ వీధిపోటు సర్వాధికారాల వరకే పూర్ణ పడుతుంది. కానీ ఆ అధికారాల మూలంగా ధన సంపాదనకు మాత్రం పూర్ణించ పడదు అని గమనించాలి. ఎవరు ఏ ఫీల్డులో ఉంటారో ఆ ఫీల్డులో ప్రభావితులు అవడానికి, అధికారాలు సంపాదించుకోవడానికి ఈ వీధిపోటు సహకరిస్తుంది. వీధికెడురుగా తలుపు ఉండడం వల్ల పరిస్థితి మొరుగుపడుతుంది. తూర్పు ఈశాన్య ద్వారం ఉత్తరమయింది కూడా.

వీధిపోటు ఆ ఇంట్లో నివసించే శ్రీల మీద, ఆ ఇంటి స్వయంతదారు కుటుంబ శ్రీల మీద మంచి ప్రభావం చూపిస్తుంది. భర్తతో సఖ్య తతో కూడుకున్న దాంపత్య జీవితం, అణిగి మణిగి వుంటూనే అనుకున్న పనులు సాధించుకోగలిగే చాతుర్యం ఈ శ్రీలకు సంక్రమిస్తుంది. ఈ ఇంట్లో ‘కలకంతి కన్నీరోలకడు) నడిచి వచ్చిన సిరులు నివాసమున్నట్లు ఇల్లు కళకళలాడుతూ ఉంటుంది.

నివాసమున్న వాళ్ళేవరయినా

క్రమంగా ధనంతో గొప్పవాళ్ళవుతారు. కానీ సంఘంలో గొప్ప పేరు ప్రతిష్టలు సంపాదించుకోవచ్చు. ఇంట్లో కాంతిగల దీపాలు, వాడని పూలు, సుగంధం వచ్చే అగ్రప త్తులు ఘలితాలను ఇనుమడించేస్తాయి.

తూర్పు, ఉత్తర ఈశాన్యాలలో మంగళకరమైన వీధులు వున్నప్పటికీ అక్కడ ఎటువైపు కూడా తలుపులు లేకున్న వీధిపోటు ఘలితాలో మార్పుండదు. కానీ ఇంటికి తూర్పు, ఉత్తర, ఈశాన్యాలలో ఏ దిక్కున్న యినా తలుపు లేకపోవడం వలన వాస్తుదోషం తప్పదు. ఈ దోషం వలన సంతానాభివృద్ధి లేకపోవడం మొదలైన చెడు ఘలితాలను ఎదుర్కొవాల్సి వస్తుంది. కనుక తలుపుల వీష యంలో తగిన జగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం వలన కోరి అనర్థాలు తెచ్చుకున్న ఇంటి యజమానులు చాలామంది తట్టుపడడం జరిగింది..

భివృద్ధి లేకపోవడం మొదలైన చెడు ఘలితాలను ఎదుర్కొవాల్సి వస్తుంది. కనుక తలుపుల వీష యంలో తగిన జగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం వలన జాగ్రత్తలు తెచ్చుకున్న ఇంటి యజమానులు చాలామంది తట్టుపడడం జరిగింది..

వీధిపోటు: తూర్పు ఆగ్నేయ యపు వీధిపోటు ఇంటిని, వంటిని గుల్ల చేస్తుంది.

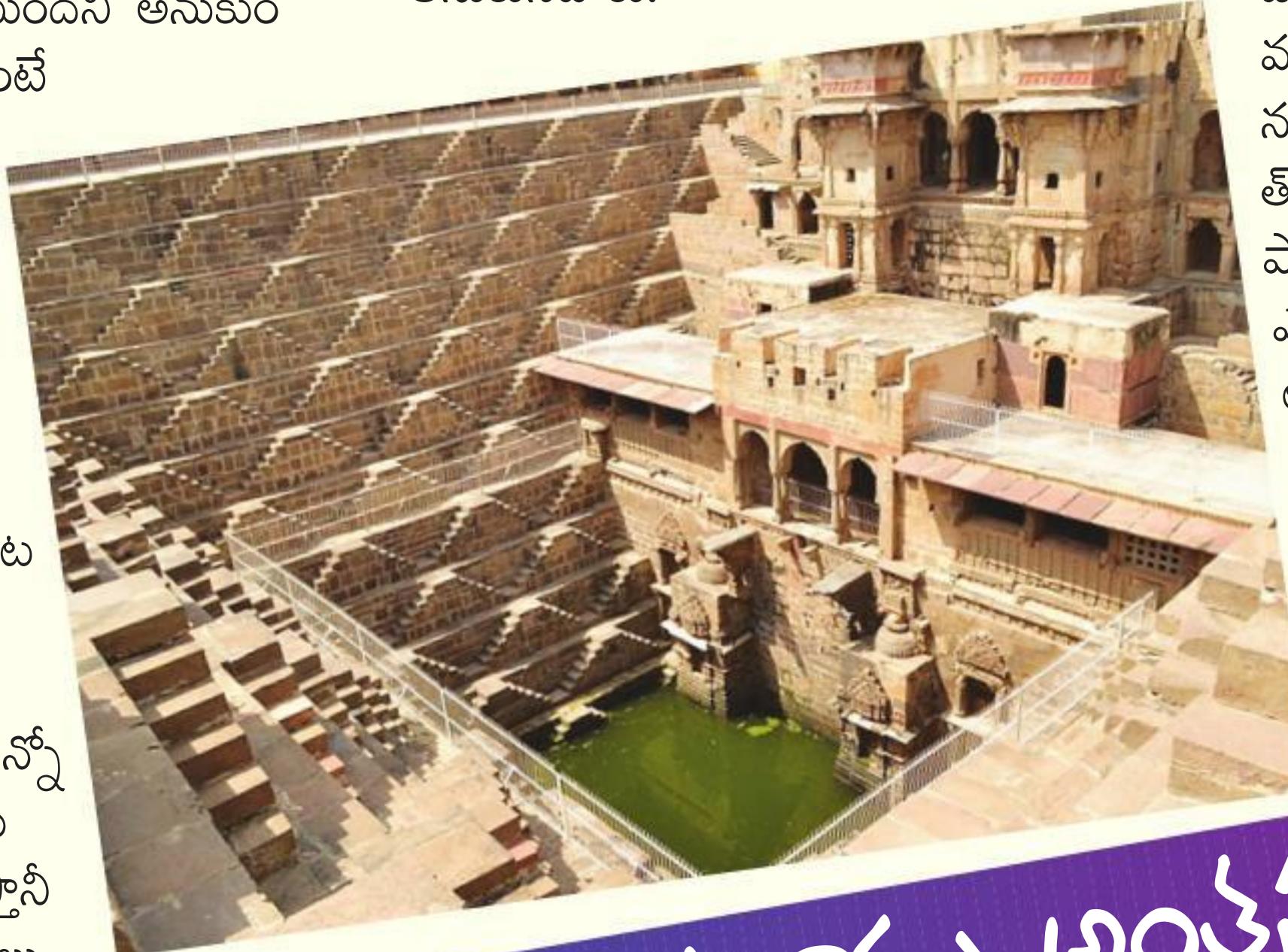
గృహానికి తూర్పు ఆగ్నేయ యపు భాగానికి ఎదురుగా

వాస్తువార్త	
పూర్తి పేరు :	.....
పుట్టిన తేదీ:	.....ఊరు.....
జన్మనక్షత్రం:	.....తల్లి పేరు .....
చిరునామా:	.....ఫోన్:

బావి ఏంటి? అందులో పదమూడు అంతస్తులు ఉండడం ఏమిటి? ఇదేదో యానినేషన్ అయి ఉంటుందని అనుకుంటున్నారా? అలా అనుకుంటే మీరు పప్పులో కాలు వేసినట్టే. ఎందుకంటే ప్రపంచ ప్రసిద్ధి గాంచిన 13 అంతస్తుల బావి మన దేశంలోనే ఉంది.

రాజస్థాన్ లోని అభినేరి టూరిస్టులతో ఎప్పుడూ కిట కిటలాడుతూ ఉంటుంది. ఆక్రూడు ఉన్న పదమూడు అంతస్తుల బావి దగ్గర ఎన్నో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు జరుగుతుంటాయి. రాజస్థాన్ సంప్రదాయ నృత్య గీతికలు,

ఉంటుంది. అందుకే ఈ బావికి ఒక పక్కన్న గదుల్లో ఆ నాటి రాజులు విశ్రాంతి తీసుకునేవారు.

తేజస్సును అందిస్తుందనేది ప్రజల నమ్మకం. అందుకే ఊరి పేరు అభా నగరిగా ప్రసిద్ధి పొందింది. రాను రాను అదే అభినేరిగా మారింది. అభా నగరి అంటే వెలుగుల నగరం అని ఆర్థం. ప్రతీ సంవత్సరం హర్ష తీమాత దేవాలయంలో మూడు రోజుల పాటు జాతర నిర్వహిస్తారు. ఈ బావి పద్మ ఎప్పుడూ జానపద నృత్యాలు అలరారుతుంటాయి. అభినేరి గ్రామం జానపదుల నృత్యాలకు ప్రసిద్ధి గాంచింది. ఘుమర్, కలబెలియా, భవాయ్ వంటి ప్రసిద్ధి చెందిన నాట్యాలు, ఘుమర్ డ్యాన్స్ ను ఫీల్ తెగవారు

చూడునిస్తే రుద్మాయు అంతస్తు బో

తోలుబోమ్మలాటలు, ఒంటెలపై విహారం... ఇలా ఎన్నో వినోద కార్యక్రమాలు.. కరోనా వైరస్ కారణంగా అభినేరి ఫెస్టివల్ రద్ద య్యంది. కరోనా మహామార్గి గొడవ సద్గుమణిగితే మళ్ళీ అవ్వో యథాతథంగా జరుగుతాయి.

అభినేరి ప్రత్యేకత

రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలోని దౌసా జిల్లాలో ఉందే బావి. చాంద్ బహోరి అనే ఒక పెద్ద మెట్ల బావితో ఈ ప్రదేశం ప్రపంచ ప్రసిద్ధి గాంచింది. అభినేరి అనే గ్రామంలో ఉన్న మెట్ల బావికి ఓ ప్రత్యేకత ఉంది. ప్రపంచంలోని అద్భుత కట్టడాలలో ఇది కూడా ఒకటి. అన్ని మెట్ల బావులకంటే కూడా ఈ మెట్ల బావి ఎంతో అందమైనది.

ఏకంగా 13 అంతస్తులు ఉంటుంది బావి. ఈ బావి ఇరుకైన 3,500 మెట్లతో, 30 మీటర్ల లోతుతో ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద బావిగా ప్రఖ్యాతి గాంచింది. ఎనిమిదో శతాబ్దిం లోని కుంభ వంశానికి చెందిన చంద అనే రాజు ఈ బావిని కట్టించాడు. అందుకే దీన్ని చాంద్ వారోరి అంటారు. ఈ బావి దగ్గర టెంపలేచర్లు చాలా తక్కువగా ఉంటాయి. చుట్టూపక్కల ఉప్పుగ్రతలతో పోలిస్తే కనీసం 5 లేక 6 డిగ్రీలు తక్కువగా

ఏడాది పొదవునా ఈ బావిలో నీళ్లు ఉంటాయి. ఇప్పటివరకూ ఎండిపో యింది అనేది లేదు. ఇప్పటికీ ఆ ప్రాంత ప్రజలు వేసవి కాలంలో వేడికి తట్టుకోలేక చల్లదనం కోసం ఆ బావి దగ్గరకు వస్తుంటారు. వేసవి కాలంలో అడుగున కనిపించే నీళ్లు, వర్షాకాలం వ్సే పై వరకూ వస్తాయి. ఈ బావిలోకి దిగడానికి మూడు వైపులా మెట్లు ఉన్నాయి. నాలుగో వైపు అందమైన మండపాలు ఉన్నాయి. ఒకదానిపై మరొక టిగా మండపా లను నిర్మించారు. ఈ మండపాలలో అందమైన శిల్యాలు, చెక్కడాలు ఉంటాయి. ఇక్కడే ఒక స్టేజిటోపాటు, కొన్ని గదులు కూడా ఉన్నాయి. దీనిలో రాజు, రాణి తమ కళను ప్రదర్శించేవారు.

బావికి

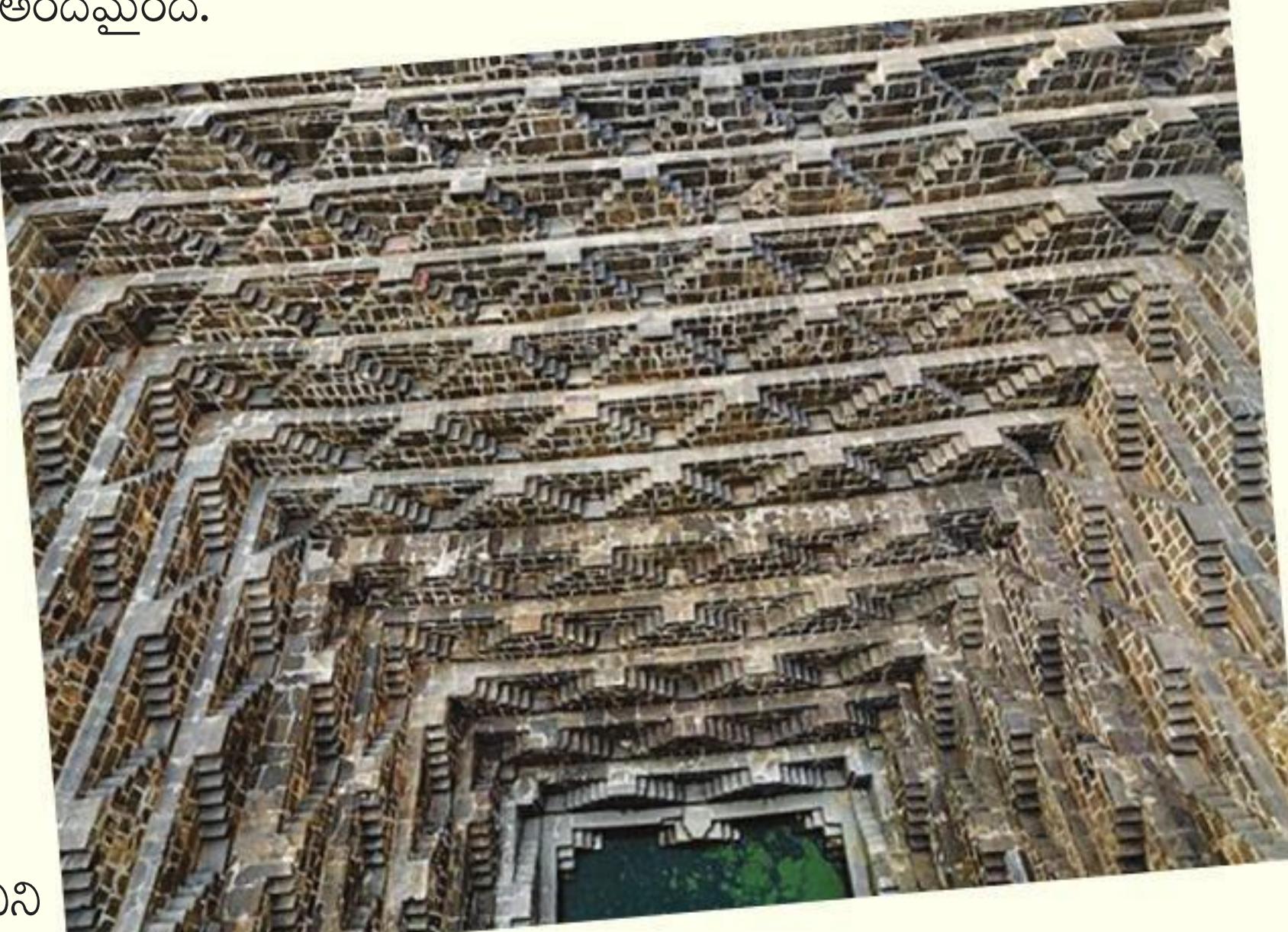

కలబెలియా డ్యాన్స్ ను పాములు పట్టి వాటి విపాలను విక్రయించే కలబెలియా తెగలోని మహిళలు చేస్తారు. భవాయ్ డ్యాన్స్ ను అంబా మాత లేదా భూదేవి కోసం ఒక వేదుకగా చేస్తారు.

ఎలా వెళ్లాలి?

రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలోని జైపూర్-ఆగ్రా రోడ్సుపై ఈ మెట్ల బావి ఉంది. జైపూర్ నగరం నుండి సుమారు 95 కిలోమీటర్ల దూరంలో అభినేరి గ్రామంలో ఈ మెట్ల బావి ఉంది. రైట్లు, లేదా విమానాలు, చివరకు బస్సుల్లో సైతం ఈ గ్రామానికి సులువుగా చేరుకోవచ్చు. ఇందియాలో ఎక్కడినుండి నెనా సరే అభినేరి గ్రామానికి తేలికగా చేరవచ్చు. 13 అంతస్తుల ఈ బావిని చూసేందుకు పర్యాటకులు అధిక సంఖ్యలో ప్రపంచంలోని సలుమాలల నుండి ఇక్కడకు వస్తారు. అభినేరి సందర్భము అట్టబ్రద నుండి మార్చి వరకు వాతావరణం అప్పోద కరంగా, సౌకర్యవంతంగాను ఉంటుంది. చాంద్ బహోరి ప్రస్తుతం ఆర్గియాలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా నిర్వహిస్తాంది. ఈ చారిత్రక కట్టడాన్ని దర్శించేందుకు ఎటువంటి ప్రవేశ రుసుము లేదు.

- చేదులూరి దిలీప్ కుమార్

సమిపంలోనే హర్షత్ మాత ఆలయం ఉంది. ఈ దేవాలయాన్ని 8 లేదా 9వ శతాబ్దింలో నిర్మించినట్లు రికార్డుల ద్వారా తెలుస్తోంది.

ఇక్కడ వెలసిన అమృవారు ఉండంతటికి

“ మహానగరంలో ఎవరి ఇంట్లో వాళ్ల తల దాచు కుంటూ ఇన్నాళ్ల సుఖంగా ఉంటే ఇప్పుడేమో నన్ను ఆడిపోసుకుంటు న్నారు. నేనేదో వారి ఇళ్ల మీద విరుచుకు పడుతున్నానట! అరె.. ఇంతకీ నా పేరు చెప్పలేదు కదూ..నేను చెఱువుని. రోజూ బిజీగా వుండే మహానగర వాసులకు నా

వెంచర్న వేస్తున్నామన్నారు” వాళ్ల.

“కానీ చెరువులు, కుంటలు, సరస్వుల జోలికెందుకు వెల్లారు? అసలు మీకు పర్మి షన్ ఎవరిచ్చారు?” నిలదీశాను.

“ఊరికే అరవకు. తప్పంతా మాదా? ఆ స్థలం అదేలే నీ స్థలం మేం లాక్ష్మీవదానికి ఎన్ని కష్టాలు పడ్డాం. ఎంతమంది అధికా

“ఒహో... బాగానే ఉందే. తప్పంతా మాదే అన్నట్టు మాట్లాడుతున్నావు. ఇదిగో చూడు. ఆ రియాస్టీల వాళ్ల కట్టింది ఇప్పుడు కాదు. అవేచీ మేం పర్మిషన్లు ఇచ్చినవి కావు. గతంలో ఇక్కడ పనిచేసి వెళ్లిన వాళ్ల పని ఇది. వెళ్లి, వాళ్లని అడుగు”.

ఇలా అనేసరికి ఇక్కడి నుంచి

కీము చెఱుక్కారి, రోడ్ ఇప్పుడి?(శక్కిభు)

ఆత్మక్షోభ వినిపిద్దామని వచ్చాను. నేను చెఱువును. ఈ మహానగరంలో నా ఇల్లే అదే నా ఆవసం కనబడటం లేదు. అరే..

ఏమైంది? నీ కొంప కూడా మునిగిపో యిందా ఏమిటి? అని ఆశ్చర్యపోతున్నారా? అవును, కొంపే మునిగింది. నాకు విశాల మైన ఆవరణతో ఇల్లుండేది. అది కాస్తా మాయమైంది. ఏలినవారు యాగాలూ, యజ్ఞాలూ చేయడం వల్లేమో వరుఱడు కరుణించి జోరుగా వరాలు ఇప్పుడంతో చెఱువులు నిండాయి. మా ఉనికి సరిగా వుంటే యజ్ఞఫలంగా వచ్చిన నీరంతా మాలో నిండుకుండలా ఉండేది. కానీ ఏం చేస్తాం? కలికాలం. వాసలేమో వచ్చి పడుతు న్నాయి. మా ఆవరణమేమో కుదించుకుపో యింది. మా ఉనికి మాయమైపోయింది. దీంతో నీరంతా ఊళ్ల మీద పడిపోతున్నది. మీరంతా మమ్మల్ని ఆడిపోసుకుంటున్నారు. సరె, తప్పేవరదంటావు? అని మీరు అడగ వచ్చు). అది తెలుసుకుండామనే బయలు దేరాను. ముందుగా రియల్ ఎస్టేట్ వాళ్ల దగ్గరకు వెళ్లాను.

“మీ వల్లనే నా ఉనికి పోయింది, చెరువు లన్నీ మాయమవుతున్నాయి. ఇది అన్యాయం అని అరిచాను”.

“చాల్సే మహా చెప్పాచ్చావు. నగర వాసుల అవసరాలు పెరిగిపోతున్నాయి. ఇశ్లు కొనే వాళ్లు ఎక్కువైపోయారు. సొంతింటి కలలు తీర్చుడం కోసమే మేం కష్టపడి మేం కష్టపడి

రుల చేతులు తడిపాం. అబ్బో చాలా కష్టపడ్డాం. వారంతా అనుమతించడం వల్లనే మేం కట్టాం. ఏదైనా తప్పు ఉన్నదంటే అది వాళ్లదే. సర్లే, వెళ్లి వాళ్లనే అడుగు” అంటూ కసురుకున్నారు.

సంగతి తేలుద్దామని బయలుదేరాను.

* * *

అక్కడేమో అంతా సంద డిగా ఉంది. “ఏయ్ ఎవరు నువ్వు? ఇక్కడ మేం మీటింగులో ఉంటే చెప్పాపెట్ట కుండా తలుపు తోసుకుని వచ్చేస్తున్నావు. ఎవరు

నువ్వు?” అంటూ అరిచినంత పనిచేశాడు ఉ ఆఫీసర్.

“నేను చెరువున”ని వినయంగా సెలవిచ్చాను.

“చెరువో.. అరువో.. ఏమన్నా పని ఉంటే పర్మనల్గా కలుపు. అయిపోతుందిలే” అంటూ అదోలా నవ్వాడా ఆఫీసర్.

ఇక్కడ నా పనెపోయింది సారూ. నా ఇల్లు, నా సోదరులు ఉ వందమంది ఉన్నారై వాళ్ల ఇళ్లనీ మాయమైపోయాయి. మా ఉనికి పోయింది. దీంతో వరద నీరు ఊళ్లకు ఊళ్లను ఏకం చేస్తోంది. అందరూ మమ్మల్ని తిడుతున్నారు.

జారుకున్నాను.

* * *

మరో చోటకు వెళ్లాను.

“ఇదిగో ఏమయ్యా, చూస్తుంటే పెద్దా యల్లా కనిపిస్తున్నావు. ఇదేం పని చెప్పు?” అని అడిగా.

“ఊరికే విసిగించకు. నేను రిప్పోర్ అయి కృష్ణో.. రామా అనుకుంటున్నాను. పాత పైళ్లు కదిలించి ప్రశాంత జీవనానికి ఆటంకం కలిగించకు. అయినా ఆప్టటి పాలకులు, ఎరి నాయక గణం చెప్పండే మేం చేస్తామా ఏంటి? వెళ్లి వాళ్లనే అడుగు”.

* * *

అడుగుదామని.. కడిగేద్దామని ఊరంతా తిరుగుతూనే ఉన్నాను.

ఏరి? నాటి పాలకులు, నాయకులు ఒక్కరూ కనిపించే!! చెరువునైన నాకు ఏం చేయాలో తోచడం లేదు. వందకు పైగా ఉన్న నా సోదరులు బావురు మంటున్నారు. దేవడు కరుణించి మంచి వర్షాలు ఇచ్చినా ఈ మానవుడు మోకాలు ఆడ్డం పెట్టుకుంటూ కోరి కష్టాలు తెచ్చుకుంటున్నాడు. అశోకుడు చెట్లు

నాటించెను, చెరువులు తవ్వించెను, పూడికలు తీయించెను.. వంటివి చరిత్ర పుటల్లో చదివినా వాటి పరమార్థం తెలుసుకోలేకపోతున్నాడు.

ఇప్పుడు మీరేం చేస్తున్నారు. ఆకాశాన్ని అంటే మహావృక్షాలను ఆడ్డంగా నరికేస్తున్నారు. అక్కడ ఆకాశ హర్షాలను ర్మిస్తున్నారు. చెరువులను కబ్బా చేస్తున్నారు. ఘలితంగా మా ఉనికినీ, మనుగడను సర్వ నాశనం చేస్తున్నారు. మరి ఆ పాపం ఊరికే పోతుందా? మీరు మారకపోతే నా శాపం తగలకుండా ఉంటుందా?

- తుల్సిపాటి నాగభూషణరావు

వారఫలం

పాలకుర్తి సంతోష శర్ప, స్నేహ పండితులు
సుబ్బాజు టవర్స్, 11-10-10/308
విజయపురి కాలనీ, కొత్తపేట,
హైదరాబాద్. ఫోన్: 9494608133

మేఘం

కీలక నిర్ణయాలు తీసుకునేటప్పుడు ఆనుభవజ్ఞులను సంప్రదించడం మంచిది. ఆకస్మిక సమాచారం తెలుసు కుంటారు. విశేష వప్రాభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారులకు యథాతథంగా ఉంటుంది. ఆకారణంగా మానసిక అందోళనకు లోనవుతారు. త్రయు-విక్రయాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. నూతన గృహా ఆలోచనలు ఫలించే అవకాశాలు అధికంగా ఉన్నాయి.

ముఖ్యమైన పనులు వాయిదా పడటం ఆసహనం కలిగిస్తుంది. అనాధార్మమాలను సందర్శించి ఇతోధికంగా సహాయం చేస్తారు. జ్యాంకు రుణాలు తీర్చి ప్రశాంతత పొందుతారు. ముందస్తు ప్రణాళిక లేకుండా పనులు మొదలు పెట్టకపోవడం మంచిది. ధన లాభ సూచనలున్నాయి. ఉద్యోగస్తులకు స్థాన చలన సూచనలున్నాయి. స్థిరస్తులు కొనుగోలు చేస్తారు.

పృష్ఠభం

మధునం

భూ వివాదాలు తీర్చి లభ్యించు పొందుతారు. సంతా నాభిప్రాంతి ఆనందం కలిగిస్తుంది. అహర, అరోగ్య సల హలు, సూచనలు తప్పనిసరిగా పాటించండి. మొండి బకాయిలు పసూలవుతాయి. రియల్ ఎస్టేట్ రంగంలోని వారికి అధిక లాభ సూచనలున్నాయి. భాగస్వామ్య వ్యాపారులకు సామాన్యం.

కర్మాంగం

అన్ని వ్యవహారాల్లో మీదే పై చేయిగా ఉంటుంది. స్వగృహ రుణాలు పూర్తిగా చెల్లించి ప్రశాంతత పొందుతారు. చోర భయం పొంచి వుంది కనుక విలువైన వస్తువుల పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి. కుటుంబంలో ఐక్యత్వం బలపడుతుంది. దూర ప్రాంతాల్లో ఉన్న ఆత్మియుల నుండి శుభ సమాచారం తెలుసుకుంటారు. విద్యార్థులకు ఆనుకూలం. ధన ప్రాప్తి.

సింహం

వ్యధా సంచారం చేస్తారు. నిరుద్యోగుల ఉద్యోగ ప్రయత్నం ఫలిస్తుంది. తాహాతుకు మించిన రుణాలు చేయడం ఏమాత్రం మంచిది కాదు. వివాదాలకు దూరంగా ఉండండి. వ్యాపారులకు పోటీ అధికమైన లాభాలుంటాయి. ప్రముఖులతో పరిచయం ఏర్పడుతుంది. సాహిత్య సభలు, సమావేశాలకు హజరవుతారు. శుభ వార్తలు వింటారు.

కన్సు

ఆర్థికంగా అంతంత మాత్రంగా ఉన్నా సమయానికి ఏదో విధంగా ధనం సర్దుబాటు చేసుకుంటారు. వ్యాపారులు సమయస్వార్తితో వ్యవహారించి నష్టాలనుండి గట్టెక్కుతారు. వ్యవసాయారులకు అనుకూలమైన సమయం. భాగస్వామ్య వ్యాపారులు సామరస్యంతో సమస్యలు పరిష్కరించుకుంటారు. ఉద్యోగులకు పదోన్నతి లభిస్తుంది. ప్రయాణ సూచన.

తుల

దీర్ఘకాలిక సమస్యలు పరిష్కరించుకుంటారు. ఆగిపోయిన పనులు పూర్తి చేసి అందరి ప్రశంసలు పొందుతారు. ఉద్యోగులకు పై అధికారుల వత్తిడి అధిక మవుతుంది. ఆర్థిక క్రమశిక్షణ అలవరచుకోవడం తక్షణ కర్తవ్యమని భావిస్తారు. అది ఆచరణలో పెడితే మరింత మంచిది. వివాదాలకు దూరంగా వుండండి. చోర భయం పొంచి వుంది కనుక విలువైన వస్తువుల పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి. ధన ప్రాప్తి.

పృష్ఠభం

ఆర్థికంగా అంతంత మాత్రంగా ఉంటుంది. అన్ని వ్యవహారాల్లో ఆచి తూచి వ్యవహారించాలని నిర్ణయించుకుంటారు. సెల్పు డైవింగ్ విషయంలో జాగ్రత్తలు పాటించండి. ముఖ్యమైన పనుల్లో సొంత నిర్ణయాలు తీసుకోవడం మంచిది కాదు. భూ వివాదాలు తీర్చి లభ్యించుతారు. ఆకస్మిక ప్రయాణం చేయాల్సి వస్తుంది. ప్రయాణంలో ఆరోగ్య జాగ్రత్తలు తప్పనిసరిగా పాటించండి. గృహ యోగ సూచన.

ధనుస్తు

ఖర్చులు భారీగా పెరుగుతాయి. ఆదాయం కూడా అదే స్థాయిలో ఉంటుంది. ఉద్యోగ ప్రయత్నం ఫలించే అవకాశాలు అంతంత మాత్రంగా ఉంటాయి. సాహిత్య సభలు, సమావేశాలకు హజరవుతారు. దూర ప్రాంత ప్రయాణం వాయిదా వేసుకుంటారు. సంతానాభిప్రాంతి ఆనందం కలిగిస్తుంది. అనాధార్మమాలు సందర్శించి శక్తిమేరకు సహాయం చేస్తారు. స్థిరస్తులు కొనుగోలు చేసే అవకాశాలున్నాయి.

మకరం

శుభ కార్య చర్చలు ఫలించే అవకాశం. మీ చిరుకాల కోరిక నెరవేరుతుంది. జీవిత భాగస్వామి ద్వారా స్థిరాస్తి కలిసివుచ్చే అవకాశాలు అధికంగా ఉన్నాయి. స్ట్రీలతో మాట్లాడేటప్పుడు ఆచి తూచి వ్యవహారించడం మంచిది. లలిత కళల పట్ల ఆసక్తి కనబరుస్తారు. నూతన పెట్టుబడులను వాయిదా వేయండి. సకాలంలో పనులు కాకపోవడంతో ఓర్చు సన్నగిల్లతుంది. ఇది ఏమాత్రం మంచిది కాదు. ధార్మిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. త్రయు-విక్రయాలు యథాతథం.

కుంభం

అకారణంగా మానసిక అందోళనకు లోనవుతారు. ఆరోగ్య సలహలు, సూచనలు పాటించండి. ముఖ్యమైన పనులు వారాంతంలో పూర్తవుతాయి. ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఎదురవుతాయి. ధర్మ రక్షణకై పాటుపడతారు. సాహిత్య సభలు, సమావేశాలు వాయిదా పడతాయి. శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. ఉద్యోగులకు పదోన్నతి/స్థాన చలన సూచనలున్నాయి. వృత్తి విద్యలు అభ్యసించేవారికి ఉన్నతస్థాయి ఉద్యోగం లభిస్తుంది.

మీనం

ప్రత్యుర్ధుల వ్యాపాలను చాకచక్కంతో ఎదుర్కొంటారు. ఆర్థిక ఇబ్బందులు చికాకు కలిగిస్తాయి. కుటుంబంలో ఐక్యత్వం బలపడుతుంది. వ్యవసాయదారులకు బాగుంటుంది. చిరు వ్యాపారులకు ఆర్థికంగా భాగుంటుంది. స్వగృహ కల నెరవేరే అవకాశాలున్నాయి. నిరుద్యోగులకు ఎదురుచూస్తున్న ఉద్యోగం లభిస్తుంది. విశేష వప్రాభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. ధార్మిక కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. ఆకస్మిక ప్రయాణం చేస్తారు.

ప్ర

ర్య

స్త

ం

“లక్షీ నివాసం” సినిమాలోని “ధనమేరా అన్నటికి మూలం... ఆ ధనము విలువ తెలుసుకొనుట మానవ ధర్మం..” పాటకు ప్యారడి.

సల్లేరా అన్నటికి మూలం
ఆ సల్లు విలువ తెలుసుకొనుట ఉన్న ధర్మం
సల్లేరా అన్నటికి మూలం..

॥2॥

మానవడే సెల్ఫోనును సృష్టించెనురా
అది తెలిసి కూడా దానికి తానే బానిసాయెరా
సల్లుని పొదుపుగా వాడినవాడే
గుణవంతుడు, బుద్ధిమంతుడు భగవంతుడురా
పొదుపు మాటలు మాటల్లాడి బ్యాలన్స్ ఆదా చేయరా
ఎస్ఎమ్ఎస్లతో ఎవరినీ విసిగించకురా

అదేపనిగా ఛాటింగ్ చేస్తూ వుంటే

అమెళ్ళి... చెప్పురాని చిక్కుల్లో పడబోకురా
ఇది తెలియకుంటే చెవులకెంతో ముప్పురా

లేనిపోనిని చిత్రీకరిస్తే నేరమవునురా

విజ్ఞానానికోనమే సల్లు వుందిరా!

అజ్ఞానానికి వాడితే కీడు నీకేరా!

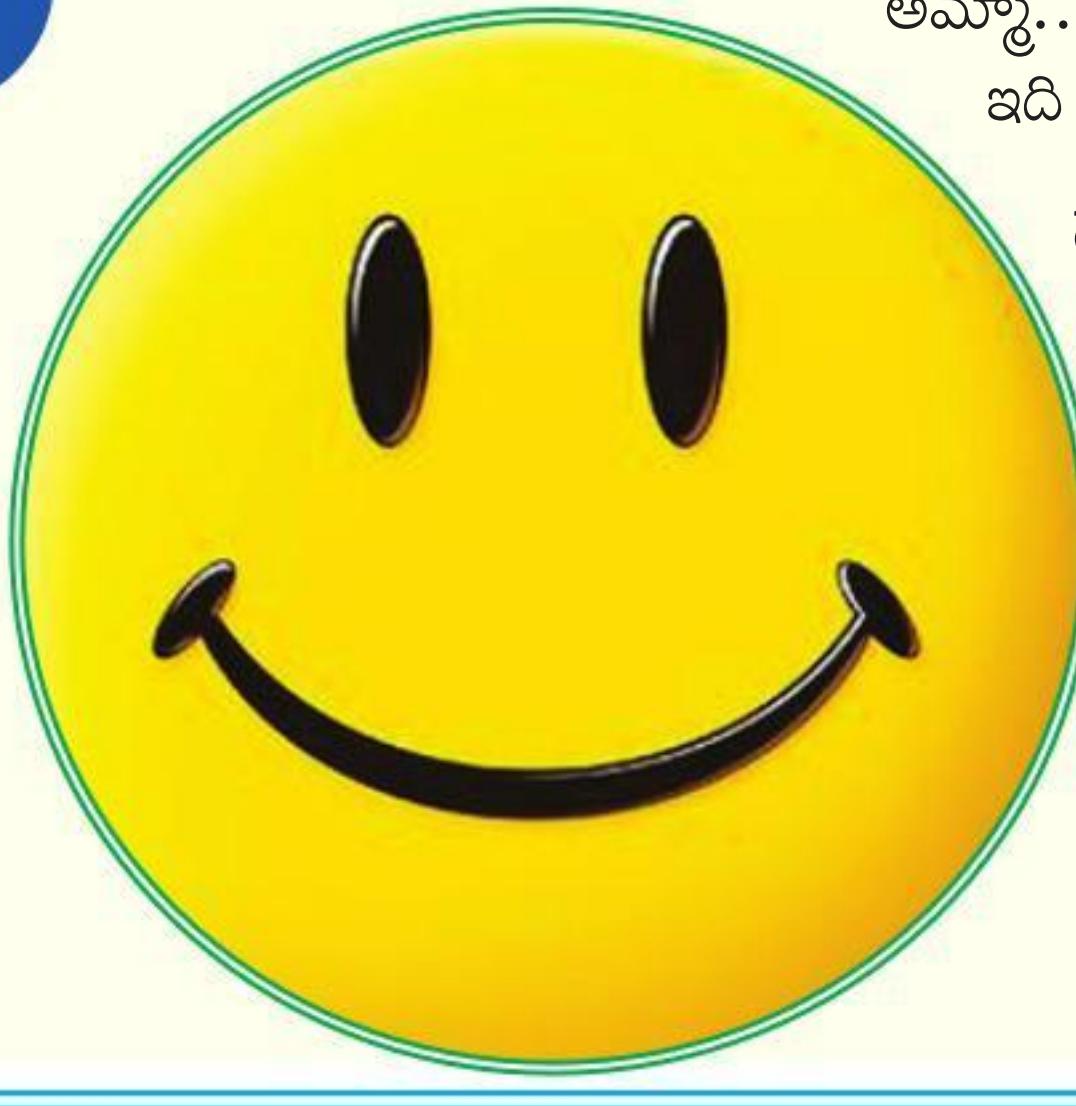
సల్లేరా అన్నటికి మూలం

ఆ సల్లు విలువ తెలుసుకొనుట ఉన్న

ధర్మం

॥2॥

- బచ్చ సత్యనారాయణ,
కొత్తగూడెం

క్రూజీలు

“ఎదు రూపాయిల స్టోంపు అతికించి, పోస్టు చేయమని కవర్ ఇస్తే ‘పది రూపాయిల స్టోంపు’ అతికించి పోస్టు చేసానని చెబుతున్నావ్! నీకేమయినా బుద్ధుందా? అనవసరంగా డబ్బులు తగ్గేసావ్!” అని కోప్పడ్డాడు ఉ తండ్రి, తన కుమార రత్నంతో!

“నాకు ఆ మాత్రం తెలియదా నాన్నా! అన వసరంగా నా మీద పైర్ అవుతున్నావ్?

నేను ఎంచుక్కు పది రూపాయిల స్టోంపు కొని, దానిని సగానికి కత్తిరించి, కవర్పైన అతికించి పోస్టు చేసాను. నీకు సమ్మకం లేక పోతే చూడు... అంటూ ఆ కుమార రత్నం మిగతా (స్టోంపు) సగం ముక్క చూపించాడు తండ్రికి.

- ఎగ్గోని శ్యామసుందర్, పుష్టిలగూడ, హైదరాబాద్

సరదా రచనలకు అప్పోస్టం

ప్యారడి పాటలు, సరదా అనుభవాలు, పంచ దైలాగులు వగైరాలు పంపితే, పరిశీలించి, బాగుంటే ప్రచురిస్తాం. దయచేసి కాపీ రచనలు పంపకండి.

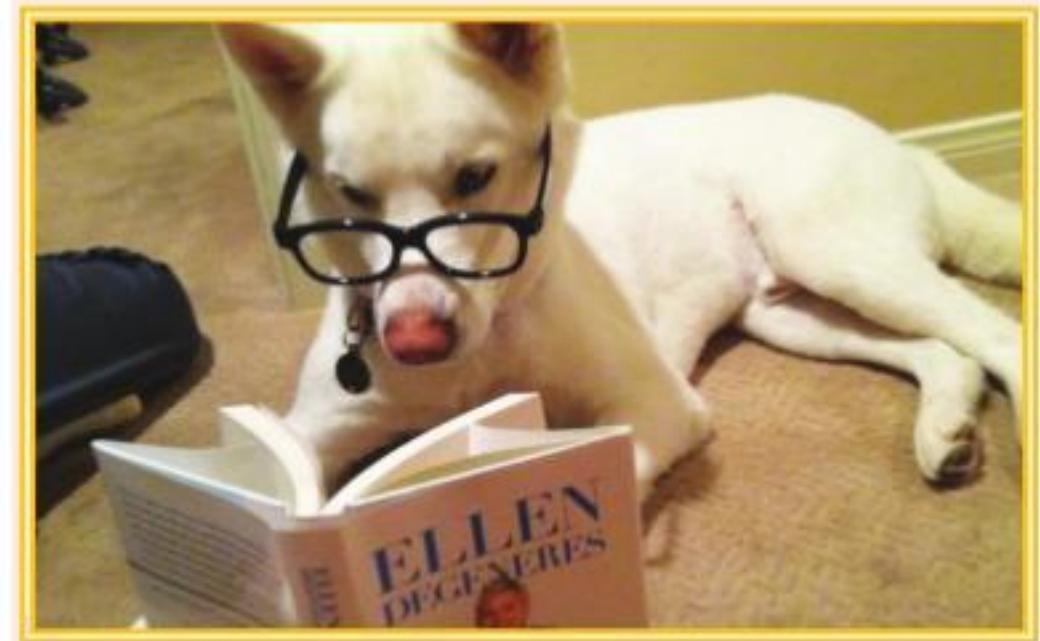
మీ రచనలు పంపించవలసిన చిరునామా:

నప్పల్.. రుప్పల్, ఎడిటర్, ఆదివారం వార్త, నం. 396,
లోయర్ ట్యూంక్ బండ్, హైదరాబాద్-500 080.

ఈ ఫాటోకి చమత్కారమైన వ్యాఖ్య రాసి పంపించండి.

ఎంపిక చేసిన వ్యాఖ్యలు ఇదే పేజీలో ప్రచురిస్తాం.

ఎంచొ క్రూజీలు

కళ్ళకు జోడు, చేతిలో పుస్తకం ఉంటే చదువు వస్తుందా? పునకోత్తవూ?

- అత్తివిల్లి బాలసుబ్రహ్మణ్యం, హైదరాబాద్

గత జన్మలో పుస్తకాల పురుగులా పుట్టి వుంటావు. ఆ బుద్ధులే ఈ జన్మలోనూ వచ్చాయేమో!

- ఆనెకాళ్ళ జశ్వితెరడ్డి, ఆరవీటికోట వంటరి హన్వితెరడ్డి, హైదరాబాద్ వంటరి శ్రీనిఖి, కరణాల పల్లె

ఎంజొయ్!

తిక్క శంకరయ్య: నేను కారు కొన్నా సార్! తిరుమలరావు: ఎందుకు?

తిక్క శంకరయ్య: పికార్లు కొడదామని.

తిరుమలరావు: జల్లు రాయుళ్లా తయారయ్యావే!

తిక్క శంకరయ్య: ఏం జల్లు సార్! కారు కొన్న ఆనందంలో పీకల్లాకా తాగేసరికి పెట్రోలు కొసటానికి డబ్బులు లేకుండా పోయాయి.

తిరుమలరావు: మరి ఇప్పుడు ఏం చేందామ నుకుంటున్నావు?

తిక్క శంకరయ్య: ఏం చేస్తాను? కారు అమ్మేసి, మిగిలిన డబ్బుల్లో ఇంకా బాగా తాగి, ఎంజాయ్ చేసి, చేతిలో డబ్బు ఉన్న పుపుడు కారు కొండామని అనుకుంటున్నాను.

తిరుమలరావు: ఆ....!

- మా.శ్రీ.రాజు, పాల్వంచ

చిత్రభారత

వారిాజు ప్రకాశం

రోనా కాలిన్సం జనావళిని
K పట్టి పీడిస్తున్నా, ఆ విషాదం
నుండి ఇంకా దేశం తేరుకో
లేకపోయినా, అకస్థత్తుగా వారం
పది రోజుల పాటు దక్షిణాది రాష్ట్రా
లను అనుష్టంగా కులిసిన కుంభ
వృష్టి సామాన్యుడిని సైతం చీకటి
లోకంలో ముంచెత్తివేసింది.

వర్షం కులిసినన్ని రోజులు ఆకా
శనికి చిల్లలు పడ్డాయా? అని
ఆశ్చర్య చకితుల్చి చేసింది వాన.

వాన కాస్త తగ్గముఖం పట్టినా, ఈ వానతో చిన్నాభిన్నం అయిన ఇశ్శు, ఇంట్లోని సామాను, జనజీవనం కోలుకో పటానికి కనీసం ఓ నెల పడుతుంది. ప్రభుత్వం తరఫున ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్, ఆయన సహవార మంత్రి వర్గం ఏది ఏదికి కాలినడకన తిరిగినా, సంభవించిన వరద తీవ్రత చాలా తీవ్రమైంది కావటం వల్ల ఉపశమనం వెంటనే కలగదు. అధికార వర్గం సైతం వారి వారి స్థాయిలో త్యాగాలు చేసి బయటికి వచ్చినా— వారిలో చాలా మంది కరోనా కోరల్లో చిక్కుకున్నవారే. వారు మాత్రం ఎలా బయటికి రాగలు గుతారు? అయినాసరే గౌరవ ముఖ్య మంత్రి కె.సి.ఆర్, వారి కుమారుడు, తదితరులు సాహసం చేసి, మానవాతీతమైన కృషి చేశారు. ఇలాంటి దైర్యసాహసాలకు కేసిఅర్ ఆరు సంవత్సరాలుగా అంకిత భావం కలిగిన ఒన్ మాయన్ ఆర్య!

ఈ వాతావరణ ప్రమాదంలో ‘చిత్రభారతి’ ఆలోచన సినిమా రంగం గురించి కూడా పుష్టలంగా వుంది. దేశం అంతా అల్లక లోలం అయినపుపడు సాధారణంగా సినిమా రంగం శ్రేయస్సు భవిష్యత్తు గురించి పెద్దగా ఎవరూ ఆలోచించరు. అందుకే ఆ కొరవ లేకుండా వుండేందుకు సినిమా రంగం తన బాధ్యతగా ప్రభుత్వానికి తోడు నీడగా రక రకాల సేవా కార్బూక్రమాలు చేపట్టింది. పేద వాని ఆకలికి ఎందరు సహాయం చేసినా, ఇంకా కొరవగానే ఉంటుంది. సినిమా రంగం అనగానే వెంటనే కోట్లు కోట్లు కనబడతాయి. లక్షలు ఆకాశ వీధుల్లో ఎగురుతాయి. కానీ ఒకటి మాత్రం నిజం... సినిమా రంగంలో సంపన్నులు ప్రతి వంద మందిలో ఒక్కరే

కెసిఆర్-వన్ మ్యాన్ ఆర్ట్స్

వుంటారు. మిగిలిన 99 శాతంలో రక రకాల బాధితులు వుంటారు. సినిమా రంగం బాగున్నప్పుడు మూడు పువ్వులు, ఆరు కాయలుగా వుంటూ సంవత్సరానికి 150 చిత్రాలు తయారై, విడుదలయిన రోజులు వేరు. కానీ ఈనాటి విషాదం వాతావరణం వేరు. ఈ రోజున సినిమా రంగం విషాద వాతావరణంలో వుంది. కారణం ఘాటింగులు జరుపు గులు జరగటం లేదు. ఘాటింగులు జరుపు కోవాలన్నా ‘కరోనా’ భయానికి ఆర్టిస్టులు

నిర్మాతలకు త్వరగా కాల్ మీట్లు ఇవ్వరు. ఆసలు నిర్మాతలే ముందుకు రారు. సినిమా రంగంలో డబ్బు బయటికి రావటం ఆగిపో యింది. ఒకప్పుడు పుష్టులంగా లభించిన రుణాలు ఇప్పుడు లభించటం కష్టమే. అప్పులు ఇవ్వగలిగిన మహరాజులు ఈ రోజున తొందరగా ఇవ్వరు.

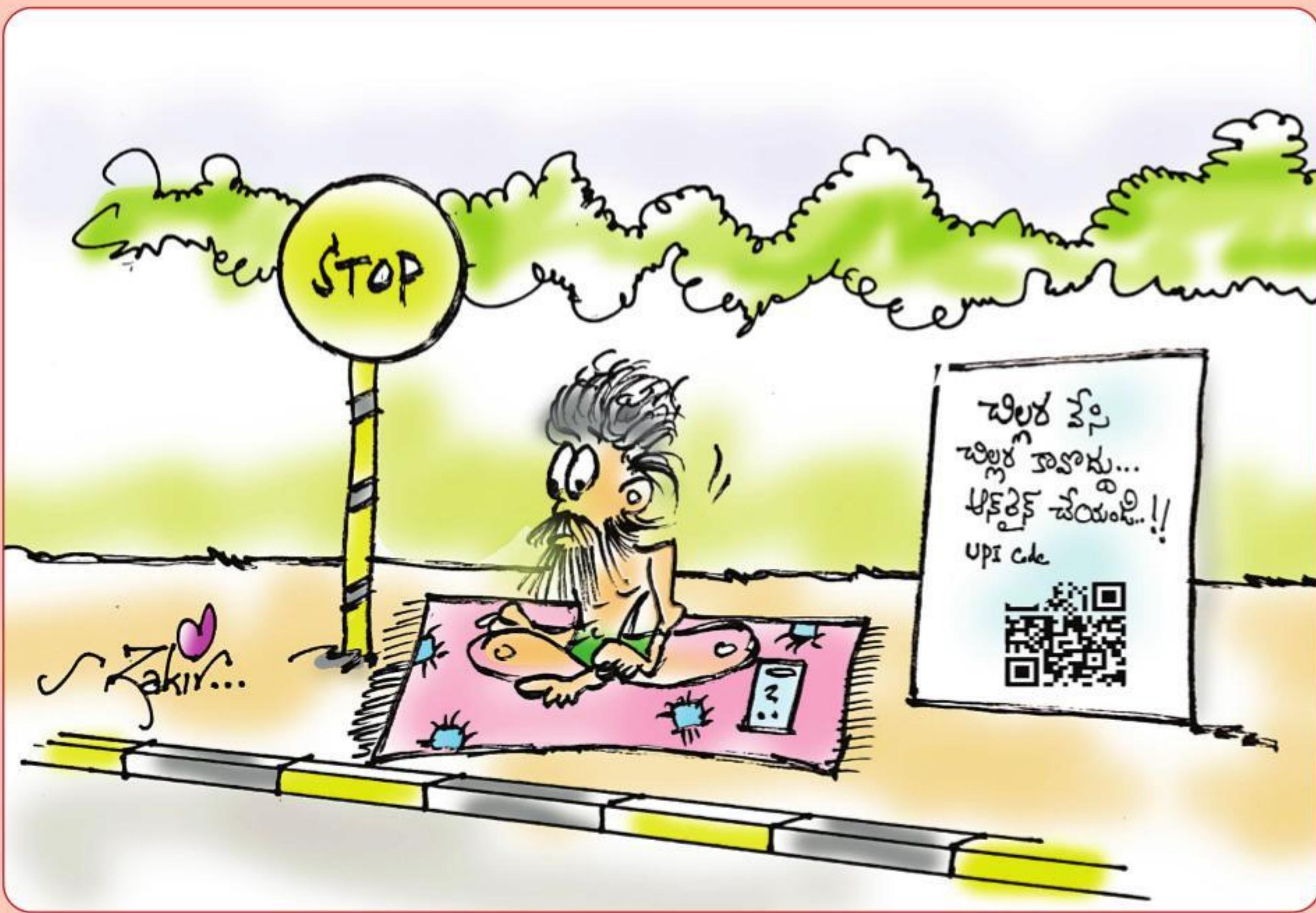
కారణం.. తిరిగి వచ్చే అవకాశాలు, ఆధారాలు లేవు. సినిమాలే విడుదల కానప్పుడు జనం సినిమాల గురించి మనసులోంచి చెరిపేస్తుంటే యిక డబ్బేక్కడ? కలెక్షన్లు ఎక్కడ? చాలామంది ధియేటర్ గేట్లకు పెద్ద పెద్ద తాళాలు వేసుకుని, ఎవరింట్లో వాళ్లు సేద తీరుతున్నారు.

సినిమా ధియేటర్లు తాళం తెరిస్తే సిబ్బం దికి, సినిమా వున్న లేకపోయినా జీతాలు ఇవ్వాలి. దాంతో సినీ కార్బూక్రులకు తమ గోడు చెప్పుకునే ఆధారం లేదు. చేతిలో చిల్లి

గవ్వ లేకుండా, సాయంత్రానికి ఏ మొహం పెట్టుకుని ఇశ్శుకు వెళతారు? ఏ అర్థాంగి ఆదరిస్తుంది?

ఇంతటి భయంకరమైన పరిస్థితుల్లో కూడా సినిమా రంగంలోని స్వచ్ఛంధ సేవా సంస్థలు తమ వంతు చేయాతనిచ్చాయి. ఇది మాత్రం ఎంత కాలం? సన్మారు కార్బూక్రులకు, కళాకారులకు బొత్తీగా కనీసపు ఆధారాలు లేని ఈ పరిస్థితుల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలే ముందుకు రావాలి. సినిమా రంగానికి సేవలు అందించేందుకు, న్యాయమైన వ్యక్తులతో ప్రత్యేక సంస్థలు ఏర్పాటు చేయాలి. అందరినీ రిజిస్ట్రేషన్ చేయాంచు కుని, అలాంటి కుటుంబాలకు తప్ప కుండా వారం వారం ఆఫ్రం, పప్పు దినుసులు అందేలా పటిష్టమైన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. దీనికి పూనుకోవలసింది ప్రభుత్వాధికారులు. ఇది అదనపు భారం అయినా కాదనలేం. సినిమా వ్యవస్థ ఒక కోణం నుండి చూస్తే ఎంత రంగులమయంగా వుంటుందో, మరొక కోణం నుండి చూస్తే అంత చీకటిమయంగా ఉంటుంది. కాదనలేం.

ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో చీకట్లో వెలుగు దీపంలూ పెద్ద పెద్ద కళాకారులు తమ పారితోషికం ఇరవై శాతం తగ్గించుకున్నారన్న శుభవార్తలు వచ్చినా, ఇది అమలులోకి రావటానికి ఎన్నో మాలిక ఇబ్బందులుంటాయి. అందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సినిమా రంగంతో మన్మేకం ఆపుతూ కార్బూక్ర, కళాకారులను యింకా భారీ ఎత్తున ఆదుకోవాలి. ఇంతటి భారీ కార్బూక్రమాలను సినిమా రంగంవారు మనసు, మమత వున్నా ఆచరణలో చాలా బాధలు, బరువులు వున్నాయి. అందుకే సినిమా రంగం కూడా ఆశగా ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్. కరుణా క్లాబ్ కోసమే ఎదురుచూస్తోంది. దానికి కారణం ఒకటే.. ముఖ్యమంత్రి వర్యులు తాను తలచినది ఏదయినా సరే తగ్గరు, వెనక్కు పోరు. అది ఆయన చరిత్ర. ఎన్నో పథకాలకు విజయవంతంగా నారు, నీరుపోయగలిగిన కె.సి.ఆర్. సినిమా రంగం శ్రేయస్సు, సాంకేతికపరమైన పథకాలు ఆచరణలోకి తీసుకువస్తే సినిమా రంగం ఆయన్ను ఆశేర్యదిస్తుంది!

శి

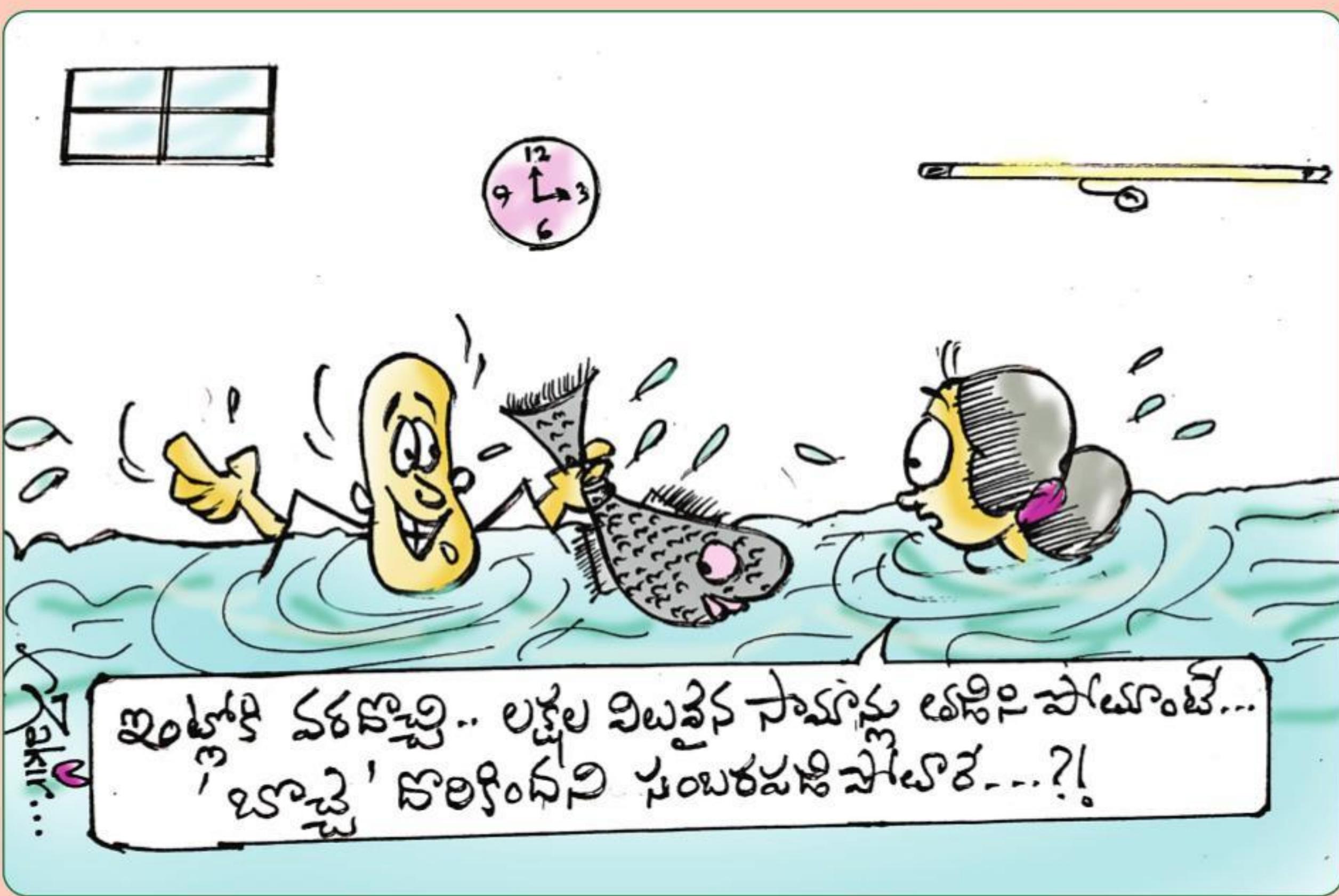
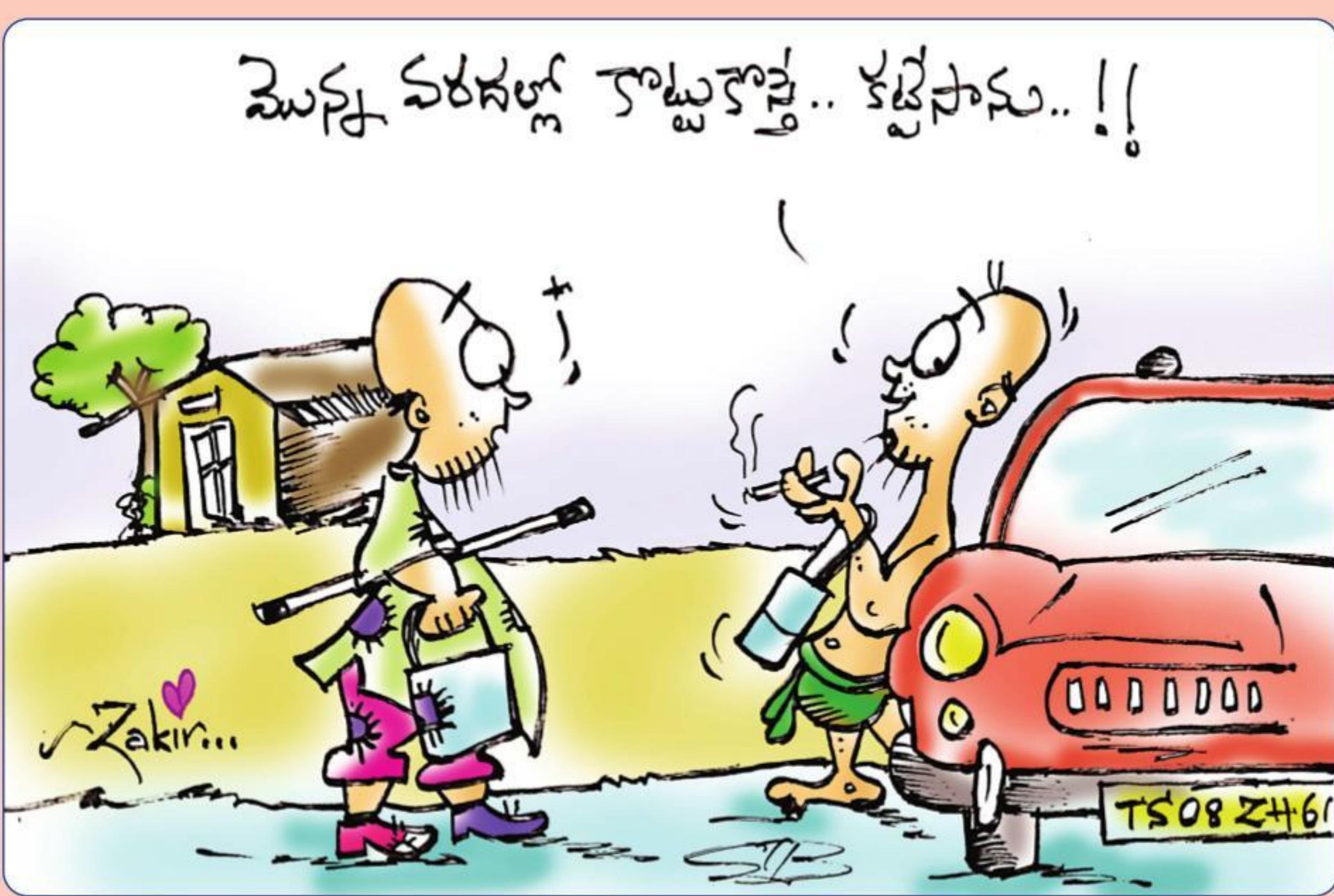
S

60

లీ

రూప్-ల

ల్స్

మనసును దోచే ఆవ్లిదకరమైన
ఈ కొండలను యూరప్ లోని అతి ఎత్తుయిన
ఆల్ఫ్ పర్వతాలుగా పిలుస్తారు.

